

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

студентки Двоянної Анастасії Олександрівни
(ПІБ)

академічної групи 072-16-1
(шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

на тему: «Підвищення ефективності формування і використання капіталу
ПАТ «Металургтрансремонт»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	проф. Соляник Л.Г.			
Рецензент	Мінчук В.П.			
Нормоконтролер	доц. Доценко О.Ю.			

Дніпро
2020

**Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри

економічного аналізу і фінансів

(повна назва)

О.В.Єрмошкіна

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2020 року

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр**

студентці **Двоюнової Анастасії Олександрівні** академічної групи **072-16-1**
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**
(код і назва спеціальності)

На тему: **«Підвищення ефективності формування і використання капіталу
ПАТ «Металургтрансремонт»**

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від 19.05.2020 р. №266-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, - апробація результатів, публікації, структура роботи	04.05.2020- 07.05.2020
Розділ 1	Теоретичні основи формування і використання капіталу на підприємстві	08.05.2020- 17.05.2020
Розділ 2	Оцінка ефективності формування й використання капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»	18.05.2020- 26.05.2020
Розділ 3	Прогнозування параметрів капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»	27.05.2020- 02.06.2020
ВИСНОВКИ		03.06.2020- 04.06.2020
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	05.06.2020- 07.06.2020

Завдання видано

_____ (підпис керівника)

_____ **Соляник Л.Г.**

(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання 21.04.2020р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 08.06.2020 р.

Завдання прийнято до виконання

_____ (підпис студента)

_____ **Двоюнова А.О.**

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Двоянова А.О. Підвищення ефективності формування і використання капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси банківська справа та страхування» – НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2020.

Мета кваліфікаційної роботи – підвищення ефективності формування й використання капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» на основі оптимізації його ключових параметрів.

У вступі викладено сучасний стан проблеми, обґрунтована актуальність теми, конкретизовано задачі кваліфікаційної роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження. У першому розділі на основі досліджень різних підходів у визначенні поняття «капітал» та чинників, які на нього впливають, зроблені узагальнюючі висновки і пропозиції.

У другому розділі проведена комплексна оцінка ефективності формування й використання капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019 рр. Виявлено проблеми та визначено основні напрями зміцнення фінансового стану підприємства.

У третьому розділі виконано прогнозування рентабельності власного капіталу від структури капіталу на основі кореляційно-регресивної моделі, прогнозування якісних параметрів капіталу підприємства на основі оцінки ефекту фінансового левериджу, прогнозування середньозваженої вартості капіталу та розроблено заходи щодо модернізації обладнання.

СЕРЕДНЬОЗВАЖЕНА ВАРТІСТЬ КАПІТАЛУ, ЕФЕКТ ФІНАНСОВОГО ЛЕВЕРИДЖУ, МОДЕЛЮВАННЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ, КОРЕЛЯЦІЙНО-РЕГРЕСІЙНА МОДЕЛЬ.

ABSTRACT

Dvoyanova A.O. Improving the efficiency of capital formation and use for "Metallurhtransremont" PJSC.

Qualification work for obtaining the educational qualification level of bachelor's degree in specialty 072 "Finance, Banking and Insurance"– Dnipro University of Technology, Dnipro, 2020.

The purpose of the qualification work is to increase the efficiency of capital formation and use of PJSC "Metallurgtransremont" on the basis of optimization of its key parameters.

The introduction outlines the current state of the problem, substantiates the relevance of the topic, specifies the tasks of the qualification work, defines the object and subject of the study.

In the first section, on the basis of research of different approaches in defining the concept of "capital" and the factors that affect it, generalized conclusions and proposals are made.

In the second section, a comprehensive assessment of the efficiency of capital formation and use of PJSC "Metallurgtransremont" for 2017-2019 pp. Problems are revealed and the basic directions of strengthening of a financial condition of the enterprise are defined.

The third section forecasts the return on equity from the capital structure based on the correlation-regression model, predicts the qualitative parameters of the company's capital based on the assessment of the effect of financial leverage, forecasting the weighted average cost of capital and developed measures to upgrade equipment.

WEIGHTED AVERAGE COST OF CAPITAL, EFFECT OF FINANCIAL LEVERAGE, CAPITAL STRUCTURE MODELING, CORRELATION-REGRESSION MODEL.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
1.1.Науково-методичні підходи до визначення поняття капіталу та його ролі в забезпеченні економічного розвитку підприємств	11
1.2. Аналіз структури і складу джерел формування капіталу	16
1.3.Методичні підходи до оцінки ефективності формування й використання капіталу підприємств.....	22
Висновки до розділу 1.....	29
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ Й ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ ПАТ «МЕТАЛУРГТРАНСРЕМОНТ»	
2.1.Оцінка основних економічних показників та тенденцій розвитку підприємства.....	31
2.2. Аналіз джерел формування капіталу підприємства.....	45
2.3.Оцінка ефективності інвестування та використання капіталу підприємства.....	56
2.4. Оцінка впливу ефективності використання капіталу на фінансовий стан підприємства.....	72
Висновки до розділу 2.....	84
РОЗДІЛ 3. ПРОГНОЗУВАННЯ ПАРАМЕТРІВ КАПІТАЛУ ПАТ «МЕТАЛУРГТРАНСРЕМОНТ»	
3.1. Прогнозування середньозваженої вартості капіталу підприємства..	89
3.2. Прогнозування якісних параметрів капіталу підприємства на основі оцінки ефекту фінансового левериджу.....	95
3.3. Розробка заходів щодо модернізації обладнання ПАТ «Металургтрансремонт»	108

Висновки до розділу 3.....	114
ВИСНОВКИ.....	117
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	121
ДОДАТКИ	125

ВСТУП

Актуальність теми. Розвиток ринкових відносин в Україні зумовлює діяльність підприємств, умов їх функціонування на ринку. Тому підприємствам для того, щоб вижити, необхідно правильно визначати свою стратегію та тактику поведінки на ринку та систематично проводити управління діяльністю підприємства з метою підвищення ефективності діяльності та отримання прибутку.

Капітал - одна з основних економічних категорій, що характеризують діяльність будь-якої компанії. Тому управління капіталом є важливим завданням загальної системи управління господарською діяльністю компанії. Капітал є дуже багатогранною категорією, оскільки може приймати різні форми. Результатом є постійний рух капіталу, перетворення від однієї форми до іншої при паралельній операції, що є основною ознакою капіталу.

Використовуваний підприємством капітал, який визначає багато аспектів не тільки фінансової, але й операційної та інвестиційної діяльності, має активний вплив на кінцеві результати цієї діяльності. Він впливає на норму прибутковості активів та власного капіталу (тобто рівень економічної та фінансової прибутковості підприємства), визначає систему фінансової стійкості та коефіцієнти платоспроможності (тобто рівень основних фінансових ризиків), створює співвідношення прибутковості та ризику в розвитку компанії.

Актуальність проблеми, недостатній ступінь її дослідженості стосовно сучасних потреб фінансів підприємства, наявність багатьох дискусійних питань зумовили вибір теми, визначили її логіку і мету дипломного дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є підвищення ефективності використання капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» на основі оптимізації його ключових параметрів.

Для досягнення поставленої мети вирішено такі науково-практичні завдання:

- обґрунтовано теоретичні основи формування і використання капіталу на підприємстві;
- проаналізовано ефективність формування і використання капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»;
- здійснено прогнозування залежності рентабельності власного капіталу від структури капіталу на основі кореляційно-регресійної моделі;
- здійснено прогнозування якісних параметрів капіталу підприємства на основі оцінки ефекту фінансового левериджу;
- розроблено заходи щодо досягнення оптимальних параметрів ПАТ «Металургтрансремонт».

Об’єктом дослідження є процеси формування та використання капіталу приватного акціонерного підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичні аспекти оцінки, формування та використання капіталу ПАТ «Металургтрансремонт».

Методи дослідження. Теоретичну основу досліджень з питань підвищення ефективності формування і використання капіталу підприємства склали наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених у сфері фінансового аналізу, законодавчі та нормативні акти України, що відбивають становлення змісту фінансового стану та фінансової стійкості підприємства.

В процесі дослідження використані традиційні способи та засоби економічного аналізу (табличний, порівняння, елімінування, групування, графічний, математичної статистики).

Обробка інформації, побудова графіків, діаграм здійснювалась за допомогою ПЕОМ з використанням апарату математичних і статистичних функцій прикладного пакету MS Excel.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні та практичні положення роботи, сформульовані висновки та пропозиції, розроблені методичні рекомендації щодо формування та використання капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» можуть бути використані підприємством в сучасних умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Особистий внесок автора. Кваліфікаційна робота є самостійною науковою працею. Усі результати, викладені у роботі, отримані автором особисто.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження та їхнє практичне значення доповідались на науково-практичній (Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, 2020 р.).

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу трьох розділів і висновків, загальний обсяг роботи становить 125 сторінок. Робота містить 46 таблиць, 22 рисунків, список використаних джерел із найменувань, 1 додаток.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Науково-методичні підходи до визначення поняття капіталу та його ролі в забезпеченні економічного розвитку підприємств

Організація будь-якого виробничого процесу включає наявність засобів виробництва, у тому числі засобів праці, предметів праці та праці людини, тобто їх цілеспрямовану діяльність. Однак перш ніж розпочати бізнес, підприємцю потрібен капітал.

Головну суму коштів, необхідних для започаткування та здійснення виробництва у буквальному розумінні означає капітал [9].

Однією з основних економічних категорій є капітал, сутність якого вивчалася століттями. Вивчення обліку капіталу базується на економічній теорії, яка розкриває значення та суть цього терміна.

Класична економіка вважає, що капітал — це один із факторів виробництва, усе те, що використовується для виробництва, але безпосередньо не споживається в ньому. У період становлення капіталізму капітал стали називати, гроші, що їх підприємці вкладали в розвиток свого виробництва з метою отримання прибутку [2].

Також в економіці вважають, що капітал — це чинник виробництва у вигляді вартості, здатної приносити прибуток або збиток. Не слід ототожнювати капітал і будь-який засіб праці, який розглядається часто як фізичний капітал [7].

Капітал - сукупність виробничих відносин капіталістичного способу виробництва, при якому засоби праці, певний матеріальний, гроші, майно та різні види цінних паперів тощо. Вони - інструменти використання, привласнення частини чужої неоплаченої роботи [6].

Сума грошей, яку власник вкладає у певний бізнес для отримання прибутку, називається авансований капітал.

Капітал господарюючого суб'єкта, його зміни в процесі господарської діяльності явно виступають суб'єктом обліку. Відображення оборотності капіталу в бухгалтерському, фізичному, розумовому та грошовому (власному та позиковому, який вироблявся та накопичувався), залежить від методу обліку [8].

Навіть К. Маркс не притримувався одного поняття, а звертав увагу на декілька визначень капіталу:

1. Капітал – це вартість, яка створює додаткову вартість, або капітал – це само зростаюча вартість;

2. Капітал – це не річ, а певне суспільне, належне певній історичній формації суспільства виробниче відношення, яке представлене в речі і надає цій речі специфічного суспільного характеру;

3. Капітал – це не просто сума матеріальних і вироблених засобів виробництва, це перетворені в капітал засоби виробництва, які самі по собі так само мало є капіталом, як золото або срібло самі по собі – грошіми [1].

Попередники К. Маркса – представники меркантилізму, фізіократичної школи і класичної політичної економії – ототожнювали капітал з річчю, із засобами виробництва. Меркантилісти ототожнювали капітал з фінансами, фізіократи – відносили до капіталу інструменти, сировину й інші речові фактори виробництва. Також вважали капіталом засоби виробництва А. Сміт та Д. Рікардо. За теорією Ж. Б. Сея, капітал – це один із факторів, який приносить його власнику прибуток. Дж. С. Мілль вважав, що капітал - це попередньо нагромаджений запас продуктів праці, яка була зроблена в минулому. Він забезпечує необхідні для виробничої роботи будови, охорону, матеріали і знаряддя, також засоби існування для працівників під час промислового процесу. Мілль вважав капіталом ту частину власності підприємця, яка утворює фонд для здійснення нового виробництва. Також він вважав, що виробнича діяльність

обмежується розмірами капіталу; що капітал є наслідком не споживання, а зберігання; що капітал постійно споживається, але одночасно й відтворюється; що не праця викликає попит на капітал, а, навпаки, капітал викликає попит на працю [1].

На сучасному етапі також не має однозначного тлумачення терміну капітал. Західна економічна думка під капіталом розуміє засоби виробництва, створені людиною, які полегшують здійснення процесу праці, в багато разів. Західне економічне мислення всередині капіталу означає засоби виробництва, створені людиною, які сприяють виконанню робочого процесу та багато разів збільшують його продуктивність. Іншими словами, капітал вивчається як джерело виробництва поряд з робочою силою, землею та здібностями бізнесу збільшуючи її продуктивність. Іншими словами капітал вивчається як ресурс виробництва, разом з працею, землею і комерційною здатністю [2].

У вартісному вимірі капіталу господарюючого суб'єкта в бухгалтерському обліку використовуються наступні значення капіталу:

- 1) Сукупність ресурсів або виробничих потужностей підприємства, що є універсальним джерелом його доходів;
- 2) Частка власників компанії у його активах;
- 3) Сукупність довгострокових джерел фінансування [3].

Бланк І.А вважав, що капітал – це сукупна вартість засобів, представлених у матеріальній, грошовій та нематеріальній формах, що інвестована у формування активів. А Ліпсіц І.В свідчив про те, що капітал – це весь промислово-технічний апарат, який був створений з природних ресурсів людством для розширення можливостей виробництва необхідних їм благ. Катан Л.І. мав свій погляд на поняття капітал, це запас благ у формі грошових коштів і капітальних товарів, що залучаються в економічний процес як інвестиційний ресурс і фактор виробництва з метою отримання доходу, функціонування яких в економічній системі базується на ринкових принципах [2].

Капітал - це фінансові ресурси, за допомогою яких економічна діяльність організовується і використовується в економічному процесі для отримання прибутку [10].

Розглядаючи економічну сутність капіталу підприємства, слід зазначити такі його характеристики (таблиця 1.1) [5].

Таблиця 1.1

Обґрунтування характеристики капіталу підприємства

Характеристика капіталу підприємства	Обґрунтування характеристики капіталу підприємства
1. Капітал підприємства є основним фактором виробництва	Економічна теорія підкреслює три основні фактори виробництва, що забезпечують економічну роботу підприємств: капітал; ґрунт та інші природні ресурси; робоча сила.
2. Капітал характеризує фінансові ресурси підприємства, які забезпечують дохід	У цій адміністративній спроможності капітал можна відокремити від фактору виробництва - у формі позикового капіталу, який забезпечує створення підприємства не в операційній, а в інвестиційній сфері його діяльності.
3. Капітал є головним джерелом формування добробуту його власників	Капітал постачає потрібний рівень достатку його власників як у поточному, так і в перспективному періодах. Частина капіталу, яка цілеспрямована на втіхи поточних чи перспективних потреб його власників, перестає виконувати функцію капіталу.
4. Капітал підприємства є головним виміром його ринкової вартості	У даній якості, перш за все, виступає власний капітал підприємства, який розкриває обсяг його чистих активів. Заразом, об'єм власного капіталу, який застосовує підприємство, водночас визначає і здібність залучення ним позикових фінансових засобів, які забезпечують отримання додаткового прибутку.

Продовження табл. 1.1

5. Динаміка капіталу підприємства є важливим барометром рівня ефективності його господарської діяльності	Здатність власного капіталу швидко збільшуватися визначає високий рівень генерації та ефективного розподілу прибутку компанії, її здатність підтримувати фінансовий баланс за рахунок внутрішніх ресурсів. І навпаки, зменшення власного капіталу зазвичай є результатом неефективних та збиткових господарських операцій.
--	--

Капітал відіграє величезну роль в економічному розвитку компанії і в забезпеченні інтересів держави, власників і робітників є важливим суб'єктом фінансового управління компанії [4].

Незважаючи на значний перелік розглянутих класифікаційних елементів, вони не відображають усіх цих типів капіталу компанії, що використовується в науці[6].

В бухгалтерському обліку під капіталом розуміють сукупність майнових засобів, що призначені для господарських цілей, виражена в грошовій одиниці. В цьому розумінні валюта балансу підприємства (тобто сума активів або рівна їй сума пасивів) і є його капіталом. Капітал поділяється на дві частини, що значно відрізняються одна від одної: позиковий капітал і власний капітал, або капітал у вузькому розумінні цього слова [12].

В мить створення підприємства його стартовий капітал реалізується в активах, інвестованих акціонерами, і представляє собою вартість майна підприємства. Виконуючи підприємницьку діяльність, підприємство використовує залучені кошти, тобто утворюються борги. Фінансові зобов'язання стверджують права і вимоги кредиторів щодо активів підприємства ($A = Z + K$) і мають вищий пріоритет відносно з побажаннями власників. Власний капітал – це частка в активах підприємства, що лишається після вирахування його

зобов'язання. Тому економічну суть власного капіталу можна відобразити у вигляді рівняння: [3]

$$\text{Власний капітал} = \text{Активи} - \text{Зобов'язання} (K = A - Z); \quad (1.1)$$

Рівняння вказує на частку активів, яка належить власникам за умови розрахунків за зобов'язаннями підприємства [8].

На основі проведеного дослідження немає чіткого і єдиного визначення капіталу і в законодавстві бухгалтерського обліку, надається визначення власного капіталу як частини в активах підприємства, що лишається після вирахування його зобов'язань, а не капіталу, як суцільного поняття. Таким чином, при виникненні спірних ситуацій можна лише з впевненістю говорити про власний капітал, а при формулюванні капіталу, як загального поняття, допускаються різні варіанти.

1.2. Аналіз структури і складу джерел формування капіталу

Створення будь-якого бізнесу починається з пошуку джерел фінансування та формування капіталу. Фінансовий добробут компанії та наслідки його діяльності залежать від обсягу, походження, вартості, оптимальності капітального будівництва, ефективності його перетворення у довгострокові та довгострокові активи. Отже, аналіз структури та складу джерел формування капіталу є надзвичайно важливим.

Капітал – це кошти, якими володіє підприємство для виконання своєї діяльності з метою одержання прибутку.

Складовими капіталу підприємства є:

1. Власний капітал – це власні джерела підприємства, які без визначення терміну повернення внесені засновниками або залишені ними на підприємстві з уже оподаткованого прибутку;

2. Зобов'язання – заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що утілюють в собі економічні вигоди. Зобов'язання можуть носити довго- і короткостроковий характер;
3. Довгострокові зобов'язання – всі зобов'язання, які не є поточними зобов'язаннями;
4. Поточні зобов'язання – зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом 20 місяців, починаючи з дати балансу [5].

Зобов'язання визнається у балансі, якщо його вимірювання можна достовірно оцінити і є ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з цим елементом, надійдуть до групи.

Власний капітал відображається в балансі одночасно з відображенням активів або зобов'язань, які призводять до його зміни.

У балансі підприємства складові капіталу наводяться у таких статтях:

1. Статутний капітал (СК) – це грубо кажучи грошовий фундамент кожної компанії. Він виступає свого роду запорукою здійснення зобов'язань перед клієнтами;
2. Пайовий капітал - сукупність фізичних і юридичних коштів осіб, непримусово розміщених в товаристві для доказування його господарської далії, конкретно сума внесків членів пайових споживчих товариств, колективного силового господарського товариства, підручного господарства, підручного господарства;
3. Додатковий вкладений капітал – це сума внесків засновників понад зареєстровану частину;
4. Інший додатковий капітал включає такі типи додаткового капіталу: капітал від дооцінки необоротних активів – капітал, сформований внаслідок дооцінки активів, яка здійснюється відповідно до

- ПБО; дарчий капітал – вартість активів, безоплатно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб, та інші види додаткового капіталу;
5. Резервний капітал створюється для покриття збитків товариства, а також для розрахунку дивідендів за привілейованими акціями. Законами можуть бути додатково передбачені також інші шляхи використання резервного капіталу;
 6. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) - це частина чистого прибутку, яка залишається доступною для підприємства після виплати доходу акціонерам у вигляді дивідендів, формування резервного капіталу, поповнення статутного капіталу та використання для інших цілей;
 7. Неоплачений капітал – це сума заборгованості власників (учасників) за внесками до капіталу;
 8. Вилучений капітал - це фактичні витрати підприємства на викуп власних акцій (якщо це акціонерне товариство), акцій у власному акціонерному капіталі (якщо це інший тип товариства) або акцій (якщо це добровільне об'єднання, засноване на кооперативі);
 9. Забезпечення наступних витрат і платежів можна аналізувати як один із інструментів прихованого самофінансування. За своїми характеристиками забезпечення можна трактувати як позичковий капітал підприємства з неконкретними термінами та сумами погашення;
 10. Довгострокові кредити банків – це зобов'язання підприємства банкам за одержаними від них кредитами, термін погашення яких перевищує 12 місяців або є більшим за один операційний цикл підприємства від дати балансу, якщо такий цикл перевищує 365 днів;
 11. Інші довгострокові фінансові зобов'язання – сума довгострокової заборгованості підприємств щодо зобов'язання із залучення позикових коштів (крім кредитів банку) на які нараховуються відсотки;

12. Інші довгострокові зобов'язання – сума довгострокових зобов'язань, які не можуть бути включені до інших статей розділу «Довгострокові зобов'язання»;
13. Короткострокові кредити банків – сума поточних зобов'язань підприємства перед банками за отримані від них кредити;
14. Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями – сума довгострокових зобов'язань, яка підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу;
15. Векселі видані – це цінний папір, який вказує безумовне грошове зобов'язання векселедавця заплатити після настання строку платежу конкретну суму власнику векселя;
16. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги - сума боргу перед постачальниками та постачальниками за матеріальні активи, виконані роботи та отримані послуги (без урахування боргу, забезпеченого векселями);
17. Поточні зобов'язання:
 - за одержаними авансами – сума авансів, отриманих від інших осіб у рахунок майбутніх поставок продукції, здійснення робіт (послуг);
 - із розрахунків з бюджетом – заборгованість виробництва за усіма типами платежів до бюджету, включаючи податки з робітників підприємства;
 - з оплати праці – заборгованість підприємства з оплати праці, залучаючи депоновану заробітну плату;
 - інші – суми зобов'язань, які не можуть бути включеними до інших статей, наведених у розділі «Поточні зобов'язання».
 - доходи майбутніх періодів – доходи, отримані протягом поточного або останніх звітних періодів, які припадають до майбутніх звітних періодів[6].

Метою аналізу формування капіталу є оцінка структури та динаміки джерел формування капіталу, а також визначення впливу на фінансовий стан капітальної компанії, яка додатково бере участь.

У сучасних умовах господарювання структура джерел формування капіталу є фактором, який має особистий вплив на фінансовий стан підприємства - його платоспроможність та ліквідність, дохід, рентабельність. Наслідки цього тематичного аналізу забезпечують можливість підвищити ефективність управлінських рішень щодо підтримки:

- максимізації прибутку.
- фінансової рівноваги підприємства в процесі його розвитку.
- максимізації ринкової вартості підприємства [7].

Визначальними принципами формування капіталу компанії є: забезпечення мінімізації витрат на формування капіталу з різних джерел; забезпечення дотримання суми позикового капіталу та суми активів компанії; визначення перспектив розвитку господарської діяльності підприємства; забезпечення оптимізації структури з точки зору її ефективного функціонування; забезпечення якісного використання капіталу в процесі господарської діяльності. Під час аналізу капіталу та його структури реально визначати різні його типи, тому необхідно розробити ті класифікаційні елементи, на які капітал поділяється на різні типи [9].

1) За належністю підприємству: власний і залучений.

2) За метою використання: виробничий, позичковий, спекулятивний.

Виробничий – це кошти, які інвестовані в операційні активи підприємства для виконання операційної його діяльності.

Позичковий капітал – та частка капіталу, що використовується в ході інвестування в грошові інструменти (короткострокові і довгострокові депозитні вклади в комерційних банках; в боргові фондові інструменти).

Спекулятивний капітал - частка капіталу, що використовується для виконання спекулятивних фінансових акцій на основі різниці у вартості [5].

3) За формою інвестування: фінансовий (цінні папери, грошові кошти дебіторська заборгованість), матеріальний (основні засоби, виробничі запаси), нематеріальний (патенти, ліцензії, «ноу-хау»).

4) За об'єктом інвестування: основний і оборотний.

5) За формою буття в процесі кругообігу: грошовий, виробничий, товарний.

6) За формою власності: приватний і державний.

7) За організаційно-правовою формою: акціонерний, пайовий, індивідуальний.

8) За характером застосовування власниками: споживчий і нагромаджений. Споживач - це насамперед відносини компанії з покупцями своєї продукції, засновані на історії відносин, накопиченні та постійному оновленні інформації про клієнтів.

9) За правовими нормами функціонування: легальний, «тіньовий».

10) За ступенем незалежності капітал поділяється на постійний і змінний. Основний капітал включає власний капітал і довгостроковий позиковий капітал. Змінний капітал включає короткостроковий позиковий капітал.

Фінансове становище компанії значною мірою залежить від структури капіталу. Використовуваний капітал підрозділяється:

- за правами власності: на власний капітал і позиковий (зобов'язання);
- за періодом використання: довгострокові (власні та довгострокові зобов'язання) та короткострокові (наступні витрати та платежі, короткострокові зобов'язання, відстрочені доходи).

У той же час, якщо кошти компанії створюватимуться в основному за рахунок короткострокових зобов'язань, його фінансове становище буде нестійким.

З цієї причини короткостроковий капітал вимагає постійної ефективної роботи, спрямованої на контроль за їх своєчасним поверненням та участю в обігу за короткий проміжок часу іншого капіталу [16].

1.3. Методичні підходи до оцінки ефективності формування й використання капіталу підприємств

Найголовнішим у методиці оцінки ефективності формування і використання капіталу є управління капіталом підприємств, а воно поділяється на два типи. Розглянемо методику оцінки ефективності формування і використання капіталу підприємства у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Методика оцінки ефективності формування і використання капіталу

Управління капіталом підприємств	
Використання капіталу:	Формування капіталу:
Аналіз показників ділової активності	Аналіз складу необоротних активів
Аналіз фінансової стійкості	Аналіз динаміки оборотних активів
Аналіз показників ліквідності	Аналіз складу та структури власного капіталу
Аналіз показників рентабельності	Аналіз основних джерел позикових та залучених коштів

Показники бізнесу відображають ефективність використання фінансових ресурсів компанії. Ділова активність відображає рівень ефективності використання матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів [14].

Фінансова стабільність компанії передбачає, що вкладені в господарську діяльність ресурси повинні бути повернені за рахунок грошових доходів від

управління, а отриманий прибуток забезпечить самофінансування та незалежність компанії від зовнішніх зацікавлених джерел створення активів [12].

Платоспроможність та ліквідність характеризують фінансовий стан суб'єкта господарювання, його існуючі та потенційні можливості для ефективної діяльності. Це свідчить про здатність компанії успішно виконувати свої грошові зобов'язання перед іншими учасниками ринку [17].

Показники рентабельності характеризують відносну прибутковість компанії з різних позицій і групуються відповідно до інтересів учасників економічного процесу. Можливі порівняння прибутку з чинниками, що впливають на нього, утворюють набір показників рентабельності. Вони відрізняються один від одного за змістом і метою обчислення [19].

Також на будь-якому підприємстві дуже важливим є ефективність управління капіталом підприємства. Існують різні підходи щодо оцінки ефективності управління капіталом на підприємстві, тому представимо переваги та недоліки кожного підходу [3].

Таблиця 1.3

Переваги та недоліки методологічних підходів щодо оцінки ефективності управління капіталу на підприємстві

Назва підходу	Переваги	Недоліки
Зарубіжний досвід		
Модель Дюпона	Швидкість оцінки; дає можливість оцінити фінансову діяльність у цілому, виявляє способи підвищення норми прибутку	Приблизність результатів; має галузеву специфіку; необхідність використання в поєднанні з іншими методами

Продовження табл. 1.3

Система Модернсофт	Інтегральність аналізу; точність результатів; можливість доповнення та налагодження	Необхідність відповідного програмного забезпечення; необхідність досвіду підбору показників
Ланцюгових підстановок	Дає можливість виявити слабкі сторони підприємства, використовується для усіх типів детермінованих факторних моделей	Необхідність використання в поєднанні з іншими методами; необхідність досвіду підбору результативного показника
Модель SGR	Дає змогу зробити комплексну й узагальнену оцінку; виявлення напрямів покращення ситуації	Обмеженість факторів впливу; неточність оцінки
Система SWOT-аналіз	Дозволяє зробити комплексну оцінку впливу факторів; виявити слабкі та сильні сторони підприємства	Не дозволяє оцінити вплив факторів у кількісному виразі
Вітчизняний досвід		
ЗСІД	Комплексність, збалансованість, повнота, всебічність оцінки	Не враховує аналітичних показників
EVA	Простота розрахунку; швидкість оцінки; дає можливість оцінити фінансову діяльність	Обмеженість факторів; дає інформацію лише для власника підприємства

Щодо окремих елементів вартості капіталу, то він використовується для управління побудовою цього капіталу на основі механізму важеля. Мистецтво використання фінансового важеля полягає у створенні його максимального диференціалу, однією із складових якого є вартість позикового капіталу. Мінімізація цього компонента забезпечується при оцінці вартості капіталу,

залученого з різних джерел кредитування, та при створенні відповідної структури джерел його використання в компанії [6].

Ступінь капітальних витрат компанії є основною ознакою рівня ринкової вартості компанії. Зниження вартості капіталу призводить до відповідного збільшення ринкової вартості компанії та навпаки. Ця залежність особливо відбивається на роботі відкритих акціонерних товариств, ціна акцій яких зростає або падає у міру зменшення або збільшення величини їх акціонерного капіталу. Отже, управління капіталом є одним із незалежних способів підвищення ринкової вартості компанії [8].

Капітальні витрати є критерієм оцінки та формування відповідного виду політики фінансування своїх активів (особливо поточних). На основі конкретної вартості використовуваного капіталу та оцінки його подальшої зміни компанія створює агресивний, компрометуючий або консервативний тип політики фінансування активів [7].

Важливість оцінки вартості капіталу в управлінні його створення формулює необхідність правильного розрахунку цього показника на всіх етапах розвитку компанії. Процес оцінки капіталу базується на таких основних принципах:

Принцип попередньої оцінки капіталу за окремими елементами. Оскільки споживчий капітал підприємства складається з неоднорідних частин, його слід розділити на окремі компоненти під час його оцінки, кожен з яких повинен бути предметом розрахунку оцінки. Вартість функціонуючого власного капіталу підприємства у звітному періоді визначається за такою формулою:

$$ВК_{фв} = ЧПв * 100 / ВК, \quad (1.2)$$

де ВК_{фв} – вартість функціонуючого власного капіталу підприємства у звітному періоді, %;

ЧПв – сума чистого прибутку, виплачена власником підприємства у процесі її розподілу за звітний період;

ВК – середня сума власного капіталу підприємства у звітному періоді [10].

Вартість додаткового капіталу, залученого за рахунок емісії простих акцій (паїв), розраховується за такою формулою:

$$ВВК_{па} = \frac{Ка * Дпа * ПВпа * 100}{Кпа * (1 - EB)}, \quad (1.3)$$

де ВВК_{па} – вартість власного капіталу, залученого за рахунок емісії простих акцій (паїв), %;

Ка – кількість додатково емітованих акцій;

Дпа – сума дивідендів, виплачених на одну просту акцію у звітному періоді (або виплат на одиницю паїв), %;

ПВпа – планований темп виплат дивідендів (відсотків за паями), виражений десятковим дробом;

EB – витрати з емісії акцій, виражені десятковим дробом стосовно суми емісії акцій (паїв);

Кпа – кількість акцій попередньої емісії [10].

Вартість додаткового залученого капіталу за рахунок емісії привілейованих акцій:

$$ВВК_{пр} = \frac{Дпр * 100}{Кпр * (1 - EB)}; \quad (1.4)$$

де ВВК_{пр} – вартість власного капіталу, залученого за рахунок емісії привілейованих акцій, %;

Дпр – сума дивідендів, призначених для виплати відповідно до контрактних зобов'язань емітента;

Кпр – сума власного капіталу, залученого за рахунок емісії привілейованих акцій;

ЕВ – витрати з емісії акцій, виражені десятковим дробом відповідно до суми емісії [10].

Вартість банківського кредиту (довгострокові зобов'язання):

$$\text{ВПК}_{\text{бк}} = \frac{\text{ВКб} * (1 - \text{Спп})}{1 - \text{Взб}}, \quad (1.5)$$

де ВПКбк – вартість банківського кредиту (довгострокові зобов'язан.) %;

ВКб – ставка відсотка за банківський кредит;

Спп - ставка податку на прибуток, виражена десятковим дробом;

Взб – рівень витрат з залучення банківського кредиту до його суми, виражений десятковим дробом [5].

Вартість товарного кредиту, що надається у формі короткострокової відстрочки платежу, розраховується за такою формулою:

$$\text{ВТК}_{\text{к}} = \frac{(\text{ЦС} * 360) * (1 - \text{Спп})}{\text{ПВ}}, \quad (1.6)$$

де ВТКк - вартість товарного (комерційного) кредиту, що надається у формі короткострокової відстрочки платежу, %;

ЦС – розмір цінової скидки при здійсненні готівкового платежу за продукцію, у днях [10].

Вартість фінансового лізингу оцінюється за такою формулою:

$$\text{ВФЛ} = \frac{(\text{ЛС} - \text{НА}) * (1 - \text{Спп})}{1 - \text{Взфл}}, \quad (1.7)$$

де ВФЛ – вартість позиченого капіталу, залученого на умовах фінансового лізингу, %;

ЛС – річна лізингова ставка, %;

НА – річна норма амортизації активу, залученого на умовах фінансового лізингу;

Спп - ставка податку на прибуток, виражена десятковим дробом;

Вфл – рівень витрат із залучення активу на умовах фінансового лізингу до вартості цього активу, виражений десятковим дробом [10].

Вартість позиченого капіталу, залученого за рахунок емісії облігацій, визначається за формулою:

$$\text{ВОПк} = \frac{\text{СК} * (1 - \text{Спп})}{1 - \text{ЕВо}}, \quad (1.8)$$

де ВОПк – вартість позиченого капіталу, залученого за рахунок емісії облігацій, %;

СК – ставка купонного відсотка з облігації, %;

Спп - ставка податку на прибуток, виражена десятковим дробом;

ЕВо – рівень емісійних витрат відповідно до обсягу емісії, виражений десятковим дробом [10].

Капітал, як і інші чинники виробництва, має вартість, що генерує ступінь операційних та інвестиційних витрат [5].

Вартість капіталу – це його ціна, яку підприємство платить за його залучення з різних джерел.

Отже, можна зробити наступний висновок, що наслідки в будь-якій сфері бізнесу залежить від наявності й ефективності використання фінансових ресурсів, що зіставляють до «кровоносної системи», яка забезпечує життєдіяльність підприємства. Тому піклування про фінанси є первинною позицією діяльності будь-якого суб'єкта господарювання. В умовах ринкової економіки ці питання мають першорядне значення.

Висновки до розділу 1

З вище викладеного матеріалу ми бачимо, що немає чіткого і єдиного визначення капіталу і в законодавстві бухгалтерського обліку, надається визначення власного капіталу як частини в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань, а не капіталу, як загального поняття. Таким чином, при виникненні спірних ситуацій можна лише з впевненістю говорити про власний капітал, а при формулюванні капіталу, як загального поняття, допускаються різні варіанти.

Створення будь-якого підприємства починається з розшуку джерел фінансування і формування капіталу. Від обсягу, походження, вартості, оптимальності побудови капіталу, доцільності його перетворення в основні і оборотні засоби залежить фінансовий добробут підприємства і наслідки його діяльності.

Найголовнішим у методиці оцінки ефективності формування і використання капіталу є управління капіталом підприємств, а воно поділяється на два типи:

- формування капіталу: аналіз складу та структури власного капіталу; аналіз складу необоротних активів; аналіз системи показників майнового стану; аналіз динаміки оборотних активів; аналіз основних джерел позикових та залучених коштів.
- використання капіталу: аналіз системи показників оцінки рентабельності; аналіз показників ліквідності (платоспроможності); аналіз фінансової стійкості; аналіз показників ділової активності.

В розрізі окремих елементів вартості капіталу використовується у процесі управління структурою цього капіталу на основі механізму фінансового левериджу. Мистецтво використання фінансового левериджу полягає у формуванні його найвищого диференціалу, однією із складових якого є вартість

позиченого капіталу. Мінімізація цієї складової забезпечується у процесі оцінки вартості капіталу, залученого із різних позичкових джерел, і формуванні відповідної структури джерел його використання підприємством.

Існують найрізноманітніші методичні підходи щодо оцінки ефективності управління капіталом на підприємстві на основі зарубіжного та вітчизняного досвіду. Так у зарубіжній практиці використовують такі підходи: модель Дюпона, система Модернсофт, ланцюгових підстановок, модель SGR, система SWOT-аналіз. А у вітчизняній практиці використовують підходи : ЗСІД, EVA.

Керівництво підприємства має чітко уявити, за рахунок яких джерел ресурсів воно буде здійснювати свою діяльність і в якій сфері діяльності буде вкладати свій капітал. Від того, який капітал є в розпорядженні суб'єкта господарювання, наскільки оптимальна його структура і наскільки доцільно він трансформується в основні й оборотні фонди, залежать фінансове благополуччя підприємства і результати його діяльності.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ Й ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ ПАТ «МЕТАЛУРГТРАНСРЕМОНТ»

2.1. Оцінка основних економічних показників та тенденцій розвитку підприємства

МЕТАЛУРГТРАНСРЕМОНТ - приватне акціонерне товариство, яке веде діяльність в декількох напрямках. У 1980 році завод почав ремонт тепловозів ТГМ1 і з тих пір колектив освоїв капітальний ремонт тепловозів ТЕ3, ТЕМ2, тгм23, ТГМ6 всіх модифікацій, дрезин ДГКу та МПТ4, МПТ6, автомотрис АДМ і АГВ. Середня кількість працівників (осіб) : 203.

МЕТАЛУРГТРАНСРЕМОНТ включає до свого складу два цехи:

- Цех ремонту дизелів.
- Цех по ремонту колісних пар.

Види діяльності:

33.17 — Ремонт і технічне обслуговування інших транспортних засобів

33.12 — Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення [10].

Основним видом діяльності є ремонт пересувного складу залізниці та його агрегатів. Обсяг реалізації послуг за звітний рік склав 97856 тис.грн. Підприємство ремонтує маневрові тепловози, дрезини та окремі вузли з цих машин. На експорт послуги підприємство не надає. Від сезонних змін не залежить. Основні клієнти товариства- це металургійні комбінати, промислові підприємства, які використовують в своїй діяльності пересувний залізничний транспорт. Постачальниками матеріалів та запасних частин є підприємства України, а також фірми, які є дилерами продукції закордонних підприємств.

Банк, що обслуговують ПАТ "Металургтрансремонт":

1) найменування банку (філії, відділення банку), який обслуговує емітента за поточним рахунком у національній валюті: ПАТ КБ Приватбанк

2) МФО банку: 305299

3) найменування банку (філії, відділення банку), який обслуговує емітента за поточним рахунком у іноземній валюті: ПАТ КБ Приватбанк

4) МФО банку: 305299

Спільної діяльності з іншими організаціями підприємство не проводить.

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться згідно з Законом України від 16.07.1999 р №996 XIV "Про фінансовий облік і фінансову звітність в Україні" згідно з МСФЗ і П(С)БО [33]. Нарахування амортизації основних засобів виконується прямолінійним методом, амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів нараховується в розмірі 100% в момент передачі в експлуатацію, амортизація нематеріальних активів нараховується прямолінійним методом.

Перспективним завданням, яке ставить перед собою ПАТ "Металургтрансремонт" є зміцнення позицій на українському ринку надання послуг з капітального ремонту залізничного пересувного складу та його агрегатів на основі підвищення ефективності використання підприємства, що може бути досягнуто шляхом систематичного покращення фінансових результатів.

Фінансовий результат - це приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період. Фінансовий результат в свою чергу поділяється на прибуток та збиток. Збиток, це коли підприємство втрачає свої фінансові ресурси, буває так, що збиток носить систематичний характер, в такому випадку підприємство збанкрутує. Збільшення прибутку означає, що підприємство примножує фінансові результати та відбувається зростання фінансових ресурсів [12].

Аналіз обсягів і структури фінансових результатів ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Аналіз обсягів і структури фінансових результатів ПАТ
«Металургтрансремонт»

Показники	Код рядк у	Абсолютні величини			Питома вага статей у доході від реалізації,%			Абсолютне відхилення		Відносне відхилення,%	
		2017	2018	2019	2017	2018	2019	2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6163 6	9712 4	97856	100	100	100	3548 8	732	57,58	0,75
Собівартість реалізованої продукції	2050	5039 0	8078 1	86536	81,8	83,2	88,43	3039 1	5755	60,3	7,1
Валовий: прибуток	2090	1124 6	1634 3	11320	18,2	16,8	11,57	5097	-5023	45,3	-30,7
збиток	2095	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
Інші операційні доходи	2120	6952	8705	10982	11,3	9	11,22	1753	2277	25,2	26,2
Адміністративні витрати	2130	1003 9	1256 7	13454	16,3	13	13,75	2528	887	25,2	7
Витрати на збут	2150	504	765	578	0,8	0,8	0,6	261	-187	51,8	-24,4
Інші операційні витрати	2180	5178	7904	6871	8,4	8,1	7,02	2726	-1033	52,67	-13
Фінансові результати від операційної діяльн.: прибуток	2190	2477	3812	1399	4	3,9	1,43	1335	-2413	53,9	-63
збиток	2195	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-

Продовження табл. 2.1

Дохід від участі в капіталі	2200	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
Інші фінансові доходи	2220	232	345	234	0,4	0,35	0,24	113	-111	48,7	-32,2
Фінансові витрати	2250	0	0	30	-	-	0,03	-	30	-	-
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
Інші витрати	2270	1	0	10	0,00 2	-	0,01	-1	10	-	-
Фінансовий результат до оподаткуван.: прибуток	2290	2710	4189	1593	4,4	4,3	1,63	1479	-2596	54,6	-62
збиток	2295	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2305	-297	-760	-286	-0,5	-0,8	-0,3	-463	474	155,9	-62,4
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2413	3429	1307	3,9	3,5	1,34	1016	-2122	42,1	-61,8
збиток	2355	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-

На основі проведеного аналізу формування фінансових результатів можна зробити висновки, що впродовж 2017-2019 років спостерігається зростання чистого доходу від реалізації 35488 тис. грн або 57,58 % у 2018 році та його зростання у 2019 році на 732 тис. грн або 0,75%. Зростання чистого доходу від реалізації у 2019 році відбулось за рахунок собівартості реалізованої продукції, а валовий прибуток зменшився на 5023 тис. грн або 30,7% якщо порівнювати з 2018 роком. Собівартість реалізованої продукції у 2018 році збільшилась на 30391 тис. грн або 60,3 %, та у 2019 році вона збільшилась на 5755 тис. грн або 7,1 %.

Фінансові результати від операційної діяльності в 2019 році порівняно з 2018 роком зменшились на 2413 тис. грн. або на 63 %. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування також зменшились порівняно з 2018 р. на 2596 тис. грн. або 62 %. Виходячи з даних у таблиці ми бачимо, що чистий прибуток у порівнянні 2018 рік з 2017 роком збільшився на 1016 тис. грн або 42,1%, а вже у 2019 році він знизився на 2122 тис. грн або 61,8%.

Питома вага статей у доході від реалізації склала у 2019 році: собівартість реалізованої продукції 88,43%, валовий прибуток 11,57%, фінансові результати від операційної діяльності 1,43%, фінансові результати до оподаткування 1,63%, а чистий прибуток склав 1,34%.

Аналіз формування прибутку до оподаткування ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз формування прибутку до оподаткування ПАТ
«Металургтрансремонт»

Показник	2017		2018		2019		Відхилення			
	Сума грн	%	Сума, грн	%	Сума, грн	%	2018/ 2017	Відносне, %	2019/ 2018	Відносне, %
Прибуток від реалізації продукції	11246	415	16343	390	11320	711	5097	45,32	-5023	-30,7
Прибуток від іншої операційної діяльності	2477	91,4	3812	91	1399	87,2	1335	53,9	-2413	-63,3
Прибуток (збиток) від фінансової діяльності	232	8,6	345	8,2	264	16,6	113	48,7	-99	-23,4
Прибуток до оподатк.	2710	100	4189	100	1593	100	1479	54,58	-2596	-62

1. Прибуток від реалізації продукції – рядок 2090 звіту про фінансові результати.

2. Прибуток від іншої операційної діяльності - рядок 2190 звіту про фінансові результати.

3. Прибуток (збиток) від фінансової діяльності – (рядок 2220 – рядок 2250) звіту про фінансові результати.

4. Прибуток до оподаткування - рядок 2290 звіту про фінансові результати[10].

Питома вага валового прибутку, результатів від операційної, фінансової діяльності в прибутку від звичайної діяльності ПАТ «Металургтрансремонт» представлена на рис. 2.1.

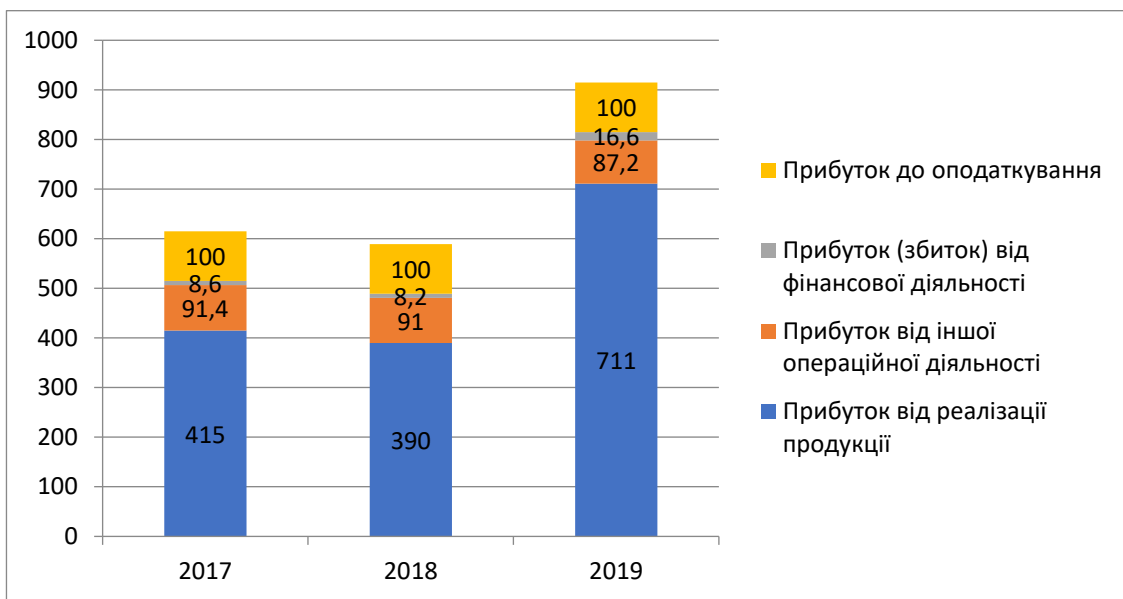

Рис. 2.1. Питома вага валового прибутку, результатів від операційної, фінансової діяльності в прибутку від звичайної діяльності ПАТ «Металургтрансремонт»

Питома вага до прибутку з оподаткування складається з прибутку від реалізації продукції, прибутку від іншої операційної діяльності, прибутку (збитку) від фінансової діяльності [13]. На рис. 2.1. ми можемо спостерігати, що найбільший показник складає прибуток від реалізації продукції, так у 2017 році він складає 415%, але у 2018 році він знизився до 390%, та вже у 2019 році він

складає 711%. Прибуток від іншої операційної діяльності зменшувався з кожним роком, так у 2017 році показник складає 91,4%, у 2018 році 91%, але вже у 2019 році показник складає 87,2%. Незначний вклад має прибуток (збиток) від фінансової діяльності його показники були нестабільними, так у 2017 році прибуток складає 8,6%, у 2018 році зменшився до 8,2%, але у 2019 році показник збільшився до 16,6%.

Динаміка показників прибутку ПАТ «Металургтрансремонт» представлена на рис. 2.2.

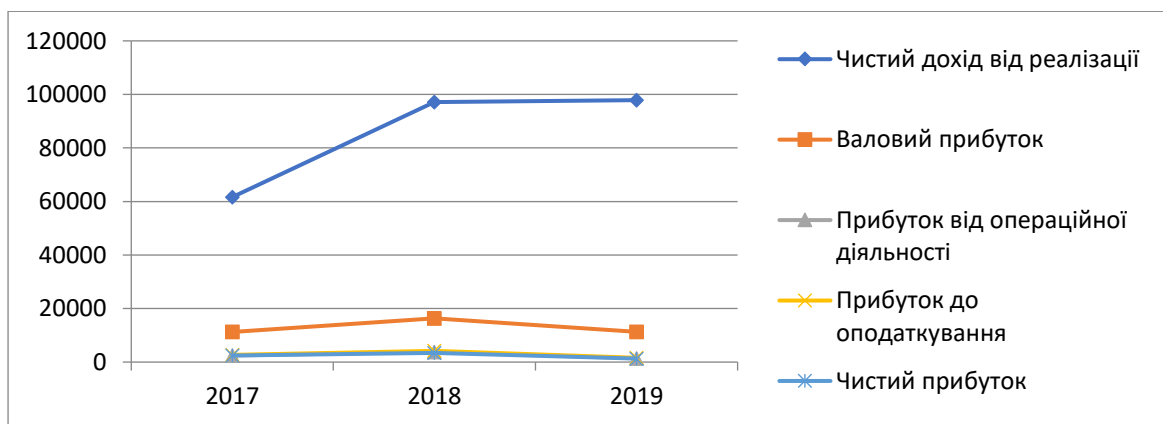

Рис.2.2. Динаміка показників прибутку ПАТ «Металургтрансремонт»

Виходячи з даних та виконаного аналізу формування прибутку до оподаткування на ПАТ «Металургтрансремонт» можна зробити висновки, що загалом прибуток мав нестабільну тенденцію. Так прибуток до оподаткування у 2018 році порівняно з 2017 роком збільшився на 1479 тис. грн або 54,58%, але у 2019 році порівняно з 2018 роком він зменшився на 2596 тис. грн або 62%.

Відповідно до П(С)БО №2, прибуток - сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати, а збиток - перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати[13].

Кінцевий фінансовий результат (збиток) формується поступово протягом фінансово-господарського року з усіх видів звичайної та надзвичайної діяльності та включає:

- чистий дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, послуг);
- валовий прибуток (збиток);
- фінансові результати від операційної діяльності;
- фінансові результати до оподаткування;
- чистий прибуток (збиток) [11].

Аналіз використання прибутку ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз використання прибутку ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники	2017	2018	2019	Відхилення 2019р.,	
				2017	2018
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ДРП	61636	97124	97856	58,76	0,75
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	50390	80781	86536	71,73	7,12
Прибуток від реалізації продукції (валовий прибуток) ДП	11246	16343	11320	0,66	-30,7
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності перед оподаткуванням та сплатою процентів (ЕВІТ)	2710	4189	1593	-41,21	-62
Чистий прибуток (ЧП)	2413	3429	1307	-45,84	-61,8

Леверидж являє собою головний фактор в роботі підприємства, маленька зміна якого може привести до значної зміни дієвих показників. Як фінансова

категорія леверидж виступає в трьох видах: виробничий, фінансовий і виробничо-фінансовий [19].

Розрахунок показників левериджу ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Розрахунок показників левериджу ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники	Методика розрахунку	2019 відносно 2017	2019 відносно 2018
Виробничий леверидж (ВЛ) %	$ВЛ = \Delta П / \Delta РП$	0,66/58,76=0,011	-30,7/0,75=-41
Фінансовий леверидж (ФЛ) %	$ФЛ = \Delta ЧП / ЕВІТ$	-45,84/-41,21=1,11	-61,8/-62=1
Виробничо-фінансовий леверидж (ВФЛ) %	$ВФЛ = ВЛ * ФЛ$	0,011*1,11=0,012	-41*1=-41

Виробничий леверидж характеризується можливістю впливати на формування прибутку від реалізації продукції шляхом зміни обсягу реалізованої продукції та співвідношення змінних і постійних витрат. Останнє означає, що в підсумки зростання обсягу виробництва продукції скорочується рівень постійних витрат, а отже, зростає прибуток на одиницю продукції [22].

Фінансовий леверидж – полягає в потенційній можливості компанії впливати на темпи зміни чистого прибутку шляхом зміни розмірів і структури свого і позикового капіталу. Сила дії фінансового левериджа дорівнює частці операційного прибутку і різниці операційного прибутку і фінансових витрат. Сила дії фінансового важеля полягає у скільки разів темпи зміни чистого прибутку перевищують темпи зміни операційного прибутку [23].

Виходячи з даних та виконаного аналізу ми можемо спостерігати, що фінансовий леверидж (ФЛ) у 2019 році відносно 2017 був найвищим і склав 1,11%, а у 2019 році відносно 2018 він склав 1%. Виробничий леверидж (ФЛ) та виробничо-фінансовий леверидж (ВФЛ) у 2019 відносно 2018 склав -41%.

Аналіз ефективності використання прибутку ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз ефективності використання прибутку ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення 2019 від:	
				2017	2018
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)(ЧД _{реал})	61636	97124	97856	36220	732
Прибуток від реалізації продукції (валовий прибуток) (ВП).	11246	16343	11320	74	-5023
Прибуток від операційної діяльності (ОП)	2477	3812	1399	-1078	-2413
Чистий прибуток (ЧП)	2413	3429	1307	-1106	-2122

Головним завданням розподілу чистого прибутку є оптимізація пропорції між частиною чистого прибутку, яка споживається (робітниками і акціонерами компанії), і частиною, яка залишається в кругообігу коштів підприємства. Розрахунок показників ефективності розподілу прибутку поділяється на три розрахунки. Коефіцієнти валового прибутку, операційного прибутку, та чистого прибутку показують яку частку вони мають в розмірі продажів компанії [23].

Розрахунок показників ефективності розподілу прибутку ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Розрахунок показників ефективності розподілу прибутку ПАТ
«Металургтрансремонт»

Показники	Методика розрахунку	2017	2018	2019	Відхилення 2019 від: (+/-)	
					2017	2018
Коефіцієнт валового прибутку	КВП=ВП/ЧД	0,18	0,17	0,12	-0,06	-0,05
Коефіцієнт операційного прибутку	КОП=ОП/ЧД	0,04	0,04	0,014	-0,026	-0,026
Коефіцієнт чистого прибутку	КЧП=ЧП/ЧД	0,04	0,04	0,014	-0,026	-0,026

Показники ефективності використання прибутку ПАТ «Металургтрансремонт» представлені на рис. 2.3.

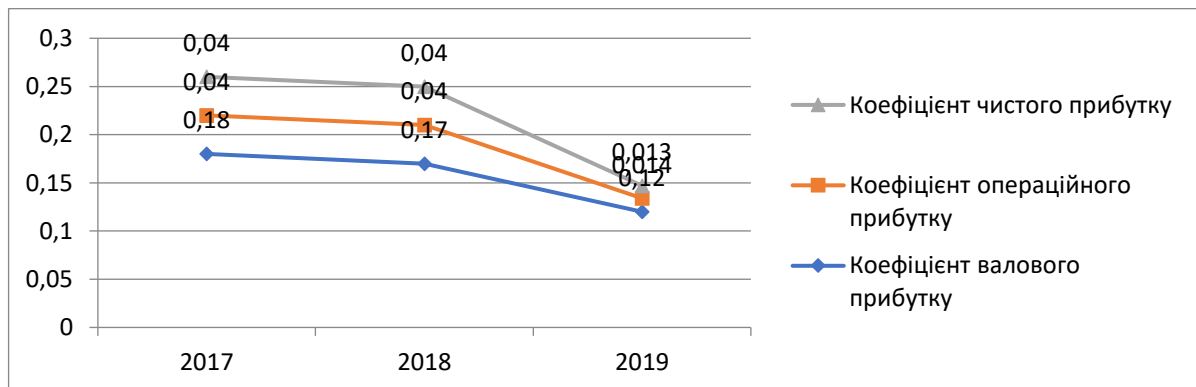

Рис. 2.3. Показники ефективності використання прибутку ПАТ
«Металургтрансремонт»

Коефіцієнт валового прибутку розраховується, як поділ валового прибутку на чистий дохід. Коефіцієнт операційного прибутку розраховується, як поділ прибутку від операційної діяльності на чистий дохід, і коефіцієнт чистого прибутку, це поділ чистого прибутку на чистий дохід [17]. Виходячи з даних на рис. 2.3, ми можемо спостерігати, що коефіцієнт валового прибутку є найбільшим, у 2017 році був найбільший показник 0,18%, але вже у 2019 році він

зменшився до 0,12%. Коефіцієнт операційного прибутку та коефіцієнт чистого прибутку мають однакові показники, так за 2017 і 2018 роки показники не змінювались і складають 0,04%, але у 2019 році показники зменшились до 0,014%.

Аналіз темпів зміни основних фінансово-економічних показників діяльності ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Аналіз темпів зміни основних фінансово-економічних показників діяльності ПАТ «Металургтрансремонт»

Показник	2017	2018	2019	Темп зростання	Темп зростання	Темп зростання
				2017-2018	2018-2019	2017-2019
Темп зміни чистого доходу	61636	97124	97856	157,58	100,75	158,8
Темп зростання валового прибутку	11246	16343	11320	145,32	69,27	100,7
Темп зростання капіталу	49514	60676	63890	122,54	105,3	129,03
Темп зростання власного капіталу	35562	38375	38757	107,91	101	109

Темп зростання – це показник ряду динаміки, який показує у скільки разів змінився поточний рівень показника аналізованого у порівнянні з рівнем попереднього або базисного періоду. Темп зміни чистого доходу у 2018 році порівняно з 2017 роком є найбільшим і складає 157,58%, але у 2019 році порівняно з 2018 роком він зменшився і складає 100,75%, та за всі три роки показник складає 158,8%. Темп зростання валового прибутку у 2019 році порівняно з 2018 роком зменшився і складає 69,27%, але за вся три роки складає 100,7%. Темп зростання капіталу у 2019 році порівняно з 2018 роком зменшився

до 105,3%, а за всі три роки 129,03%. %. Та темп зростання власного капіталу за три роки склав 109%.

Динаміка темпів зміни основних фінансово-економічних показників діяльності ПАТ «Металургтрансремонт» представлена на рис. 2.4.

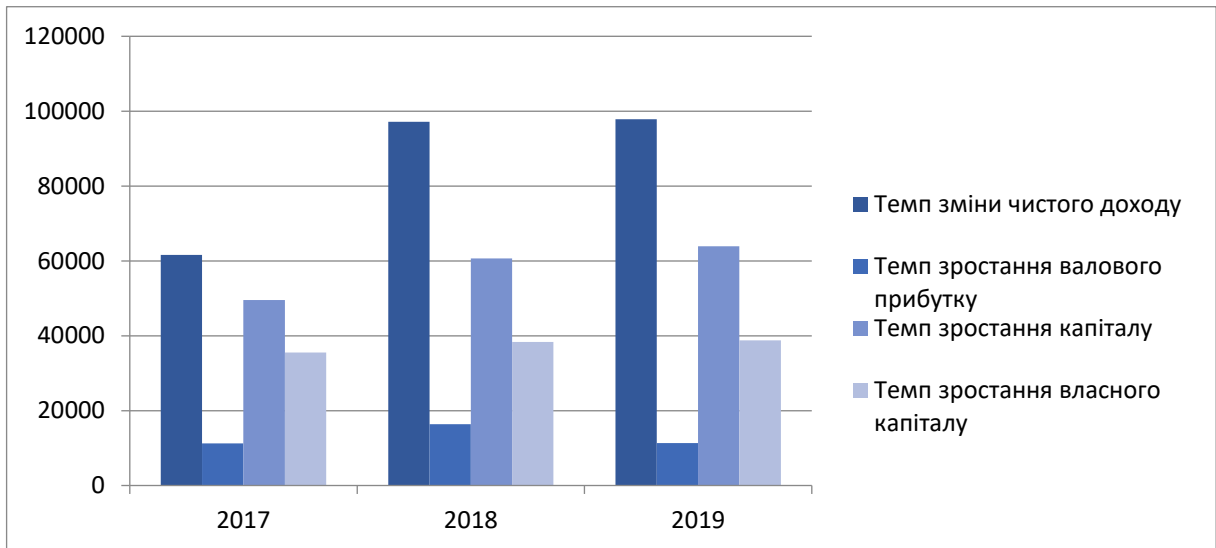

Рис. 2.4. Динаміка темпів зміни основних фінансово-економічних показників діяльності ПАТ «Металургтрансремонт»

Всі фактори, які впливають на прибуток підприємства, можна розподілити на такі дві великі групи: зовнішні та внутрішні. До зовнішніх факторів належать природні умови, державне регулювання цін, тарифів, відсотків, податкових ставок та пільг, штрафних санкцій тощо. Ці фактори не залежать від діяльності підприємства, але суттєво впливають на його прибуток. Податкові платежі, незважаючи на їх джерело і стадію господарської діяльності компанії, на якій вони виконуються, зменшують розмір прибутку, що залишається в розпорядженні компанії [14].

Зведена таблиця впливу факторів на чистий прибуток звітного періоду ПАТ «Металургтрансремонт» представлена у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Зведена таблиця впливу факторів на чистий прибуток звітного періоду ПАТ
«Металургтрансремонт»

Показник	Метод розрахунку	2019р.
1. Загальна зміна чистого доходу	$\Delta B_{\text{заг}}=B1-B0$	732
2. Зміна чистого доходу від ціни реалізації:	$\Delta B= B1-(B1/I_{\text{ц}})$	96880,4
3. Зміна чистого доходу від обсягів реалізації	$\Delta B_{\text{заг}}=B1-B0$	732
4.Зміна собівартості реалізації продукції	$\Delta C =C1-C0$	5755
5.Зміна собівартості за рахунок зміни цін на сировину	$\Delta C_{\text{р}}=C1-(C1/I_{\text{ц}})$	85673,2
6.Зміна собівартості від обсягу реалізації	$\Delta C_{\text{q}}=(C1/I_{\text{ц}})-C1$	-85673,2
7.Вплив зміни цін на валовий прибуток	$\Delta \text{ВП}=\Delta \text{ЧДр}-\Delta C_{\text{р}}$	11207,2

Виходячи з даних табл. 2.8. можна зробити висновок, що загальна зміна чистого доходу складає 732 тис. грн., а зміна чистого доходу від ціни реалізації склала 96880,4 тис. грн. Суттєвий вплив на суму прибутку має собівартість реалізованої продукції, зміна якої складає 5755 тис. грн., а зміна собівартості за рахунок зміни цін на сировину складає 85673,2 тис. грн., але зміна собівартості від обсягу реалізації зменшилась на 85673,2 тис. грн. Вплив зміни цін на валовий прибуток складає 11207,2 тис. грн.

Отже, ефективність функціонування підприємства залежить не лише від розміру одержуваного прибутку, а й від характеру його розподілу. Він розподіляється таким чином, одна частина доходу у вигляді податків і зборів надходить до бюджету країни й вживається на потреби суспільства, а інша частина залишається в розпорядженні підприємства і вживається на виплату дивідендів власникам акцій підприємства, на розширення виробництва, створення резервних фондів і т. ін. Для збільшення продуктивності виробництва

дуже важливо, щоб при розподілі прибутку було досягнуто оптимальності в задоволенні інтересів держави, підприємства і співробітників.

2.2. Аналіз джерел формування капіталу підприємства

Капітал підприємства характеризує загальну ціну засобів в усіх формах, які інвестуються у створення його активів та являє собою один з важливиших складових, які є загальною сумою фінансових ресурсів підприємства. Серед таких складових: власний капітал (статутний капітал, додатково вкладений капітал, додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток), забезпечення наступних витрат та платежів, довгострокові та поточні зобов'язання [9].

За даними фінансової звітності ПАТ «Металургтрансремонт» проаналізуємо обсягів та структури джерел фінансування підприємства (табл.2.9).

Таблица 2.9

Аналіз динаміки обсягів та структури джерел фінансування ПАТ «Металургтрансремонт»

Пасив	Код рядка	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
					2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3851	3851	3851	0	0	100	100
Додатковий капітал	1410	16813	16813	16813	0	0	100	100
Резервний капітал	1415	991	991	991	0	0	100	100

Продовження табл. 2.9

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	13907	16720	17102	2813	382	20,23	2,28
Усього за розділом I	1495	35562	38375	38757	2813	382	8	1
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення								
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0	0	0	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0	0	0	0	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення								
Поточна кредиторська заборгованість:								
за товари, роботи, послуги	1615	9426	11567	17156	2141	5589	22,7	48,3
за розрахунками з бюджетом	1620	863	2860	1870	1997	-990	231,4	-34,6
за розрахунками зі страхування	1625	205	300	299	95	-1	46,3	-0,33
за розрахунками з оплати праці	1630	789	1204	1180	415	-24	52,6	-2
за одержаними авансами	1635	120	820	249	700	-571	583,3	-70
за розрахунками з учасниками	1640	67	84	237	17	153	25,4	182,1
Поточні забезпечення	1660	2407	5427	4095	3020	-1332	125,5	-24,5
Інші поточні зобов'язання	1690	75	39	47	-36	8	-48	20,5
Усього за розділом III	1695	13952	22301	25133	8349	2832	60	12,7
Баланс	1900	49514	60676	63890	11162	3214	22,5	5,3

Виходячи з даних табл. 2.9, капітал підприємства в 2018 році збільшився в порівнянні з 2017 р. на 11162 тис. грн або 22,5%, а у 2019 році показник збільшився на 3214 тис. грн або 5,3%. Власний капітал в 2018 році в порівнянні з 2017 р. збільшився на 2813 тис. грн, або на 8%, а у 2019 році показник збільшився на 382 тис. грн або 1%. Поточні зобов'язання і забезпечення у 2018 році порівняно з 2017 р. збільшився на 8349 тис. грн або 60%, та у 2019 році показник збільшився на 2832 тис. грн або 12,7%.

Аналіз структури власного капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Аналіз структури власного капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»

Пасив	Код рядка	2017	2018	2019	Частка, %		
					2017	2018	2019
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3851	3851	3851	10,82	10,03	10
Додатковий капітал	1410	16813	16813	16813	47,3	43,8	43,4
Резервний капітал	1415	991	991	991	2,8	2,6	2,6
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	13907	16720	17102	39,1	43,6	44,1
Усього за розділом I	1495	35562	38375	38757	100	100	100

Власний капітал складається з зареєстрованого (пайового) капіталу, додаткового капіталу, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку. Найбільшу частку має додатковий капітал, так у 2017 році він складає 47,3%, а у 2018 році 43,8%, а вже у 2019 році 43,4%. Також більший вклад має

нерозподілений прибуток, у 2017 році він складає 39,1%, а вже у 2019 році показник складає 44,1%. Зареєстрований капітал має частку у 2017 році 10,82%, а вже у 2019 році частка зменшилась до 10%. Невелику частку має резервний капітал і складає у 2017 році 2,8%, та у 2018 і 2019 році показник однаковий 2,6%.

Аналіз структури позикового капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Аналіз структури позикового капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники	Код рядка	2017 тис. грн	2018 тис. грн	2019 тис. грн	Частка, % 2017	Частка, % 2018	Частка, % 2019
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Поточна кредиторська заборгованість:							
за товари, роботи, послуги	1615	9426	11567	17156	67,6	51,87	68,2
за розрахунками з бюджетом	1620	863	2860	1870	6,2	12,8	7,4
за розрахунками зі страхування	1625	205	300	299	1,5	1,34	1,2
за розрахунками з оплати праці	1630	789	1204	1180	5,7	5,4	4,7
за одержаними авансами	1635	120	820	249	0,86	3,7	1
за розрахунками з учасниками	1640	67	84	237	0,5	0,38	1
Поточні забезпечення	1660	2407	5427	4095	17,3	0,24	16,2
Інші поточні зобов'язання	1690	75	39	47	0,5	0,17	0,18
Всього за розділом II, III	1695	13952	22301	25133	100	100	100

Позиковий капітал складається з довгострокові зобов'язання і забезпечення, поточні зобов'язання і забезпечення. Довгострокові зобов'язання і

забезпечення складають 0%, це свідчить про те що підприємство не використовує довгострокових зобов'язання. Поточні зобов'язання і забезпечення складаються з видів кредиторської заборгованості, поточних забезпечень, та інших поточних зобов'язання. Найбільшу частку з кредиторської заборгованості має заборгованість за товари, роботи, послуги, у 2017 році показник складає 67,6%, а вже у 2019 році показник збільшився і складає 68,2%. Заборгованість за розрахунками з бюджетом має теж значну частку у 2018 році складає 12,8%, але у 2019 році показник склав 7,4%. Також підприємство має заборгованість з оплати праці, у 2018 році показник склав 5,4%, та у 2019 році показник зменшився і складає 4,7%.

Таблиця 2.12

Аналіз джерел формування капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»

Пасив	Код рядка	2017	2018	2019	Питома вага, %		
					2017	2018	2019
I. Власний капітал	1495	35562	38375	38757	71,8	63,2	60,7
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1595	0	0	0	0	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1695	13952	22301	25133	28,2	36,8	39,3
Баланс	1900	49514	60676	63890	100	100	100

Данні дозволяють визначити, які зміни відбулися в структурі власного та позикового капіталу, скільки залучено в оборот компанії довгострокових та короткострокових коштів, іншими словами пасив показує, як з'явилися кошти, які спрямовані на формування власності компанії.

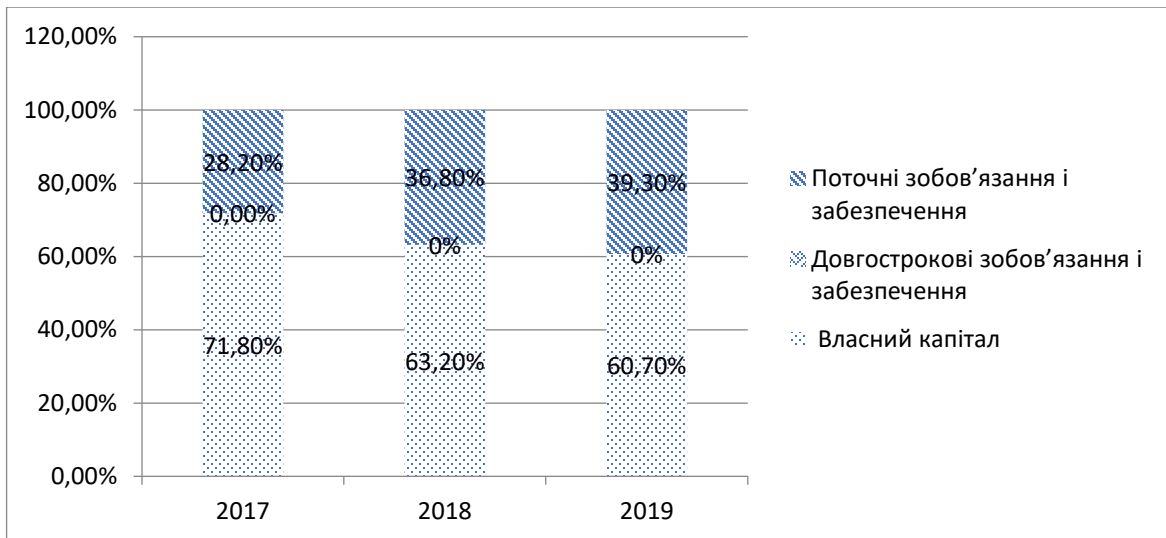

Рис.2.5. Динаміка структури джерел формування капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»

Виходячи з даних на рис. 2.5 ми бачимо, що найбільшу питому вагу має власний капітал, але власний капітал мав тенденцію на зниження показників, а поточні зобов'язання навпаки зросли. У 2017 році найвищий показник власного капіталу, який складає 71,80%, а поточні зобов'язання склали 28,2%. Поточні зобов'язання збільшилися у 2018 році, а власний капітал в свою чергу знизився і складає 63,20%. Власний капітал у 2019 році зменшився і склав 60,90%, а поточні зобов'язання збільшилися до 39,3%.

Показником, що кількісно характеризує співвідношення прибутку і вартості власності, що створила цей дохід за певний період часу, є коефіцієнт капіталізації, він поділяється на:

1. Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії):

$$K_{\text{авт}} = \text{ВК} / \text{Б}; \quad (2.1)$$

ВК – власний капітал (Ф.1, стр.1495),

Б – підсумок балансу (Ф.1, стр.1900) [10].

2. Коефіцієнт концентрації позичкового капіталу:

$$K_{\text{фін}} = \text{ПК}/\text{Б}; \quad (2.2)$$

ПК – позиковий капітал (Ф.1, стр.1595+Ф.1, стр.1695),

Б – підсумок балансу (Ф.1,стр.1900) [10].

3. Коефіцієнт фінансової залежності (коефіцієнт фінансування) [10]:

$$K_{\text{зал}} = \text{Б}/\text{ВК}; \quad (2.3)$$

4. Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового левереджу) [10]:

$$K_{\text{ф.р.}} = \text{ЗК}/\text{ВК}; \quad (2.4)$$

5. Коефіцієнт покриття залучених коштів власним капіталом (коефіцієнт платоспроможності) [5]:

$$K_{\text{пл.спр.}} = \text{ВК}/\text{ЗК}; \quad (2.5)$$

6. Коефіцієнт поточної заборгованості [10]:

$$K_{\text{п.з.}} = \text{КЗ}/\text{Б}; \quad (2.6)$$

7. Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел [10]:

$$K_{\text{ф.нез.}} = \text{ВК}/(\text{ВК} + \text{ДЗ}); \quad (2.7)$$

8. Коефіцієнт фінансової стійкості (довгострокового фінансування) [10]:

$$K_{\text{ф.с.}} = (\text{ВК} + \text{ДЗ})/\text{Б}; \quad (2.8)$$

Розрахунок динаміки коефіцієнтів капіталізації ПАТ
«Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Аналіз динаміки коефіцієнтів капіталізації ПАТ «Металургтрансремонт»

Показник	Нормативне значення	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютне відхилення	
					2018-2017 роки	2019-2018 роки
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	$\geq 0,5$	0,72	0,63	0,61	-0,09	-0,02
Коефіцієнт концентрації позичкового капіталу	$\leq 0,5$	0,28	0,37	0,39	0,09	0,02
Коефіцієнт фінансової залежності (коефіцієнт фінансування)	≤ 2	1,39	1,58	1,65	0,19	0,07
Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового левереджу)	≤ 1	0,39	0,58	0,65	0,19	0,07
Коефіцієнт покриття залучених коштів власним капіталом (коефіцієнт платоспроможності)	≥ 1	2,55	1,72	1,54	-0,83	-0,18
Коефіцієнт поточної заборгованості	≤ 1	0,28	0,37	0,39	0,09	0,02
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	0,6-0,5	1	1	1	0	0
Коефіцієнт фінансової стійкості (довгострокового фінансування)	0,5-1,0	0,72	0,63	0,61	-0,09	-0,02

Коефіцієнт концентрації позичкового капіталу вказує на рівень левереджа компанії. Леведж означає використання фінансових інструментів або позикового капіталу з метою підвищення потенційної рентабельності інвестицій.

Варто зауважити, що залучення позикового капіталу дозволяє забезпечити ріст компанії [5].

Цей індикатор демонструє, яка частина активів підприємства фінансується за рахунок зобов'язань. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу зростає у 2017 році він складає 0,28, а вже у 2019 році він збільшився і складає 0,39.

Коефіцієнт фінансової стійкості - індикатор, який говорить про здатність компанії залишатися платоспроможною в довгостроковій перспективі. Значення коефіцієнта вказує, яку частку активів компанія здатна фінансувати за рахунок постійного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі. Високе значення показника говорить про гарні перспективи розвитку компанії, низький ризик банкрутства [5]. Коефіцієнт фінансової залежності (Коефіцієнт фінансування) зростає так у 2017 році він складає 1,39, у 2018 році 1,58, а вже у 2019 році він склав 1,65.

Коефіцієнти платоспроможності – коефіцієнти, за допомогою яких оцінюється здатність фірми (підприємства, компанії) виконувати свої довготермінові зобов'язання. Показники коефіцієнту платоспроможності знижуються, так у 2017 році показник складає 2,55, у 2018 році 1,72, а вже у 2019 році він складає 1,54.

Коефіцієнт поточної заборгованості у 2017 році складає 0,28, у 2018 коефіцієнт збільшився до 0,37, а вже у 2018 році він складає 0,39, коефіцієнт показує, яку частину активів сформовано за рахунок позикових ресурсів короткострокового характеру.

Підвищення рівня коефіцієнту фінансової незалежності капіталізованих джерел, з одного боку, свідчить про посилення залежності від зовнішніх кредиторів, а з іншого - про ступінь фінансової надійності підприємства і довіри до нього з боку банків і населення [19]. За розрахунком цього показника ми бачимо, що показник за роки 2017-2019 дорівнює 1.

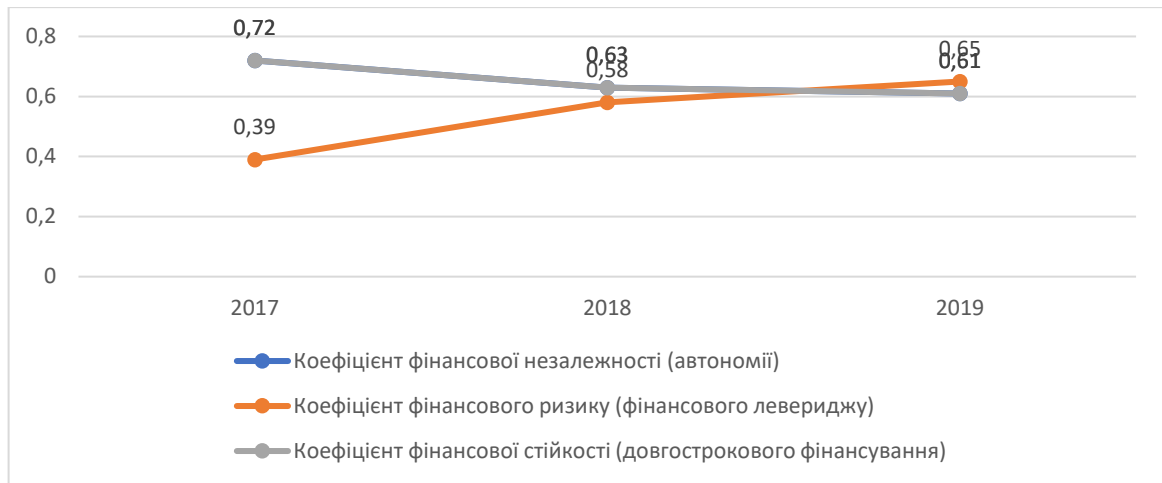

Рис. 2.6. Динаміка коефіцієнтів капіталізації ПАТ «Металургтрансремонт»

Показник фінансової автономії - один з найбільш важливих коефіцієнтів фінансової стійкості. Значення показника свідчить про те, яку частину власних активів компанія здатна профінансувати за рахунок своїх фінансових ресурсів [15]. Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) у в 2017 році складає 0,72, у 2019 році коефіцієнт знизився до 0,61 це означає, що компанія здатна профінансувати 61% активів за рахунок власного капіталу [15]

Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового левереджу) вважається одним з основних індикаторів фінансової стійкості. Чим вище його значення, тим вищий ризик вкладення капіталу в це підприємство. Тому у 2017 році коефіцієнт складає 0,39, а вже у 2019 році він збільшився і склав 0,65.

Розрахунок величини власного оборотного (робочого)капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Розрахунок величини власного оборотного (робочого)капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»

Показник	2017р.	2018р.	2019р.
Метод розрахунку «знизу» балансу	25528	27906	28038
Метод розрахунку «зверху» балансу	25528	27906	28038
Власний оборотний капітал	25528	27906	28038

1. Метод розрахунку «знизу» балансу

$$PK = PA - PP; \quad (2.9)$$

ПА - поточні активи (оборотні активи -2р.А),
 ПП - поточні пасиви (поточні зобов'язання – 3.р.П) [10].

2. Метод розрахунку «зверху» балансу [10]:

$$PK = 1р. П + 2р. П + 5р. П - 1р. А; \quad (2.10)$$

3. Власний оборотний капітал:

$$ВОК = 1р. П - 1р. А; \quad (2.11)$$

1р.П-Власний капітал
 1р.А-необоротні активи [10]

Власні оборотні кошти - показник фінансової стійкості та платоспроможності компанії, який являє собою суму грошей, яка залишилась після виключення зобов'язань компанії зі своїх оборотних активів. Іншими словами, це сума власних оборотних активів, яка доступна для щоденної операційної роботи підприємства.

Якщо основною частиною оборотного капіталу підприємства є гроші і їх еквіваленти, найменший розмір оборотного капіталу є допустимим. З іншого боку, якщо активи в головному складаються з відносно повільно конвертованих оборотних активів, то компанії буде потрібно більше оборотного капіталу [12].

Розрахунок величини власного оборотного (робочого) капіталу підприємства за різними методами розрахунку має однакові значення, так у 2017 р. показник дорівнює 25528 тис. грн, у 2018 році розрахунок складає 27906 тис. грн, а вже у 2019 році показник складає 28038 тис. грн.

2.3. Оцінка ефективності інвестування та використання підприємства

Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що владуються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект. Під соціальним ефектом розуміють поліпшення соціальної сфери з метою подальшого розвитку суспільства [20].

Для здійснення господарської діяльності кожне підприємство повинно мати певне майно, яке належить йому на правах власності чи володіння.

Розрахунок динаміки напрямів інвестування капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Аналіз динаміки напрямів інвестування капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»

Найменування статті	Код рядка	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Відхилення			
					2017 і 2018 рр.	2018 і 2019 рр.	2017 і 2018 рр.(%)	2018 і 2019 рр.(%)
I. Необоротні активи								
Нематеріальні активи:	1000	367	584	684	217	100	59,12	17,12
первісна вартість	1001	454	718	882	264	164	58,15	22,84
накопичена амортизація	1002	87	134	198	47	64	54,02	47,8
Незавершені капітальні інвестиції	1005	474	442	238	-32	-204	-6,75	-46,15
Основні засоби:	1010	9158	9073	9235	-85	162	-1	1,8
первісна вартість	1011	33842	34554	35395	712	841	2,10	2,43
знос	1012	24684	25481	26160	797	679	3,23	2,7
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	192	0	192	-100	-
Відсрочені податкові активи	1045	35	370	370	335	0	957,14	0
Усього за розділом I	1095	10034	10469	10719	435	250	4,34	2,4

Продовження табл. 2.15

II. Оборотні активи								
Запаси	1100	12099	18338	15370	6239	- 2968	51,6	-16,2
Виробничі запаси	1101	6584	8064	6420	1480	- 1644	22,48	-20,4
Незавершене виробництво	1102	5482	10257	8933	4775	- 1324	87,10	-13
Готова продукція	1103	17	17	17	0	0	0	0
Товари	1104	16	0	0	0	0	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	25081	27361	31755	2280	4394	9,1	16,06
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	995	1498	1115	503	-383	50,55	-25,6
з бюджетом	1135	82	0	0	-82	0	-100	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	82	0	0	-82	0	-100	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	66	195	157	129	-38	195,45	- 19,48
Гроші та їх еквіваленти	1165	1001	2528	4348	1527	1820	152,55	-72
Рахунки в банках	1167	1001	2528	4348	1527	1820	152,55	-72
Інші оборотні активи	1190	156	287	426	131	139	84	48,43
Усього за розділом II	1195	39480	50207	53171	10727	2964	27,17	6
БАЛАНС	1300	49514	60676	63890	11162	3214	22,54	5,3

Усе майно, яке належить підприємству і відображене в його балансі, становить його активи.

В ході діяльності підприємства величина активів і їх структура постійно змінюються. Якісні зміни в структурі майна підприємства і джерел цього майна можна охарактеризувати за допомогою вертикального і горизонтального аналізу звітності з використанням комплексу відповідних показників [25].

Горизонтальний аналіз звітності потребує побудови однієї чи кількох аналітичних таблиць, в яких абсолютні показники доповнюються відносними показниками динаміки – темпами або коефіцієнтами зростання. Горизонтальний аналіз означає метод порівняння значень схожих показників протягом певного часового періоду. Іншою назвою методу є часовий, адже порівнюється значення показника в певному році зі значенням показника у минулому. Інформаційною основою для впровадження горизонтального методу є фінансова звітність підприємства, процес має на меті визначення абсолютного відхилення, а також відносного приросту обсягу показника [17].

На основі проведеного горизонтального аналізу можна зробити висновки, що впродовж 2017-2019 років спостерігається зростання оборотних активів на 10727 тис. грн. або 27,17% у 2018 році та його зростання в 2019 році на 2964 тис. грн. або 6%. У розділі оборотні активи спостерігається падіння показника: у 2018 році показник запасів збільшився на 6239 тис. грн. або 51,6%, але у 2019 році показник знизився на 2968 тис. грн. або 16,2%. Виробничі запаси у 2019 році порівняно з 2018 роком зменшились на 1644 тис. грн. або 20,4%, а незавершене виробництво у 2019 році зменшилось на 1324 тис. грн. або 13%. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги мала тенденцію на зростання, так у 2018 році показник збільшився на 2280 тис. грн. або 9,1%, а вже у 2019 році показник збільшився на 4394 тис. грн. або 16,06%.

За розділом 1 активу балансу (необоротні активи) спостерігається зростання у 2018 році на 435 тис. грн або 4,34%, а у 2019 році показник збільшився на 250 тис. грн або 2,4%. Всі показники зросли, але незавершені капітальні інвестиції у 2018 році зменшились на 32 тис. грн або 6,75%, та у 2019 році показник зменшився на 204 тис. грн або 46,15%. Також спостерігається падіння основних засобів у 2018 році на 85 тис. грн або 1%, але вже у 2019 році показник збільшився на 162 тис. грн або 1,8%. Показник активу балансу з кожним роком збільшується,

як ми бачимо за розрахунками у 2018 році показник більше на 11162 тис. грн або 22,54%, а у 2019 році показник збільшився на 3214 тис. грн або 5,3%.

Розрахунок показників оцінки майнового стану ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.16.

Таблиця 2.16

Показники оцінки майнового стану ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники	2017	2018	2019	Відхилення	
				2018 і 2017	2019 і 2018
Сума наявних у підприємства коштів	49514	60676	63890	11162	3214
Коефіцієнт зносу основних фондів	0,73	0,74	0,75	0,01	0,01
Коефіцієнт придатності основних фондів	27,06	26,26	26,1	-0,8	-0,16

Коефіцієнт зносу основних фондів:

$$K_z = Z_0 / O_{zn} = \Phi.1, \text{ стр.1012} / \Phi.1, \text{ стр.1011}; \quad (2.12)$$

де K_z - коефіцієнт зносу основних засобів;

Z_0 - сума зносу основних засобів;

O_{zn} - первісна вартість основних засобів [15].

Протягом періоду, що розглядається спостерігалась тенденція до зниження рівня придатності основних фондів підприємства, що характеризує погіршення технічного стану машин та обладнання, але підприємство намагається зменшити цей коефіцієнт зносу. Коефіцієнт зносу основних фондів збільшується з кожним роком на 0,01%, що негативно впливає на виробництво [18].

Коефіцієнт придатності основних фондів:

$$K_{\Pi} = (ПВ - З) * 100 / ПВ = (\Phi.1, \text{ стр.1011} - \Phi.1, \text{ стр.1012}) * 100 / \Phi.1, \text{ стр.101}; \quad (2.13)$$

де З – сума зносу основних фондів;

ПВ – первісна вартість основних фондів [16].

Коефіцієнт придатності основних засобів відображає частку основних засобів, придатну для експлуатації в процесі господарської діяльності. Як ми бачимо за розрахунками показник придатності основних засобів зменшується, так у 2018 році зменшився на 0,8%, а у 2019 році зменшився на 0,16%.

Розрахунок показників стану оборотних активів ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.17.

Таблиця 2.17

Показники стану оборотних активів ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники	2017	2018	2019	Відхилення	
				2018 і 2017	2019 і 2018
Частка оборотних активів, що важко реалізовані у загальному обсязі активів	0,20	0,17	0,17	-0,03	0
Коефіцієнт співвідношення оборотних активів, що важко реалізовані до ліквідних оборотних активів	0,37	0,33	0,30	-0,04	-0,03

Частка оборотних активів, що важко реалізовані у загальному обсязі активів [18]:

$$d_{OAB} = \text{Необоротні активи} / \text{Всі активи} = \Phi.1, \text{ стр.1095} / \Phi.1, \text{ стр.1300}; \quad (2.14)$$

Коефіцієнт співвідношення оборотних активів, що важко реалізовані до ліквідних оборотних активів [18]:

$$K_c = 1 \text{ р.А./гроші і дебіторська заборгованість} = \Phi.1, \text{ стр.1095} / \Phi.1, \text{ стр.1125+..+} \Phi.1, \text{ стр.1165}; \quad (2.15)$$

Значення коефіцієнту співвідношення оборотних активів, що важко реалізовані до ліквідних оборотних активів демонструє, яку частку фінансових коштів компанії відволікають основні засоби. Показник зменшується з кожним

роком, а саме у 2018 році показник зменшився на 0,04%, а у 2019 році він зменшився на 0,03%.

Мобільність означає здатність активів переходити з однієї форми в іншу. Висока мобільність говорить про те, що компанія зуміє поміняти структуру активів протягом короткого періоду часу [15]. Протягом трьох років показник мав тенденцію на спад, а саме у 2018 році порівняно з 2017 р. показник зменшився на 0,03%, а у 2019 році показник теж не змінився і складає 0,17%.

В даний час вкрай важливо шукати доступні резерви підвищення рентабельності, які дозволили б суб'єктам господарювання проводити безперервну діяльність, здійснювати просте та розширене відтворення.

Розрахунок показників рентабельності ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.18.

Таблиця 2.18

Розрахунок показників рентабельності ПАТ «Металургтрансремонт»

Показник	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютне відхилення 2018-2017 рік	Абсолютне відхилення 2019-2018 рік
Рентабельність капіталу					
Рентабельність власного капіталу	7	9,2	3,4	2,2	-5,8
Рентабельність основного капіталу	23,74	33,45	12,34	9,71	-21,11
Рентабельність позичкового капіталу	22,1	18,9	5,5	-3,2	-13,4
Рентабельність активів					
Рентабельність необоротних активів	23,74	33,45	12,34	9,71	-21,11
Рентабельність оборотних активів	6,8	7,6	2,5	0,8	-5,1

Продовження табл. 2.18

Рентабельність продаж					
Валова рентабельність продаж	18,24	16,83	11,57	-1,41	-5,26
Рентабельність виробничої діяльності					
Чиста рентабельність виробництва	5	4,2	1,5	-0,8	-2,7
Загальна рентабельність майна	47,54	51,61	34,05	4,07	-17,56

Динаміка показників рентабельності капіталу ПАТ

«Металургтрансремонт» представлена на рис. 2.7.

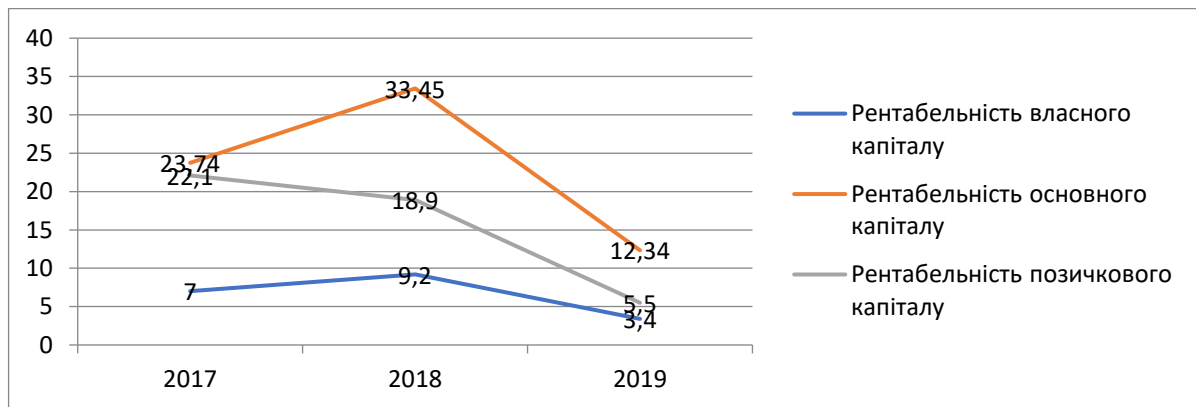

Рис. 2.7. Динаміка показників рентабельності капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»

Більшість інвесторів, перш ніж вкласти кошти в інвестиційний проект, визначають необхідність власних вкладень, продуктивність проекту та очікувану рентабельність інвестицій. Якщо у інвестора є на вибір кілька інвестиційних проектів, в умовах обмежених коштів інвестування, він вибирає найкращий, використовуючи порівняльний показник рентабельності інвестицій [11].

Згідно проаналізованих показників рентабельності інвестицій ми бачимо, що показники спочатку зростали, а потім падали, так у 2017 році рентабельність

основного капіталу була найвища за всі 3 роки і складала 23,74% , але потім вона збільшилась у 2018 році до 33,45%, але у 2019 році показник зменшився до 12,34%. Рентабельність позикового капіталу з кожним роком зменшувалась, так у 2017 році показник складає 18,9%, але вже у 2019 році показник знизився до 5,5%. Рентабельність власного капіталу була нижче за рентабельність позикового капіталу, у 2017 році показник складає 7%, а у 2018 році рентабельність збільшилась до 9,2%, а у 2019 році показник зменшився аж до 3,4%.

Динаміка показників рентабельності активів ПАТ «Металургтрансремонт» представлена на рис. 2.8.

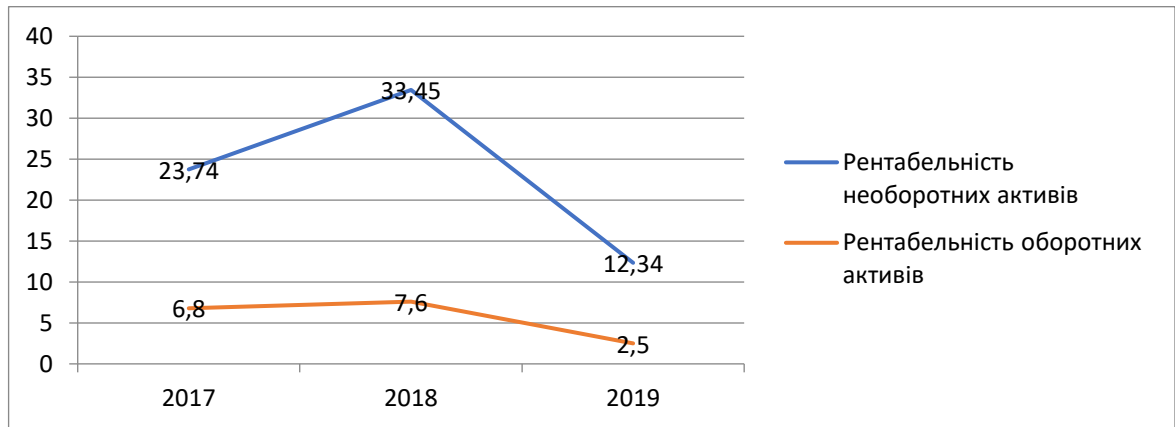

Рис.2.8. Динаміка показників рентабельності активів ПАТ «Металургтрансремонт»

Рентабельність активів поділяється на дві групи: рентабельність необоротних активів, та рентабельність оборотних активів. Рентабельність активів - показує продуктивність використання активів підприємства для генерації прибутку. Високе значення показника свідчить про хорошу роботу підприємства. Розраховується як співвідношення отриманого чистого прибутку (або чистого збитку) до середньорічної суми активів. Інформація про вартість активів може бути отримана з балансу, а інформація про суму чистого прибутку може бути отримана зі звіту про фінансові результати (звіту про прибутки і збитки) [13]. Згідно проаналізованих показників рентабельність оборотних активів

нижча за рентабельність необоротних активів, рентабельність необоротних активів має тенденцію на спад і складає у 2019 році 2,5%. А рентабельність необоротних активів у 2018 році має найвищий показник за три роки 33,45%, а вже у 2019 році показник впав до 12,34%.

Динаміка показників рентабельності продаж ПАТ «Металургтрансремонт» представлена на рис. 2.9.

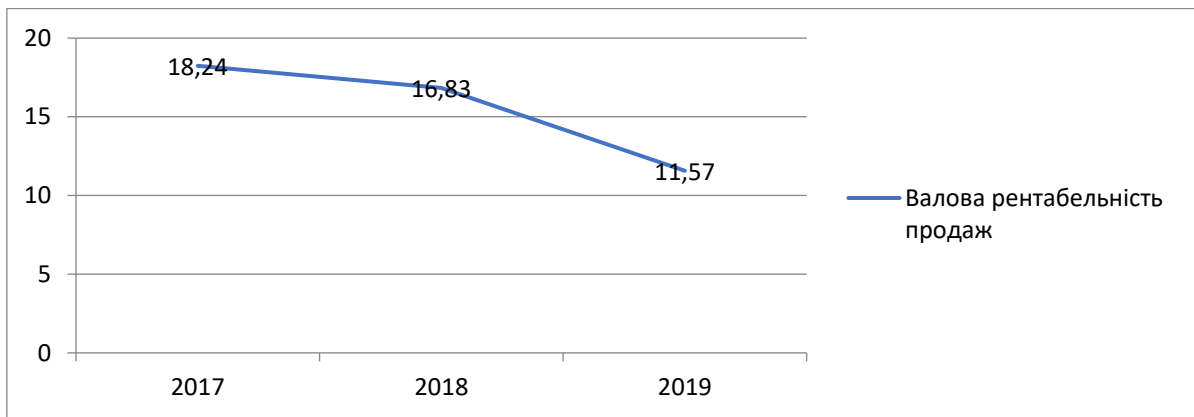

Рис.2.9. Динаміка показників рентабельності продаж ПАТ «Металургтрансремонт»

Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком - показник прибутковості, який вказує на обсяг чистого прибутку (виручки компанії, за вирахуванням операційних витрат, відсотків, податкових платежів та іншого), який генерує кожна гривня продажів. Значення показує на частку виручки підприємства, яка залишається після вирахування всіх витрат за поточний період. Крім того значення дозволяє приблизно передбачити, на скільки зросте чистий прибуток підприємства при збільшенні рівня збуту на гривню [14]. З огляду на рис. 2.9. можна побачити, що рентабельність продаж має тенденцію на спад, так у 2017 році показник складає 18,24%, а вже у 2019 році показник зменшився до 11,57%. З огляду на те, що чистий прибуток з'являється під впливом всіх факторів, які формують доходи і витрати, пошук можливостей збільшення прибутковості імовірний і в операційній, і у грошовій, і в інвестиційній сферах.

Оптимізація структури грошових ресурсів і зниження ціни їх залучення, використання пільг з податків, зниження витрат на виробництво товарів і послуг, звичайно, даний список можливих напрямків дій не є вичерпним.

Динаміка показників рентабельності виробничої діяльності ПАТ «Металургтрансремонт» представлена на рис. 2.10.

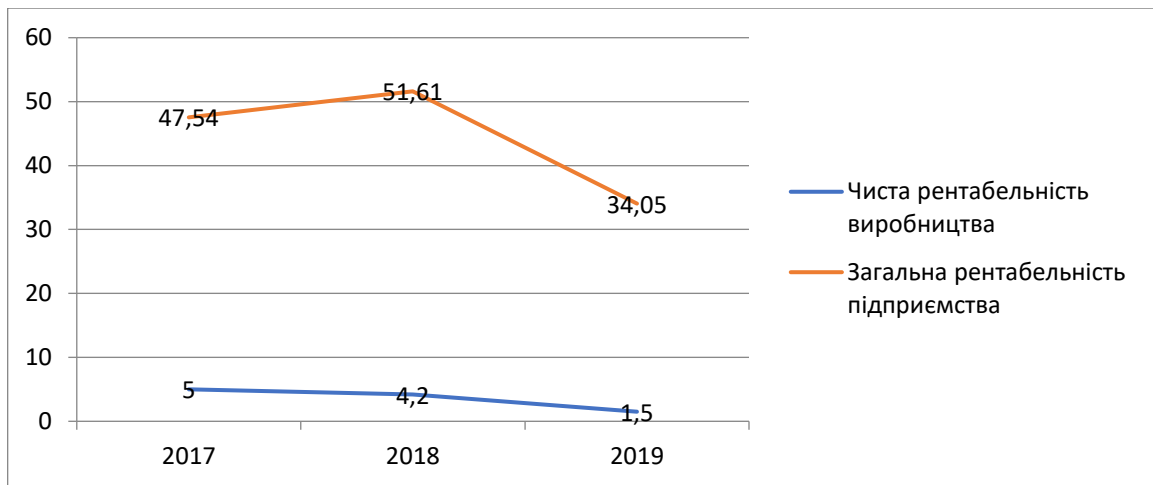

Рис.2.10. Динаміка показників рентабельності виробничої діяльності ПАТ «Металургтрансремонт»

Рентабельність виробничої діяльності розраховують двома показниками: чиста рентабельність виробництва та загальна рентабельність підприємства. Згідно проаналізованих показників ми бачимо на рис. 2.10, що чиста рентабельність виробництва мала тенденцію на спад, так у 2017 році показник склав 5%, а у 2018 році 4,2%, а вже у 2019 році показник складає 1,5%. Загальна рентабельність у 2017 році складає 47,54%, але у 2018 році показник виріс до 51,61%, а у 2019 році показник зменшився до 34,05%.

Зміна коефіцієнта рентабельності власного капіталу і факторних показників ПАТ «Металургтрансремонт» представлена у табл. 2.19.

Таблиця 2.19

Зміна коефіцієнта рентабельності власного капіталу і факторних показників ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники	2017р.	2018р.	2019р.	Відхилення		
				2018 і 2017	2019 і 2018	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)(ЧД)	61636	97124	97856	35488	732	
Чистий прибуток (збиток)(ЧП)	2413	3429	1307	1016	-2122	
Всього активів (ВА)	49514	60676	63890	11162	3214	
Власний капітал (ВК)	35562	38375	38757	2813	382	
Розрахунок показників, що впливають на рентабельність власного капіталу						
Показники	Методика розрахунку	2017р.	2018р.	2019р.	Відхилення	
					2018 і 2017 рр.	2019 і 2018 рр.
Чиста рентабельність продаж	$R_{NPM} = \text{ЧП}/\text{ЧД}$	0,039	0,035	0,013	-0,004	-0,022
Ресурсовіддача	$R_{\text{від}} = \text{ЧД}/\text{ВА}$	1,24	1,60	1,53	0,36	-0,07
Коефіцієнт фінансової залежності	$K_{\text{зал}} = \text{ВА}/\text{ВК}$	1,39	1,58	1,65	0,19	0,07
Рентабельність власного капіталу	$R_{ROE} = \text{ЧП}/\text{ВК}$	0,068	0,089	0,034	0,021	-0,055

Рентабельність - це інтегральний показник, який відображає продуктивність роботи компанії, націлене на отримання доходу в короткостроковій перспективі і вказує на якість управлінських рішень, які стосуються грошової, операційної та інвестиційної роботи компанії [5].

Згідно з розрахунку чиста рентабельність з кожним роком зменшувалась, у 2018 році показник зменшився на 0,004 %, а вже у 2019 році він зменшився на 0,022%.

Ресурсовіддача показує розмір виручки від реалізації продукції (робіт, послуг), що припадає на одну грошову одиницю коштів, вкладених у діяльність компанії. У світовій практиці дане значення отримав назву коефіцієнта оборотності вкладеного капіталу (коефіцієнт загальної оборотності капіталу). Показник ресурсовіддачі у 2018 році порівняно з 2017 р. збільшився на 0,36 %, а якщо порівняти 2019 р. з 2018 роком, то виходить що показник зменшився на 0,07%.

На даний час в економіці спостерігаються важкі кризові процеси. В таких умовах дуже важливо знаходити доступні резерви збільшення прибутковості, які дозволили б суб'єктам господарювання проводити безперервну діяльність, здійснювати просте та розширене відтворення. Висока ціна позикових коштів, швидке знецінення ціни державної валюти, малий внутрішній ринок - усі ці причини сприяють збільшенню актуальності дослідження аспектів управління прибутковістю компанії в цілях забезпечення його ефективної роботи [26].

Розрахунок показників ділової активності ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.20.

Таблиця 2.20

Аналіз показників ділової активності ПАТ «Металургтрансремонт»

Коефіцієнти	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютне відхилення	
				2018-2017 р	2019-2018 р
Коефіцієнт оборотності активів (трансформації)	1,36	1,76	1,57	0,4	-0,19
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,78	2,63	2,54	0,85	-0,09

Продовження табл. 2.20

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	2,58	3,5	3,14	0,92	-0,36
Період оборотності дебіторської заборгованості	139,53	102,86	114,65	-36,67	11,79
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	4,62	4,46	3,65	-0,16	-0,81
Період оборотності кредиторської заборгованості	77,92	80,71	98,63	2,79	17,92
Коефіцієнт оборотності запасів	2,61	2,53	2,32	-0,08	-0,21
Період обігу запасів	137,93	142,29	155,17	4,36	12,88
Тривалість операційного циклу	277,46	245,15	269,82	-32,31	24,67
Тривалість фінансового циклу	199,54	164,44	171,19	-35,1	6,75
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	6,6	10,65	10,69	4,05	0,04

Показник фінансової залежності є індикатором фінансової стійкості, який також вказує на здатність компанії проводити прогнозовану діяльність в довгостроковій перспективі. Він розраховується як співвідношення пасивів до власного капіталу. Значення показника говорить про те, скільки фінансових ресурсів використовує компанія на кожну гривню власного капіталу, тому у розрахунках спостерігається тенденція зростання, так у 2018 році порівняно з 2017 показник збільшився на 0,19%, а у 2019 році він збільшився на 0,07%.

Рентабельність власного капіталу – показник, що вказує, наскільки ефективно використовується власний капітал, тобто скільки прибутку було згенеровано на кожну гривню залучених власних коштів. Цей індикатор є найбільш важливим для власників (акціонерів, учасників), адже дозволяє

визначити зростання їх добробуту за аналізований період [5]. Виходячи з показників рентабельності капіталу можна зробити висновок, що у 2018 році показник зменшився на 0,021%, але у 2019 році показник зменшився до -0,055%. Відповідно в 2018 році зменшується середній термін обороту дебіторської заборгованості на 36,67 днів, а в 2019 році - збільшується на 11,79 днів. На кінець досліджуваного періоду значення показника становило 114,65 днів.

Період обороту кредиторської заборгованості в 2017 році склав 77,92, тобто в середньому протягом 2017 року кредиторська заборгованість здійснила оборот за 77,92 днів. В 2018 році значення показника збільшилось на 2,79. В 2019 році тенденція змінилась і на кінець досліджуваного періоду кредиторська заборгованість здійснювала оборот за 98,63 днів.

В 2017 році запаси здійснили 2,61 оборотів. Якщо коефіцієнт значно перевищує середньогалузеві норми, то це створює ризик, пов'язаний з недостатнім розміром запасів, наслідком якого буде зниження обсягу виручки від реалізації. Занадто високий коефіцієнт може бути ознакою нестачі вільних коштів і сигналом про можливу неплатоспроможність підприємства. Нормальне значення коефіцієнта може коливатися для різних сфер бізнесу від 4 до 8. В 2018 році значення показника знижується на -0,08 у порівнянні з попереднім роком. Це вказує на зниження ефективності управління запасами і може бути ознакою зниження збутової активності. В 2019 році відбувається зменшення ефективності використання запасів. В 2019 році вони здійснили 2,32 оборотів.

Відповідно при зниженні оборотності запасів середній термін обороту зростає. Якщо в 2017 році значення показника одного обороту запасів становить 137,93 днів, то в 2018 році 142,29 днів, а в 2019 році 155,17 днів.

Період операційного циклу означає період протягом якого товари набувають грошову форму. Позитивною тенденцією є спадна динаміка. В 2018 році спостерігається зменшення операційного циклу в порівнянні з 2017 роком на 32,31 днів. В 2019 році тенденція змінилась, тобто період, протягом якого

товари набувають грошової форми, збільшився на 24,67 днів, а значить ефективність роботи підприємства зменшилась.

Зведена таблиця впливу факторів на рентабельність власного капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» у 2018-2019 р. представлена у табл. 2.21

Таблиця 2.21

Зведена таблиця впливу факторів на рентабельність власного капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» у 2018-2019 р.

Показники	2018р	2019р	Відхилення	Методика розрахунку	Вплив факторів
Чиста рентабельність продаж	0,035	0,013	-0,022	$ROE_{\text{ЧРП}} = \Delta\text{ЧРП} * \text{РВ}0 * \text{КЗ}0$	$ROE_{\text{ЧРП}} = -0,022 * 1,60 * 1,58 = -0,055$
Ресурсовіддача	1,60	1,53	-0,07	$ROE_{\text{РВ}} = \text{ЧРП}1 * \Delta\text{РВ} * \text{КЗ}0$	$ROE_{\text{РВ}} = 0,013 * -0,07 * 1,58 = -0,0014$
Коефіцієнт фінансової залежності	1,58	1,65	0,07	$ROE_{\text{КЗ}} = \text{ЧРП}1 * \text{РВ}1 * \Delta\text{КЗ}$	$ROE_{\text{КЗ}} = 0,013 * 1,53 * 0,07 = 0,0014$
Всього (зміна коефіцієнта рентабельності власного капіталу)	0,089	0,034	-0,055	$\Delta ROE = \Delta\text{ЧРП} + \Delta\text{РВ} + \Delta\text{КЗ}$	$\Delta ROE = -0,055 + 0,0014 + (-0,0014) = -0,055$

Період фінансового циклу означає період обороту коштів підприємства. Позитивною тенденцією є скорочення показника, однак якщо значення є нижчим нуля, то це свідчить про недостатній обсяг грошових ресурсів для своєчасного розрахунку з кредиторами. Протягом 2017 року значення показника становить 199,54 днів. В 2018 році період фінансового циклу зменшився і склав 164,44 днів. На кінець 2019 року значення показника збільшилось і становило 171,19 днів.

Щодо показника фондівддачі, то він вказує на те, що в 2017 році кожна гривня вкладена в основні засоби принесла підприємству 6,6 грн. виручки. В 2018 році ефективність використання виробничих і збутових основних засобів

збільшилась на 4,05 грн. В 2019 році відбувається збільшення ефективності використання основних засобів і на кожну гривню основних засобів, залучену до операційного процесу підприємства, було реалізовано товарів та надано послуг на суму 10,69 грн.

Модель Дюпона визначає, за рахунок яких чинників відбувалася зміна рентабельності, тобто провести факторний аналіз рентабельності.

Під моделлю Дюпона (формулою Дюпона або рівняння Дюпон) як правило, розуміють алгоритм фінансового аналізу рентабельності активів компанії, відповідно до якого коефіцієнт рентабельності використовуваних активів являє собою твори коефіцієнта рентабельності реалізації продукції і коефіцієнта оборотності використовуваних активів [5].

В основу даної системи аналізу покладена модель Дюпона [10] :

$$\begin{aligned} ROE &= \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Виручка від реалізації}} * \frac{\text{Виручка від реалізації}}{\text{Капітал}} * \frac{\text{Капітал}}{\text{Власний капітал}} \\ &= R_{\text{РП}} * K_A * K_{\text{ЗАЛ}}; \end{aligned} \quad (2.16)$$

Модель дає можливість оцінити також вплив структури капіталу компанії на рентабельність власного капіталу. При цьому можна помітити, що рентабельність власного капіталу тим вище, чим нижче величина власного капіталу в структурі пасивів компанії. Проаналізувавши показники рентабельності на підставі даних підприємства, було встановлено, що коефіцієнт рентабельності власного капіталу в 2018 році складає 0,089%, та у 2019 році 0,034%. Тобто, від ефективності використання власного капіталу на підприємстві безпосередньо залежить фінансовий стан, який виражається системою показників фінансової стійкості та ліквідності.

2.4. Оцінка впливу ефективності використання капіталу на фінансовий стан підприємства

Під фінансовим станом підприємства розуміють рівень його забезпеченості відповідним обсягом фінансових ресурсів, необхідних для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного здійснення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Фінансова стійкість підприємства - це такий стан його фінансових ресурсів, їх розподілу і використання, що забезпечує збереження ніші міжнародного ринку, розвиток підприємства за рахунок росту прибутку і капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності в умовах допустимого ризику зовнішньоекономічної діяльності [11].

Фінансова стійкість характеризує ступінь фінансової незалежності підприємства щодо володіння своєю власністю і його використання.

Критерії оцінки фінансової стійкості підприємства представлені у табл. 2.22.

Таблиця 2.22

Критерії оцінки фінансової стійкості підприємства

Показник	Тип фінансової стійкості			
	Абсолютна стійкість	Нормальна стійкість	Нестійкий стан	Кризовий стан
$\Phi^c = K_{c.ob} - Z$	$\Phi^c \leq 0$	$\Phi^c < 0$	$\Phi^c < 0$	$\Phi^c < 0$
$\Phi^T = K_{c.d.z} - Z$	$\Phi^T \geq 0$	$\Phi^T \geq 0$	$\Phi^T < 0$	$\Phi^T < 0$
$\Phi^O = K_o - Z$	$\Phi^O \geq 0$	$\Phi^O \geq 0$	$\Phi^O \geq 0$	$\Phi^O < 0$
Стисла характеристика	Висока платоспроможність: підприємство не залежить від кредитів	Нормальна платоспроможн: ефективно використання позикових коштів — висока дохідність виробництва	Порушення платоспроможності: необхідне залучення додаткових джерел	Неплатоспроможність підприємства — межа банкрутства

Матеріальні оборотні активи і джерела їх формування ПАТ «Металургтрансремонт» представлені у табл. 2.23.

Таблиця 2.23

Матеріальні оборотні активи і джерела їх формування ПАТ
«Металургтрансремонт»

№	Показник	Джерело інформації	2017	2018	2019	Зміни(+,-)	
						2018/2017	2019/2018
1	Власний капітал	Ф1. Р.1495	35562	38375	38757	2121	382
2	Необоротні активи	Ф1. р.1300	49514	60676	63890	11162	3214
3	Наявність власних оборотних коштів	ВК-НА= Ф1. Р.1495- Ф1. р.1300	-13952	-22301	-25133	8349	-2832
4	Довгострокові зобов'язання	Ф1. р.1595	0	0	0	0	0
5	Функціонуючий капітал	Ф1. р.1195	39480	50207	53171	10727	2964
6	Короткострокові кредити банку	Ф1. р 1600	0	0	0	0	0
7	Загальна величина джерел формування запасів і витрат	Р.3+Р.6	-13952	-22301	-25133	8349	-2832
8	Загальна величина запасів і витрат	Ф1. р 1100	12099	18338	15370	6239	-2968
9	Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів і витрат	Р.3-Р.8	-26051	-40639	-40503	14588	136
10	Надлишок (+) або нестача (-) власного капіталу і довгострокових зобов'язань для формування запасів і витрат	Р.5-Р.8	27381	31869	37801	4488	5932

Продовження табл. 2.23

11	Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів і витрат	P.6+P.10	27381	31869	37801	4488	5932
12	Трикомпонентний показник типу фінансової стійкості		{0.1.1}	{0.1.1}	{0.1.1}		

Трьом показникам наявності джерел формування запасів відповідає три показника забезпеченості запасів джерелами формування.

Тип фінансової стійкості:

1. абсолютна стійкість $S=(1,1,1)$ $\Phi_e > 0$; $\Phi_T > 0$; $\Phi_o > 0$
2. нормальна стійкість $S=(0.1.1)$ $\Phi_c < 0$; $\Phi_T > 0$; $\Phi_o > 0$
3. Нестійкий стан $S=(0,0,1)$ $\Phi_c < 0$; $\Phi_T < 0$; $\Phi_o > 0$
4. Кризовий стан $S=S=(0.0,0)$ $\Phi_c < 0$; $\Phi_T < 0$; $\Phi_o < 0$ [13].

Динаміка надлишку/нестачі коштів для покриття запасів ПАТ «Металургтрансремонт» представлена на рис. 2.11.

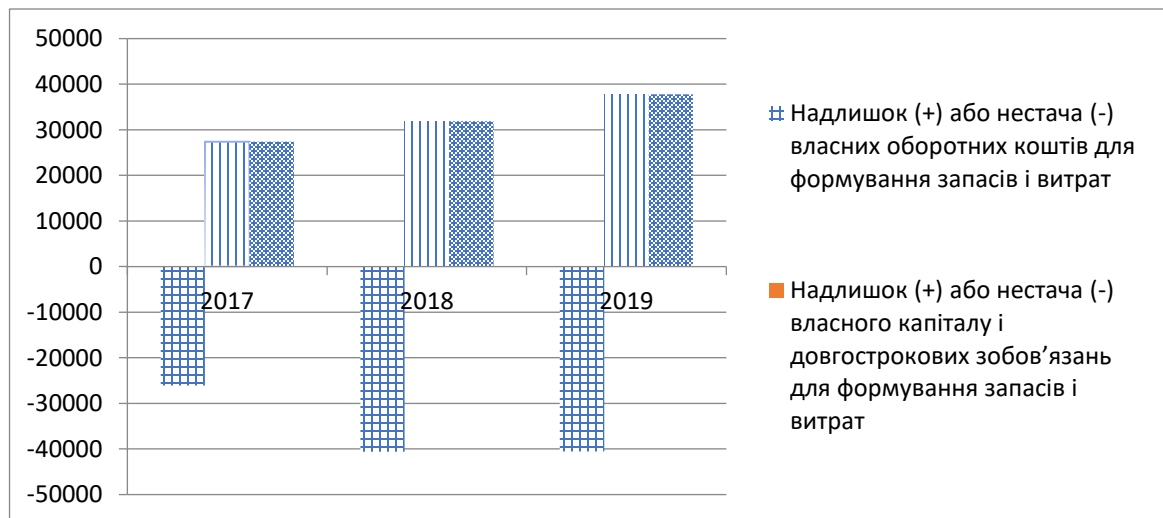

Рис. 2.11. Динаміка надлишку/нестачі коштів для покриття запасів ПАТ «Металургтрансремонт»

Проаналізувавши данні таблиці 2.23 ми бачимо, що показники загальна величина джерел формування запасів і витрат розрахована у таблиці становить від'ємні значення, так у 2019 році показник становить 25133 грн, . Згідно з динаміки надлишку/нестачі коштів для покриття запасів ми можемо бачити, що показник надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів і витрат має від'ємне значення, у 2017 році показник склав -26051 тис. грн, в 2018 році він збільшився на -40503 тис. грн, та у 2019 році він складає -40503 тис. грн.

Надлишок (+) або нестача (-) власного капіталу і довгострокових зобов'язань для формування запасів і витрат та надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів і витрат мають однакові значення, у 2019 році показники порівняно з 2018 р. мають тенденцію на зростання, так у 2018 році показник збільшився на 4488 тис. грн, а вже у 2019 році збільшився на 5932 тис. грн. Розрахувавши всі показники, ми можемо стверджувати, що підприємство має нормальну фінансову стійкість і виглядає ось так $S = (0.1.1) \Phi_c < 0; \Phi_T > 0; \Phi_o > 0$.

Маржинальний дохід підприємства являє собою постійні витрати і прибуток. Поріг рентабельності (Прен) являє собою відношення суми постійних витрат (ПВ) до питомої ваги маржинального доходу у виручці (ПВМД) [15]:

$$\text{Прен} = \frac{\text{ПВ}}{\text{ПВМД}}; \quad (2.17)$$

Економічний зміст цього показника полягає в тому, що визначається та сума виручки, яка необхідна для покриття всіх постійних витрат підприємства. Рентабельність тут дорівнює нулю. За допомогою цього показника розраховують запас фінансової стійкості (ЗФС) [16].

Оцінка запасу фінансової стійкості ПАТ «Металургтрансремонт» представлена у табл. 2.24.

Таблиця 2.24

Оцінка запасу фінансової стійкості ПАТ «Металургтрансремонт»

Показник	2017	2018	2019
Постійні витрати (ПВ), грн.	70295	104434	105972
Маржинальний дохід (МД), грн.	81514	120777	117292
Питома вага маржинального доходу (ПВМД)	1,32	1,24	1,20
Поріг рентабельності (Прен), грн.	53253,8	84221	88310
Запас фінансової міцності (ЗФМ), грн.	8382,2	12903	9546
ЗФМ, %	13,60	13,29	9,8

Динаміка порогу рентабельності ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019 роки. представлена на рис. 2.12.

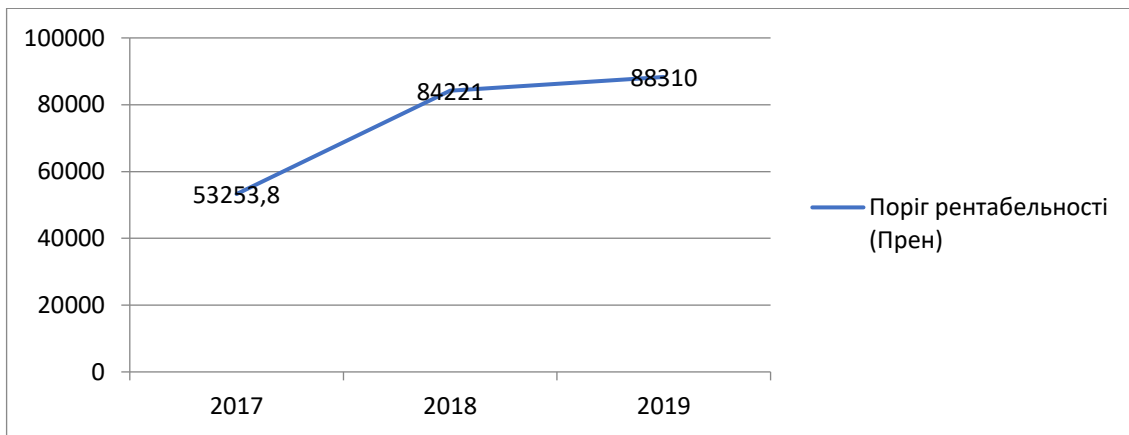

Рис.2.12. Динаміка порогу рентабельності ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019 роки.

Розмір виручки, яка дорівнює сукупним витратам підприємства, тобто безприбутковий обіг, через який підприємство повинно перейти, щоб вийти із зони збитків і перейти в зону прибуткової діяльності, називають порогом рентабельності [5].

Запас фінансової міцності (ЗФМ) - це перевищення фактичної чистої виручки над безприбутковим обігом, її сума показує, до якої межі може впасти виручка [7].

Проаналізувавши динаміку порогу рентабельності (рис. 2.12), можна сказати що поріг рентабельності мав тенденцію на зростання, так у 2017 році показник складає 53253,8 тис. грн, у 2018 році показник склав 84221 тис. грн, а вже у 2019 році показник складає 88310 тис. грн.

Динаміка запас фінансової міцності ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019 роки. представлена на рис. 2.13.

Рис. 2.13. Динаміка запасу фінансової міцності ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019 роки.

Проаналізувавши динаміку запасу фінансової міцності (рис. 2.13), можна сказати що поріг рентабельності мав тенденцію на спад, так у 2017 році показник складає 13,60%, у 2018 році показник склав 13,29%, а вже у 2019 році показник складає 9,80%.

Результати розрахунків аналізу ліквідності балансу ПАТ «Металургтрансремонт» представлені у табл. 2.25.

Таблиця 2.25

Аналіз ліквідності балансу ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники активу балансу	2017	2018	2019	Показники пасиву балансу	2017	2018	2019	Платіжний надлишок(недолік), грн		
								2017	2019	2019
1.Найбільш ліквідні активи (A1)	1001	2528	4348	1.Найбільш термінові пасиви (П1)	11283	15931	20505	- 10282	- 13403	- 16157
2.Швидко реалізовані активи (A11)	25081	27361	31755	2.Коротко строкові пасиви (П11)	2482	5466	4142	22599	21895	27613
3.Повільно реалізовані активи (A111)	13480	20318	17068	3.Довгострокові пасиви (П111)	0	0	0	13480	20318	17068
4.Важко реалізовані активи (A1V)	10034	10469	10719	4.Постійні пасиви (П1V)	35562	38375	38757	- 25528	- 27906	- 28038
Усього	49596	60676	63890	Усього	49327	59772	63404			

Маржинальний дохід (прибуток) — це різниця між виторгом від реалізації (без урахування ПДВ і акцизів) та змінними витратами. Чим вище рівень маржинального доходу, тим швидше відшкодовуються постійні витрати, і організація має можливість отримувати прибуток [19].

Виходячи з даних та виконаного аналізу таблиці 2.24 видно, що запас фінансової стійкості на підприємстві в 2017 р. склав 8382,2 тис. грн потім цей показник значно збільшився і в 2018 р. склав 12903 тис. грн, а в 2019 р. знову зменшився і склав 9546 тис грн.

Порівняння абсолютно ліквідного балансу з фактичним ПАТ «Металургтрансремонт» представлено у табл. 2.26.

Таблиця 2.26

Порівняння абсолютно ліквідного балансу з фактичним ПАТ
«Металургтрансремонт»

Абсолютно ліквідний баланс	Співвідношення активів та пасивів фактичного балансу		
	2017	2018	2019
$A1 \geq P1$	$A1 < P1$	$A1 < P1$	$A1 < P1$
$A2 \geq P2$	$A2 > P2$	$A2 > P2$	$A2 > P2$
$A3 \geq P3$	$A3 > P3$	$A3 > P3$	$A3 > P3$
$A4 \leq P4$	$A4 < P4$	$A4 < P4$	$A4 < P4$
	Нормальна ліквідність	Нормальна ліквідність	Нормальна ліквідність

Ліквідність (плинність) балансу визначається як рівень покриття зобов'язань його активами. Ліквідність активів - величина, обернена ліквідності балансу за часом перетворення активів у грошову форму. Чим менше часу потрібно для перетворення окремого виду активу у грошову форму, тим вище його ліквідність. Аналіз ліквідності балансу полягає в порівнянні засобів активу, по групованих за рівнем ліквідності і розміщених за мірою зниження ліквідності, із зобов'язаннями в пасиві, по групованими за термінами їх повернення і розміщеними в порядку зростання термінів [14].

Виходячи з даних та виконаного аналізу таблиці 2.25 видно, що на підприємстві дуже мало найбільш ліквідних активів, тому їх не вистачає для погашення термінових зобов'язань. Так, нестача в 2017 р. складає -10282 тис. грн., в 2018р. -13403 тис. грн.

Швидко реалізованих активів на протязі 3 років було достатньо для погашення короткострокових пасивів, та вони складали у 2016 році 17655 тис. грн, у 2017р. 22599 тис. грн, у 2018 р. 21895 тис. грн, а за 2019 рік складає -16157 тис. грн.

Повільно реалізованих активів підприємство має надлишок, тому що не має довгострокових пасивів. Надлишок складав в 2017р. 13480 тис. грн., в 2018 р. 20318 тис. грн, а за 2019 рік складає 17068 тис. грн.

Для погашення постійних пасивів не вистачає важко реалізованих активів.

Нестача складала в 2017 р. -25528 тис. грн., в 2018р. -27906 тис. грн, а за 2019 рік складає -28038 тис. грн. Можна зробити висновок, що співвідношення активів та пасивів фактичного балансу за всі 3 роки на підприємстві має нормальну ліквідність.

Розрахунок коефіцієнтів ліквідності ПАТ «Металургтрансремонт» представлений у табл. 2.27.

Таблиця 2.27

Розрахунок коефіцієнтів ліквідності ПАТ «Металургтрансремонт»

Назва показника	Формула розрахунку	Роки			Відхилення	
		2017	2018	2019	2018/2017	2019/2018
Коефіцієнт покриття (поточний коефіцієнт ліквідності), КП	$КП = \frac{(A1+A2+A3)}{(П1+П2)}$ = Поточні активи / Поточні пасиви	1,39	1,58	1,65	0,19	0,07
Коефіцієнт швидкої ліквідності (проміжний коефіцієнт покриття), КЛср.	$КЛср. = \frac{(A1+A2)}{(П1+П2)}$ = (Поточні активи - Запаси) / Поточні пасиви	1,05	1,10	1,25	0,05	0,15
Коефіцієнт абсолютної (миттєвої) ліквідності, КЛабс	$КЛабс. = \frac{Л1}{(П1+П2)}$ = Грошові кошти / Поточні пасиви	0,03	0,07	0,11	0,04	0,04
Чистий оборотний капітал, ЧОК, (грн)	ЧОК= Оборотні активи - Поточні зобов'язання	25528	27906	28038	2378	132

Динаміка коефіцієнтів ліквідності ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019р. представлена на рис. 2.14.

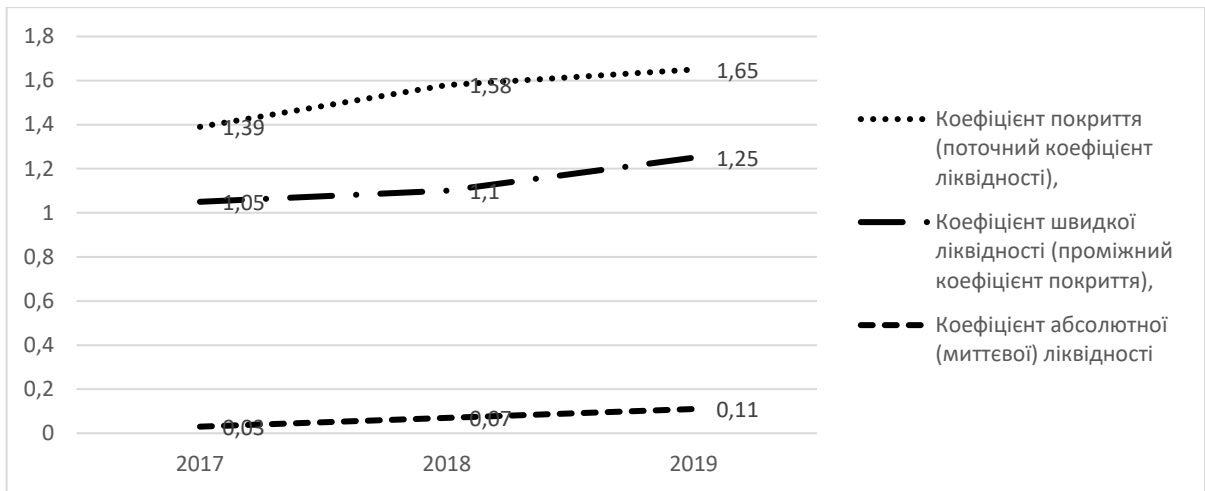

Рис.2.14. Динаміка коефіцієнтів ліквідності ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019р.

Виходячи з даних рис. 2.14. видно, що значення показника поточної ліквідності в 2017 р. складало 1,39, що нижче нормативного значення (2-2,5), тобто підприємство не здатне погасити всі свої зобов'язання протягом року. В 2018 році на кожну гривню поточних зобов'язань припадає 1,58 грн. оборотних активів. В 2019 році ліквідність збільшилась на 0,07 і на кожну гривню поточних зобов'язань припадає 1,65 грн оборотних активів.

У 2017 році показник швидкої ліквідності складав 1,05, тобто підприємство могло швидко погасити поточні зобов'язання. Значення показника вище нормативного (0,7-0,8). В 2018 році значення показника зменшилось і становило 1,10, що також вище нормативного. В 2019 році показник складав 1,25.

Щодо показника абсолютної ліквідності, то в 2017 році коефіцієнт складав 0,03, а це нижче нормативного показника. В 2018 році значення показника становило 0,07 (норматив-0,2-0,25), це значить, що підприємство могло негайно погасити 0,07 грн. поточних зобов'язань. В 2019 р. коефіцієнт абсолютної ліквідності зріс до 0,11.

Чистий (власний) оборотний капітал збільшився в 2018р. в порівнянні з 2017 році на 2378 тис. грн. В 2019 році він збільшився ще на 132 тис. грн., що є позитивним. Наявність власних оборотних коштів дозволяє підприємству

проводити гнучку фінансову політику. Також знижується потреба в позикових коштах, у тому числі і короткострокових, це позитивно впливає на фінансову стійкість.

Однією з основних завдань управління в конкурентному ринковому середовищі є виявлення зіграти банкрутства і розробка заходів, які були спрямовані на подолання на підприємстві негативних тенденцій [13].

Модель прогнозування банкрутства, розроблена американським економістом Е. Альтманом, має також назву «розрахунок Z-показника» і є класичною в своїй сфері. Побудована Альтманом дискримінантна функція має такий вигляд [5]:

$$Z=1,2*k_1+1,4*k_2+3,3*k_3+0,6*k_4+0,999*k_5; \quad (2.18)$$

Диманіка складових елементів п'ятифакторної моделі Альтмана ПАТ «Металургтрансремонт» представлена у табл. 2.28.

Таблиця 2.28

Диманіка складових елементів п'ятифакторної моделі Альтмана ПАТ
«Металургтрансремонт»

	Формула	2017	2018	2019
k1	Відношення власного оборотного капіталу до всього активів;	0,52	0,46	0,44
k2	відношення нерозподіленого прибутку до всього активів	0,05	0,06	0,02
k3	відношення прибутку до виплати відсотків до всього активів	0,05	0,07	0,025
k4	відношення власного капіталу до зобов'язань	2,55	1,72	1,54
k5	відношення чистого доходу до всього активів	1,24	1,60	1,53
Z		3,63	3,5	3,1

Шкала визначення стану підприємства за моделлю Е. Альтмана представлена у табл. 2.29 [15].

Таблиця 2.29

Шкала визначення стану підприємства за моделлю Е. Альтмана

Розраховані значення критерію (індексу)	Ймовірність банкрутства
1,8	Дуже висока
1,8-2,6	Висока
2,61-2,9	Існує ймовірність
2,91-3,0	Дуже низька

Порівнюючи показники видно, що ймовірність настання банкрутства підприємства в 2017 р. дуже низька (3,63), в 2018 році- дуже низька (3,5), а в 2019 році дуже низька (3,1).

Для діагностики банкрутства проводиться експрес-аналіз фінансового стану підприємства за допомогою коефіцієнта Бівера, що розраховується за формулою:

$$K_B = (\text{ЧП} + A) / \text{ЗК}, \quad (2.19)$$

де ЧП-чистий прибуток,

A-амортизація,

ЗК- залучений капітал [10].

Динаміка коефіцієнту ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019рр. представлена у табл. 2.30.

Таблиця 2.30

Динаміка коефіцієнту ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019рр.

Показник	2017	2018	2019
Коефіцієнт Бівера	0,23	0,19	0,09

$$K_B = (\text{Чистий прибуток (Ф.2 р.2350)} + \text{Амортизація (Ф.2 р.2515)}) / (\text{Розділ 3 пасиву (Ф.1 р.1595)} + \text{Розділ 4 пасиву (Ф.1 р.1695)}); \quad (2.20)$$

Якщо протягом певного періоду (1,5-2 роки) коефіцієнт Бівера не перевищує 0,2, то це свідчить про формування незадовільної структури балансу і небезпеку банкрутства. Таким чином, на підприємстві немає небезпеки банкрутства і підприємство знаходиться в нормальних умовах [27].

Висновки до розділу 2

На основі проведеного аналізу формування фінансових результатів ПАТ «Металургтрансремонт» можна зробити висновки, що впродовж 2017-2019 років спостерігається зростання чистого доходу від реалізації 35488 тис. грн або 57,58 % у 2018 році та його зростання у 2019 році на 732 тис. грн або 0,75%. Зростання чистого доходу від реалізації у 2019 році відбулось за рахунок собівартості реалізованої продукції, а валовий прибуток зменшився на 5023 тис. грн або 30,7% якщо порівнювати з 2018 роком. Собівартість реалізованої продукції у 2018 році збільшилась на 30391 тис. грн або 60,3 %, та у 2019 році вона збільшилась на 5755 тис. грн або 7,1 %.

Фінансові результати від операційної діяльності в 2019 році порівняно з 2018 роком зменшились на 2413 тис. грн. або на 63 %. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування також зменшились порівняно з 2018 р. на 2596 тис. грн. або 62 %. Виходячи з даних у таблиці ми бачимо, що чистий прибуток у порівнянні 2018 рік з 2017 роком збільшився на 1016 тис. грн або 42,1%, а вже у 2019 році він знизився на 2122 тис. грн або 61,8%.

Виходячи з даних та виконаного аналізу формування прибутку до оподаткування на ПАТ «Металургтрансремонт» можна зробити висновки, що загалом прибуток мав нестабільну тенденцію. Так прибуток до оподаткування у 2018 році порівняно з 2017 роком збільшився на 1479 тис. грн або 54,58%, але у 2019 році порівняно з 2018 роком він зменшився на 2596 тис. грн або 62%.

Структура капіталу нашого підприємства доволі неоднозначна та зазнає сильних змін впродовж досліджуваного періоду, капітал підприємства в 2018 році збільшився в порівнянні з 2017 р. на 11162 тис. грн або 22,5%, а у 2019 році показник збільшився на 3214 тис. грн або 5,3%. Власний капітал в 2018 році в порівнянні з 2017 р. збільшився на 2813 тис. грн, або на 8%, а у 2019 році показник збільшився на 382 тис. грн або 1%. Поточні зобов'язання і забезпечення у 2018

році порівняно з 2017 р. збільшився на 8349 тис. грн або 60%, та у 2019 році показник збільшився на 2832 тис. грн або 12,7%.

Виходячи з даних та виконаного аналізу ми можемо стверджувати, що найбільшу питому вагу має власний капітал, але власний капітал мав тенденцію на зниження показників, а поточні зобов'язання навпаки зросли. У 2017 році найвищий показник власного капіталу, який складає 71,80%, а поточні зобов'язання склали 28,2%. Поточні зобов'язання збільшились у 2018 році, а власний капітал в свою чергу знизився і складає 63,20%. Власний капітал у 2019 році зменшився і склав 60,90%, а поточні зобов'язання збільшились до 39,3%.

Детально розглянувши коефіцієнти капіталізації ПАТ «Металургтрансремонт» ми можемо зробити висновок, що коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) у в 2017 році складає 0,72, у 2019 році коефіцієнт знизився до 0,61 це означає, що компанія здатна профінансувати 61% активів за рахунок власного капіталу. Коефіцієнт концентрації позичкового капіталу зростає у 2017 році він складає 0,28, а вже у 2019 році він збільшився і складає 0,39. Коефіцієнт фінансової залежності (Коефіцієнт фінансування) зростає так у 2017 році він складає 1,39, у 2018 році 1,58, а вже у 2019 році він склав 1,65. Показники коефіцієнту платоспроможності знижуються, так у 2017 році показник складає 2,55, у 2018 році 1,72, а вже у 2019 році він складає 1,54. Коефіцієнт поточної заборгованості у 2017 році складає 0,28, у 2018 коефіцієнт збільшився до 0,37, а вже у 2018 році він складає 0,39, коефіцієнт показує, яку частину активів сформовано за рахунок позикових ресурсів короткострокового характеру.

На основі проведеного аналізу динаміки напрямів інвестування капіталу можна зробити висновки, що впродовж 2017-2019 років спостерігається зростання оборотних активів на 10727 тис. грн. або 27,17% у 2018 році та його зростання в 2019 році на 2964 тис. грн. або 6%. У розділі оборотні активи спостерігається падіння показника: у 2018 році показник запасів збільшився на

6239 тис. грн. або 51,6%, але у 2019 році показник знизився на 2968 тис. грн. або 16,2%. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги мала тенденцію на зростання, так у 2018 році показник збільшився на 2280 тис. грн. або 9,1%, а вже у 2019 році показник збільшився на 4394 тис. грн. або 16,06%.

За розділом 1 активу балансу (необоротні активи) спостерігається зростання у 2018 році на 435 тис. грн або 4,34%, а у 2019 році показник збільшився на 250 тис. грн або 2,4%. Всі показники зросли, але незавершені капітальні інвестиції у 2018 році зменшились на 32 тис. грн або 6,75%, та у 2019 році показник зменшився на 204 тис. грн або 46,15%. Показник активу балансу з кожним роком збільшується, як ми бачимо за розрахунками у 2018 році показник більше на 11162 тис. грн або 22,54%, а у 2019 році показник збільшився на 3214 тис. грн або 5,3%.

Згідно проаналізованих показників рентабельності капіталу ми бачимо, що показники спочатку зростали, а потім падали, так у 2017 році рентабельність основного капіталу була найвища за всі 3 роки і складала 23,74% , але потім вона збільшилась у 2018 році до 33,45%, але у 2019 році показник зменшився до 12,34%. Рентабельність позикового капіталу з кожним роком зменшувалась, так у 2017 році показник складає 18,9%, але вже у 2019 році показник знизився до 5,5%. Рентабельність власного капіталу була нижче за рентабельність позикового капіталу, у 2017 році показник складає 7%, а у 2018 році рентабельність збільшилась до 9,2%, а у 2019 році показник зменшився аж до 3,4%.

Згідно з розрахунку чиста рентабельність з кожним роком зменшувалась, у 2018 році показник зменшився на 0,004 %, а вже у 2019 році він зменшився на 0,022%. А показник ресерсовіддачі у 2018 році порівняно з 2017 р. збільшився на 0,36 %, а якщо порівняти 2019 р. з 2018 роком, то виходить що показник зменшився на 0,07%. Виходячи з показників рентабельності власного капіталу можна зробити висновок, що у 2018 році показник зменшився на 0,021%, але у 2019 році показник зменшився до -0,055%. Відповідно в 2018 році зменшується

середній термін обороту дебіторської заборгованості на 36,67 днів, а в 2019 році - збільшується на 11,79 днів. На кінець досліджуваного періоду значення показника становило 114,65 днів.

Період обороту кредиторської заборгованості в 2017 році склав 77,92, тобто в середньому протягом 2017 року кредиторська заборгованість здійснила оборот за 77,92 днів. В 2018 році значення показника збільшилось на 2,79. В 2019 році тенденція змінилась і на кінець досліджуваного періоду кредиторська заборгованість здійснювала оборот за 98,63 днів.

Відповідно при зниженні оборотності запасів середній термін обороту зростає. Якщо в 2017 році значення показника одного обороту запасів становить 137,93 днів, то в 2018 році 142,29 днів, а в 2019 році 155,17 днів.

На основі проведеного дослідження ми бачимо, що показники загальна величина джерел формування запасів і витрат розрахована у таблиці становить від'ємні значення, так у 2019 році показник становить 25133 грн, . Згідно з динаміки надлишку/нестачі коштів для покриття запасів ми можемо бачити, що показник надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів і витрат має від'ємне значення, у 2017 році показник склав -26051 тис. грн, в 2018 році він збільшився на -40503 тис. грн, та у 2019 році він складає -40503 тис. грн.

Надлишок (+) або нестача (-) власного капіталу і довгострокових зобов'язань для формування запасів і витрат та надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів і витрат мають однакові значення, у 2019 році показники порівняно з 2018 р. мають тенденцію на зростання, так у 2018 році показник збільшився на 4488 тис. грн, а вже у 2019 році збільшився на 5932 тис. грн. Розрахувавши всі показники, ми можемо стверджувати, що підприємство має нормальну фінансову стійкість.

За проведеним дослідженням видно, що ймовірність настання банкрутства підприємства в 2017 р. дуже низька (3,63), в 2018 році- дуже низька (3,5), а в 2019 році дуже низька (3,1).

Якщо розглядати усі показники, що були розраховані, у сукупності то можливо зробити висновок, що фінансовий стан підприємства у майбутньому маєтиме позитивні тенденції до свого розвитку, якщо підприємство перегляне свою політику щодо управління та організації активів.

РОЗДІЛ 3
ПРОГНОЗУВАННЯ ПАРАМЕТРІВ КАПІТАЛУ ПАТ
«МЕТАЛУРГТРАНСРЕМОНТ»

3.1. Прогнозування середньозваженої вартості капіталу підприємства

Активи підприємства, що використовуються в його фінансовій діяльності, фінансуються за рахунок свого та позикового капіталу, кожний з яких має свою ціну. Середня ціна своїх та позикових коштів значно впливає на рівень прибутковості підприємства, на те, як підприємство буде зростати за рахунок власного прибутку [39].

Чим вища ціна позикового капіталу, чим вищі відсоткові платежі за позикою, тим нижчий прибуток компанії до оподаткування за тими ж предметами (витрати на оплату праці, собівартість продажів, матеріальні витрати тощо), тим нижча прибутковість. Статутний капітал не впливає на прибутковість компанії, проте її висока ціна та високий рівень відрахування дивідендів призводять до зниження темпів фінансового зростання компанії через нерозподілений прибуток акціонерів. [36].

Середню вартість власних та позикових ресурсів підприємства називають середньозваженою вартістю капіталу (WACC). Взагалі існують декілько формул розрахунку середньозваженою вартістю капіталу.

$$WACC = \frac{E}{V} R_E + \frac{D}{V} R_D, \quad (3.1)$$

де E - вартість власного капіталу,

V – загальна вартість капіталу,

R_E – норма прибутку,

D – вартість запозиченого капіталу,

R_D – середня процентна ставка за кредитами банків [37].

Значення власного капіталу та позикового капіталу визначається відповідно до фінансової звітності. Загальна вартість капіталу визначається як сума власного капіталу та боргу. Середня процентна ставка за банківськими кредитами розраховується центральним банком окремо в кожній країні. Норма прибутку розраховується за наступною формулою:

$$RE = PT / E, \quad (3.2)$$

де PT – чистий прибуток [37].

Головна проблема, з якою зустрічаються фінансисти при застосуванні моделі WACC, полягає у визначенні ціни залучення власного капіталу, зокрема значення очікуваної ставки вартості власного капіталу. Це питання досі не знайшло свого повного вирішення ні в теорії, ні в практиці [37].

Середньозважена вартість капіталу характеризує середній рівень витрат для підтримки економічного потенціалу підприємства за наявної структури джерел коштів, вимог інвесторів і кредиторів та прийнятої дивідендної політики. Середньозважена вартість капіталу порівнюється з внутрішньою нормою прибутковості інвестиційного проекту. Для того щоб реалізація проекту була доцільною, середньозважена вартість капіталу не повинна перевищувати його внутрішню норму прибутковості [38].

$$WACC = K_{BK} \frac{BK}{K} + (1 - S)K_{PK} \frac{PK}{K}, \quad (3.3)$$

Де K_{BK} – очікувана ставка вартості власного капіталу,

K_{PK} – очікувана ставка вартості позичкового капіталу,

K – сума капіталу підприємства,

BK – сума власного капіталу,

PK – сума позичкового капіталу,

S – коефіцієнт, що характеризує ставку податку на прибуток .

Та для розрахунку середньозваженої вартості капіталу по формулі (3.6), нам необхідно знайти очікувану ставку вартості власного капіталу, вона розраховується таким чином:

$$\text{CAPM(Квк)} = i + (R_M - i)\beta, \quad (3.4)$$

де i – безризикова ставка на ринку капіталів,

R_M – середня доходність ринкового портфеля інвестицій,

β – коефіцієнт бета [37].

Суть методу CAPM полягає в тому, щоб стверджувати, що кожен інвестор прагне отримати додатковий дохід порівняно з гарантованим доходом від безризикових цінних паперів (наприклад, державних облігацій). Додатковий дохід - це не що інше, як винагорода, яку отримує інвестор за інвестиції у більш ризикові активи. [34].

Безризикова ставка - це ставка відсотка у відсутність ризиків. Зазвичай в якості безризикової ставки використовуються процентні ставки по урядових облігаціях. Середньозважений рівень доходності облігацій (%) вкладений у 2019 році становить 10,73%, а в минулі роки доходність облігацій була нижче, так у 2018 році вона складає 9,50%, а у 2017 році показник склав 8%. Середньоринкова доходність на фондовому ринку підприємств з ремонту транспортних засобів складає 9,95% у 2019 році, а у 2018 році 9,86%, у 2017 році показник склав 9,67%.

Інвестиційний портфель - цілеспрямовано створена група фінансових та / або реальних інвестиційних об'єктів, створених для реалізації заздалегідь розробленої тактики, яка описує інвестиційну мету [31].

Бета коефіцієнт - показник, що розраховується для цінного паперу або портфеля цінних паперів. Є мірою ринкового ризику, відображаючи мінливість ефективності цінного папера (портфеля) по відношенню до прибутковості іншого портфеля, в ролі якого нерідко виступає середньоринковий портфель. Згідно нашої галузі, ми приймаємо бета коефіцієнт за 0,90%.

$$\text{СAMP(Квк)} = 10,73 + (9,95 - 10,73) * 0,90 = 10,03\%, \quad (3.5)$$

Скориставшись моделлю оцінки капітальних активів можна свідчити, що вартість власного капіталу підприємства ПАТ «Металургтрансремонт» становить 10,03% у 2019 році, а у попередніх роках показник складає: у 2018 році 9,82%, а у 2017 році 9,50%.

У процесі своєї діяльності підприємство використовує позикові кошти, які одержують у вигляді:

1. довгострокового кредиту від комерційних банків та інших підприємств;
2. випуску облігацій, які мають певний термін погашення та номінальну ставку [39].

У першому випадку вартість позикового капіталу дорівнює процентній ставці кредиту і визначається шляхом договору між кредитором і позичальником у кожному конкретному випадку окремо.

У другому випадку вартість капіталу визначається величиною сплачуваного за облігацією купону та номінальною процентною ставкою облігації, яка виражається у процентах до її номінальної вартості. Номінальна вартість – це ціна, яку заплатить компанія-емітент власнику облігації у день її погашення. В момент випуску облігації звичайно продаються за їх номінальну вартість [40].

Вартість позикового капіталу підприємства ми розраховуємо на основі поточної кредиторської заборгованості, наведеної раніше у роботі. Необхідні дані для розрахунку вартості позичкового капіталу приведені у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Динаміка вартості позикового капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники	2017	2018	2019
Цінова знижка, %	2	5	8
Ставка податку на прибуток, %	18	18	18
Період надання відстрочки, дні	5	7	10
Вартість позикового капіталу, %	1,18	2,11	2,4

$$K_{п.к.} = (0,08 * 360) * \frac{1-0,18}{10} = 2,4; \quad (3.6)$$

Виходячи з даних табл. 3.1 ставка податку на прибуток складає 18%, цінова знижка у 2017 році складає 2%, а вже у 2019 році збільшилась до 8%. Період надання відстрочки у 2017 році складає 5днів, а у 2019 році 10 днів. Згідно з розрахунку вартості позикового капіталу показник складає у 2017 році 1,18%, а у 2018 році збільшився до 2,11%, у 2019 році порівняно з 2018 роком показник збільшився і складає 2,4%.

Представимо у таблиці 3.2, елементи ставки дисконтування для розрахунку середньозваженої вартості капіталу підприємства.

Таблиця 3.2

Розрахунок середньозваженої вартості капіталу (ставки дисконтування)

ПАТ «Металургтрансремонт»

Елементи ставки дисконтування	2017	2018	2019
Сума власного капіталу, тис. грн	35562	38375	38757
Сума позикового капіталу, тис. грн	13952	22301	25133
Ставка податку на прибуток, %	18	18	18
Вартість власного капіталу, %	9,50	9,82	10,03

Продовження табл. 3.2

Вартість позикового капіталу, %	1,18	2,11	2,4
Сума капіталу підприємства, тис. грн	49514	60676	63890
WACC, %	7,10	6,82	6,84

$$WACC = 0,10 * \left(\frac{38757}{63890}\right) + (1 - 0,18) * 0,024 * \left(\frac{25133}{63890}\right) = 6,84\%, (3.7)$$

Зробимо прогнозування середньозваженої вартості капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» за формулою [10]:

$$Y_{\text{розрах}} = a + bX; \quad (3.8)$$

Для розрахунку за формулою (3.8) нам потрібно знайти a, b, тому представимо формули розрахунків [10]:

$$a = \frac{\sum y_i \sum x_i^2 - \sum x_i \sum x_i y_i}{n \sum x_i^2 - \sum x_i \sum x_i}; \quad (3.9)$$

$$b = \frac{n \sum x_i y_i - \sum x_i \sum y_i}{n \sum x_i^2 - \sum x_i \sum x_i}; \quad (3.10)$$

Представимо прогнозування середньозваженої вартості капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» на 2020 рік рис. 3.1.

Рис. 3.1 Прогнозування середньозваженої вартості капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» на 2020 рік

Здійснюємо прогноз середньозваженої вартості капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» за регресійною поліноміальною моделлю з коефіцієнтом детермінації 0,94%, що свідчить про адекватність даної моделі та доцільність її практичного застосування:

$$y = 0,09x^2 - 0,502x + 7,5; \quad (3.11)$$

За формулою 3.11, згідно з отриманими результатами розрахунків прогнозована середньозважена вартість капіталу на 2020 рік за обраною моделлю складе 6,93%, а це більше за показник у 2019 році на 0,9%.

Результати прогнозування обсягу капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» на 2020 рік представлено на рис. 3.2.

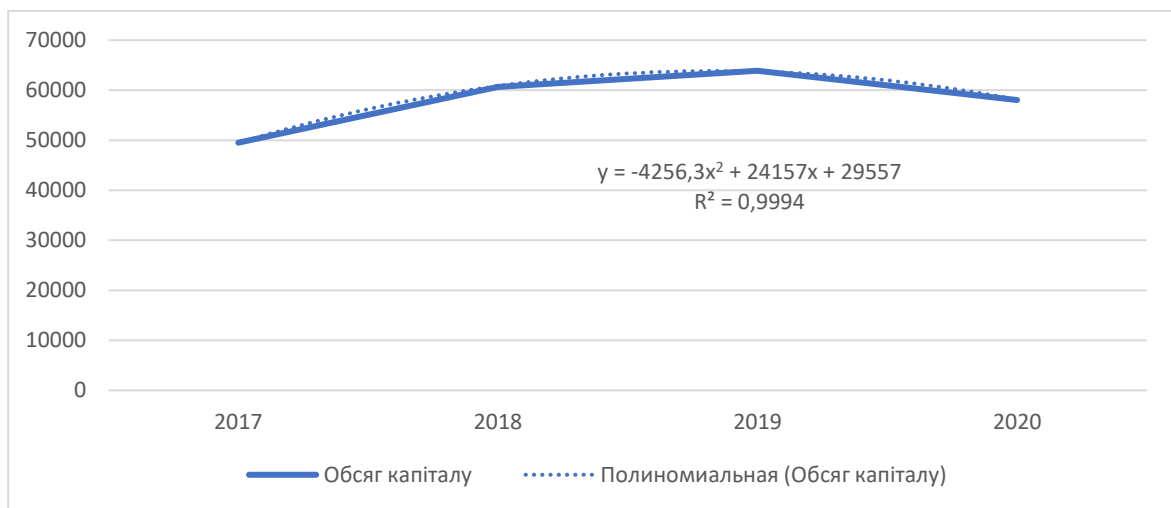

Рис. 3.2 Прогнозування обсягу капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» на 2020 рік

Здійснюємо прогнозування обсягу капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» на 2020 рік за регресійною поліноміальною моделлю з коефіцієнтом детермінації 0,999%, що свідчить про адекватність даної моделі та доцільність її практичного застосування:

$$y = -4256,3x^2 + 24157x + 29557; \quad (3.12)$$

За результатами прогнозування обсягу капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» на 2020 рік отримаємо суму 58084,2 тис. грн., враховуючи тенденцію зміни обсягу капіталу у досліджуваному періоді.

Таким чином, витрати на формування і функціонування капіталу у 2020 році зростуть на 522,76 тис. грн. ($0,009 * 58084,2$), що негативно відобразиться на фінансових результатах підприємства зменшивши чистий прибуток на відповідну суму.

Якщо на підприємстві не зміниться тенденція до зростання середньозваженої вартості капіталу, то це призведе до погіршення фінансових результатів. Необхідно впровадження інноваційного проекту з розвитку та модернізації технології виробництва на підприємстві, економічне обґрунтування впровадження якого представлено в підрозділі 3.3 даної роботи.

3.2. Прогнозування якісних параметрів капіталу підприємства на основі оцінки ефекту фінансового левериджу

Потреба організації прогнозування капіталу підприємства обґрунтована перш за все тим, що отримання стабільного приросту обсягу грошей є найважливою перспективною метою будь-якого підприємства і гарантією постійного відтворення його конкурентного потенціалу. Тому, фінансове завдання прогнозування капіталу на підприємстві полягає в забезпеченні і підтримці його фінансової рівноваги. Прогнозування капіталу виступає основою механізму розробки довго- та середньо термінових прогнозів щодо економіки підприємства в цілому та його окремих структурних підрозділів [30].

Одним із методичних підходів до визначення оптимальної структури капіталу є управління величиною ефекту фінансового левериджу.

Фінансовий леверидж – це використання підприємством позикового капіталу, яке впливає на рівень доходності власного капіталу і дає йому можливість одержати додатковий прибуток на власний капітал [32].

Ефект фінансового левериджу – приріст рентабельності власного капіталу, який отримано за рахунок використання позичкового капіталу, незважаючи на платність останнього.

В умовах існуючого оподаткування прибутку підприємство, що використовує тільки власні кошти, обмежує їх рентабельність:

$$ROE = (1 - t) * ROA, \quad (3.13)$$

де, ROE – рентабельність власних коштів;

t – ставка податку на прибуток;

ROA – рентабельність активів [41].

Компанія, що користується кредитом, збільшує або зменшує рентабельність власних коштів залежно від співвідношення власних і позикових коштів у пасиві і від величини процентної ставки [35].

У разі використання позикових коштів підприємства формула для розрахунку рентабельності власних коштів може бути представлена наступним чином:

$$ROE = (1 - t) * EBIT - WACC * DC/EC, \quad (3.14)$$

де, EBIT – прибуток до оподаткування і виплати відсотків;

WACC – середньозважена ставка відсотків;

DC – величина позикового капіталу;

EC - величина власного капіталу [41].

Ефект фінансового левериджу DFL (degree of financial leverage) визначається наступним чином: [41]

$$DFL = (1 - t) * (ROA - WACC) * \frac{DC}{EC}, \quad (3.15)$$

Таким чином, рентабельність власного капіталу визначається за формулою [37]:

$$ROE = (1 - t) * ROA + DFL, \quad (3.16)$$

Спосіб удосконалення структури капіталу за критерієм максимального рівня прогнозованої фінансової рентабельності передбачає використання механізму фінансового важелю. Для розрахунку показника ефекту фінансового важелю використовують формули:

$$ЕФЛ = (P_{ск} - Ц_{пк}) \times (1 - K_{оп}) \times \frac{ПК}{ВК}, \quad (3.17)$$

де ЕФЛ – ефект фінансового левириджу;

$P_{ск}$ – рентабельність сукупного капіталу, %;

$Ц_{пк}$ – середньозважена ціна позикового капіталу;

$K_{оп}$ – коефіцієнт оподаткування;

ПК – середній розмір позикового капіталу, тис.грн;

ВК – середній розмір власного капіталу, тис.грн [40].

В умовах інфляції використовують іншу формулу фінансового левириджу[40]:

$$ЕФЛ = \left(P_{ск} - \frac{Ц_{пк}}{1+I_{инф}} \right) \times (1 - K_{оп}) \times \frac{ПК}{ВК} + \frac{I_{инф} \times ПК}{ВК (1+I_{инф})} \times 100 \quad (3.18)$$

Розрахунок ефекту фінансового левириджу для ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019 роки. представлено в таблиці 3.3 як за умови стабільності цін, так і за наявності інфляційних процесів.

На ефект фінансового левириджу впливають зовнішні фактори, зокрема, вартість кредитних ресурсів [41].

Таблиця 3.3

Розрахунок ефекту фінансового левириджу ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Відхилення 2019 року від	
				2017	2018
1. ЕВІТ, тис.грн	2710	4189	1593	-1117	-2596
2.Податковий коректор	- 0,82	- 0,82-	- 0,82	-	-
7.Середній розмір капіталу, тис.грн	45425	55095	62283	16858	7188
8.У тому числі:					
- власного	34501,5	36968,5	38566	4064,5	1597,5
- позикового	10914,5	18126,5	23717	12802,5	5590,5
9.Плече фінансового важеля	0,324	0,147	0,256	-0,068	0,109
10.Рентабельність власного капіталу (за ЕВІТ),%	7	9,2	3,4	-3,6	-5,8
11.Фінансова рентабельність активів,%	4,9	5,7	2,04	-2,86	-3,66
12.Середньозважена ціна позикового капіталу, %	10,86	12,01	13,6	2,74	1,59
13.Темп інфляції, %	13,7	11	12,8	-0,9	1,8
14.Ефект фінансового левириджу, %:					
- в умовах стабільності цін	-0,032	-0,083	-0,061	-0,029	0,022
- в умовах інфляції	0,0232	0,073	0,0051	-0,0181	-0,0679

Згідно з результатів розрахунків можна свідчити про те, якщо підприємство заучить позичковий капітал, то це не дозволить підприємству підвищити ефективність його діяльності. Тому використовуючи поточні зобов'язання як джерело виділення фінансових коштів своєї діяльності, не може забезпечити продуктивність господарювання, помінати спрямованість до зниження прибутковості свого капіталу. ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019 роки має від'ємне значення ефекту фінансового левериджу в умовах стабільності цін, так у 2018 році показник складає -0,083%, а у 2019 році показник склав 0,0061%. Це свідчить про можливості зменшення рентабельності власного капіталу при залученні позичкового капіталу. За даними 2019 року на основі отриманого результату можна зробити висновок, що при збільшенні позичкового капіталу на 1% підприємство зменшує рентабельність власного капіталу на 6,1%.

Таблиця 3.4

Моделювання структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» в умовах стабільності цін

Структура капіталу	Податковий коректор	Капітал	Позиковий капітал	Власний капітал	Фінан. рентабельність	Середня вартість позичкового капіталу	ЕФВ
10	0,82	63890,00	6389,00	57501,00	0,0204	0,136	-0,01
20	0,82	63890,00	12778,00	51112,00	0,0204	0,136	-0,02
30	0,82	63890,00	19167,00	44723,00	0,0204	0,136	-0,04
40	0,82	63890,00	25556,00	38334,00	0,0204	0,136	-0,06
50	0,82	63890,00	31945,00	31945,00	0,0204	0,136	-0,09
60	0,82	63890,00	38334,00	25556,00	0,0204	0,136	-0,14
70	0,82	63890,00	44723,00	19167,00	0,0204	0,136	-0,22
80	0,82	63890,00	51112,00	12778,00	0,0204	0,136	-0,38
90	0,82	63890,00	57501,00	6389,00	0,0204	0,136	-0,85

Представимо графічно, як зміниться ефект фінансового важеля при зміні питомої ваги позикового капіталу підприємства на рис. 3.3.

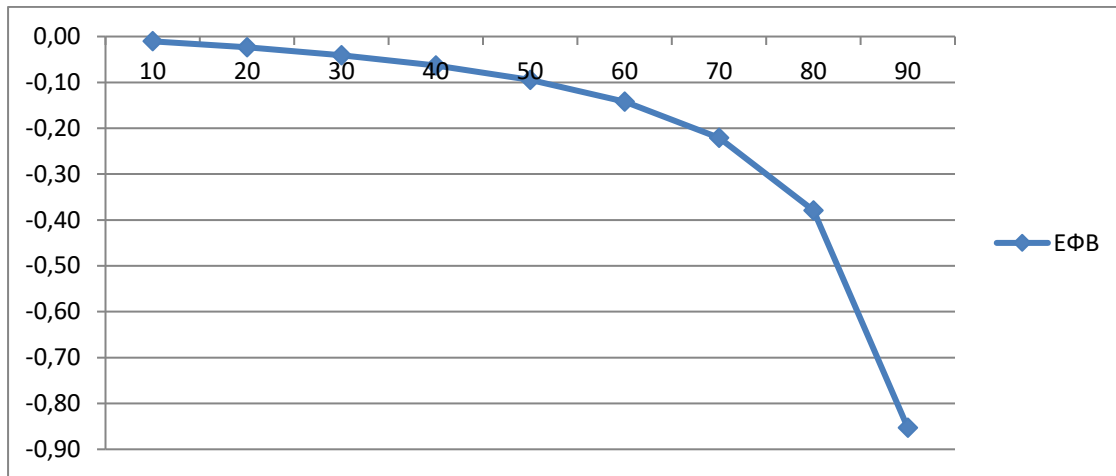

Рис. 3.3. Моделювання структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» в умовах стабільності цін

Моделювання капіталу має враховувати те, що оптимальне фінансове рішення щодо структури капіталу – це знаходження такого набору та співвідношення власних і боргових джерел капіталу, яке при заданому (допустимому) фінансовому (валютному, процентному й кредитному) ризику мінімізує витрати на отримання та обслуговування капіталу або забезпечує максимальну ефективність його використання. Для цього вводять основні обмеження щодо збереження плато - спроможності, фінансової стійкості [41].

В країні коли відбуваються активні інфляційні процеси, розрахунки ЕФВ свідчать про отримання позитивних результатів впливу залучення позикового капіталу на рентабельність власного капіталу. Ефект фінансового важеля в умовах інфляції у 2018 році більшився до 0,073, а у 2019 році він зменшився до 0,0051, це відбулось за рахунок підвищення вартості кредитних ресурсів на фінансовому ринку країни з 12,01% до 13,6%. Тому проведемо моделювання структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» в умовах інфляції (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Моделювання структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» в умовах інфляції

Структура капіталу	Податковий коректор	Капітал	Позиковий капітал	Індекс інфляції	Фінан. рентабельність	Середня вартість позичкового капіталу	ЕФВ
10	0,82	63890,00	6389,00	0,074	0,0204	0,136	0,64
20	0,82	63890,00	12778,00	0,074	0,0204	0,136	1,33
30	0,82	63890,00	19167,00	0,074	0,0204	0,136	2,37
40	0,82	63890,00	25556,00	0,074	0,0204	0,136	3,61
50	0,82	63890,00	31945,00	0,074	0,0204	0,136	5,5
60	0,82	63890,00	38334,00	0,074	0,0204	0,136	8,7
70	0,82	63890,00	44723,00	0,074	0,0204	0,136	12,56
80	0,82	63890,00	51112,00	0,074	0,0204	0,136	22,1
90	0,82	63890,00	57501,00	0,074	0,0204	0,136	68,7

За результатами моделювання структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» в умовах інфляції можна сказати, що теза про отримання позитивних результатів впливу залучення позикового капіталу (частка від 10% до 90%) на рентабельність власного капіталу за рахунок позитивної дії ефекту фінансового важеля у межах від 0,64 до 68,7 підтверджується.

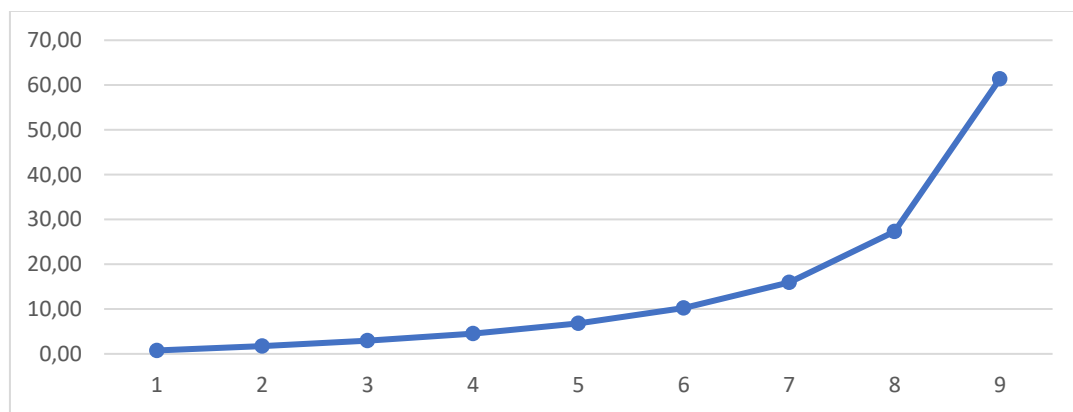

Рис. 3.4. Моделювання структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» в умовах інфляції

Доцільно визначити оптимальною структурою капіталу підприємства такою, яка відповідає коефіцієнту фінансового ризику у межах до 50%, враховуючи інтенсивне зростання фінансового ризику за умови зростання позичкового капіталу підприємства і високої ймовірності зростання на цій основі вартості кредитних ресурсів [32].

Представимо вплив інфляційних факторів на зміну ефекту фінансового важеля та рентабельність власного капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Вплив інфляційних факторів на зміну ефекту фінансового важеля та рентабельність власного капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники	Методика розрахунку	2017	2018	2019
1. Зміна рентабельності власного капіталу за рахунок не проведення індексації середньозваженої ціни позикового капіталу	$\Delta R_{BK} = \frac{(Ц_{ПК} \times I_{инф}) \times ПК(1 - K_{оп})}{BK(1 - I_{инф})}$	0,050	0,075	0,087
2. Зміна рентабельності власного капіталу за рахунок не проведення індексації позикового капіталу	$\Delta R_{BK} = \frac{I_{инф} \times ПК}{BK(1 + I_{инф})}$	0,022	0,034	0,042
3 Рентабельність власного капіталу з урахуванням ЕФВ	$R_{BK} = P_{СК} \times (1 - K_{оп}) + EФЛ$	0,023	0,057	0,062
4. Зміна фінансового результату діяльності за рахунок залучення позикових коштів в умовах інфляції	$\Delta ФР = (P_{СК} - \frac{Ц_{ПК}}{1 + I_{инф}}) \times (1 - K_{оп}) \times \frac{ПК}{100} + I_{инф} \times ПК$	746,57	276,10	359,31

Зміна рентабельності власного капіталу за рахунок не проведення індексації середньозваженої ціни позикового капіталу має тенденцію на зростання, так у 2017 році показник складає 0,050%, а вже у 2019 році підвищився до 0,087%. А зміна рентабельності власного капіталу за рахунок не проведення індексації позикового капіталу також має тенденцію на зростання, так у 2017 році

показник складає 0,022%, а вже у 2019 році підвищився до 0,042%. Рентабельність власного капіталу з урахуванням ЕФВ з кожним роком зростала, так у 2018 році показник розрахунок склав 0,057%, а у 2019 році 0,062%. Зміна фінансового результату діяльності за рахунок залучення позикових коштів в умовах інфляції була не стабільна, так у 2017 році розрахунок склав 746,57, у 2018 році зменшився до 276,10, а у 2019 році показник збільшився до 359,31.

Акцентуємо увагу на те, що в умовах інфляційного середовища навіть при від'ємній величині диференціала, ефект фінансового левериджу може бути позитивним за рахунок не проведення індексації боргових зобов'язань, що створює додатковий дохід від використання позикових коштів та збільшує (зменшує) рентабельність (збитковість) власного капіталу. Це положення підтверджено проведеними розрахунками, представленими в таблиці 3.6 [39].

Необхідно зазначити, що оптимальний рівень величини значення ЕФЛ на рівні 30-50% (на думку американських фінансистів) є поки що недосяжним для вітчизняних підприємств. Це пов'язано з тим, що середня процентна ставка по кредитам в економічно розвинених країнах значно менша за існуючий рівень в Україні. Тим самим широка доступність кредитних ресурсів сприяє розвитку економіки зазначених країн. В той же час більшість вітчизняних підприємств мають досить низький рівень рентабельності. Тому диференціал ЕФЛ в більшості випадків має низьке (а іноді і від'ємне) значення.

Щоб засвідчитись у правильній методиці розвитку підприємства потрібно зробити прогнозування основних показників капіталу підприємства. Для нашого підприємства ПАТ «Металургтрансремонт» ми використали кореляційно-регресивний метод прогнозування.

Даний метод містить дві свої складові частини – кореляційний аналіз та регресійний аналіз. Кореляційний аналіз характеризується визначенням тісноти і напряму взаємозв'язку між вибірковими змінними величинами, а регресійний

аналіз визначає вид математичної функції в причино-наслідковій залежності між змінними величинами [43].

Кореляційно-регресійний аналіз – це побудова та аналіз економіко-математичної моделі у вигляді рівняння регресії, що виражає залежність результативної ознаки від однієї або кількох ознак факторів і дає оцінку міри щільності зв'язку.

Для розрахунку прогнозування кореляційно-регресійної моделі ми використали показники питомої ваги позикового капіталу та рентабельності власного капіталу (табл. 3.7) [40].

Таблиця 3.7

Вихідні данні для прогнозування ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Структура капіталу	17,8	21,4	30,8	16,3	19,05	28,2	36,8	39,3
Рентабельність власного капіталу	10,8	8,1	7,2	9,3	7,7	7	9,2	3,4

Представимо у табл. 3.8 розрахунок параметрів системи нормальних рівнянь для лінійної моделі на основі даних ПАТ «Металургтрансремонт».

Таблиця 3.8

Прогнозування залежності рентабельності власного капіталу від структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»

i	x_i	y_i	x_i^2	$x_i y_i$	y_i^2
1	17,8	10,8	316,84	192,24	116,64
2	21,4	8,1	457,96	173,34	65,61
3	30,8	7,2	948,64	221,76	51,84
4	16,3	9,3	265,69	151,6	86,49
5	19,05	7,7	325,8	139	59,29

Продовження табл. 3.8

6	28,2	7	795,24	197,4	49
7	36,8	9,2	1354,24	338,56	84,64
8	39,3	3,4	1544,5	133,62	11,56
Σ	208,65	62,7	6008,9	1547,5	525,07

Для побудови лінійної моделі необхідно знайти параметри кривої зростання, для цього складається система нормальних рівнянь [11] :

$$\begin{cases} an + b \sum_{t=1}^n t = \sum_{t=1}^n y_t, \\ a \sum_{t=1}^n t + b \sum_{t=1}^n t^2 = \sum_{t=1}^n y_t t. \end{cases}$$

(3.19)

Підставляємо знайдені значення в системи нормальних рівнянь для моделі (3.5), вирішуємо їх і одержуємо:

$$\begin{cases} 62,7 = 8a + 208,65b \\ 1547,5 = 208,65a + 6008,9b \end{cases} \quad (3.20)$$

Розв'язавши цю системи, отримаємо:

$$a=12,013; b= -0,1593$$

Таким чином, рівняння регресії набуває вигляду:

$$y = -0,1593x + 12,013; \quad (3.21)$$

Створимо моделі тренду, що описують динаміку, за допомогою майстра діаграм в MS Excel (рис. 3.5- 3.9).

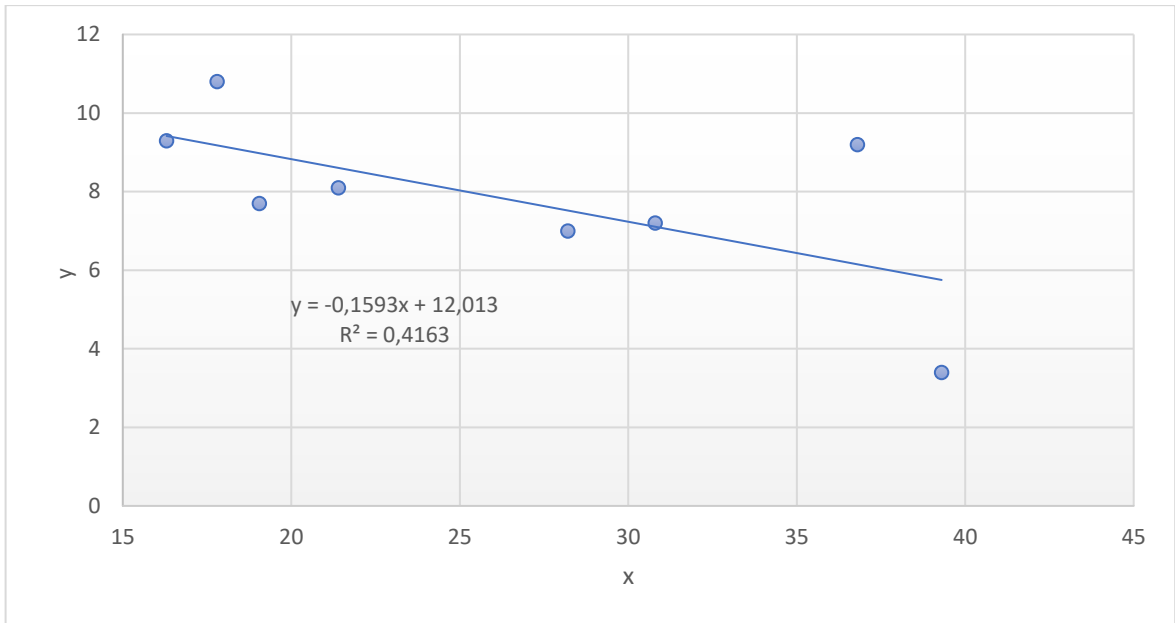

Рис. 3.5. Прогнозування залежності рентабельності власного капіталу від структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» за лінійним трендом

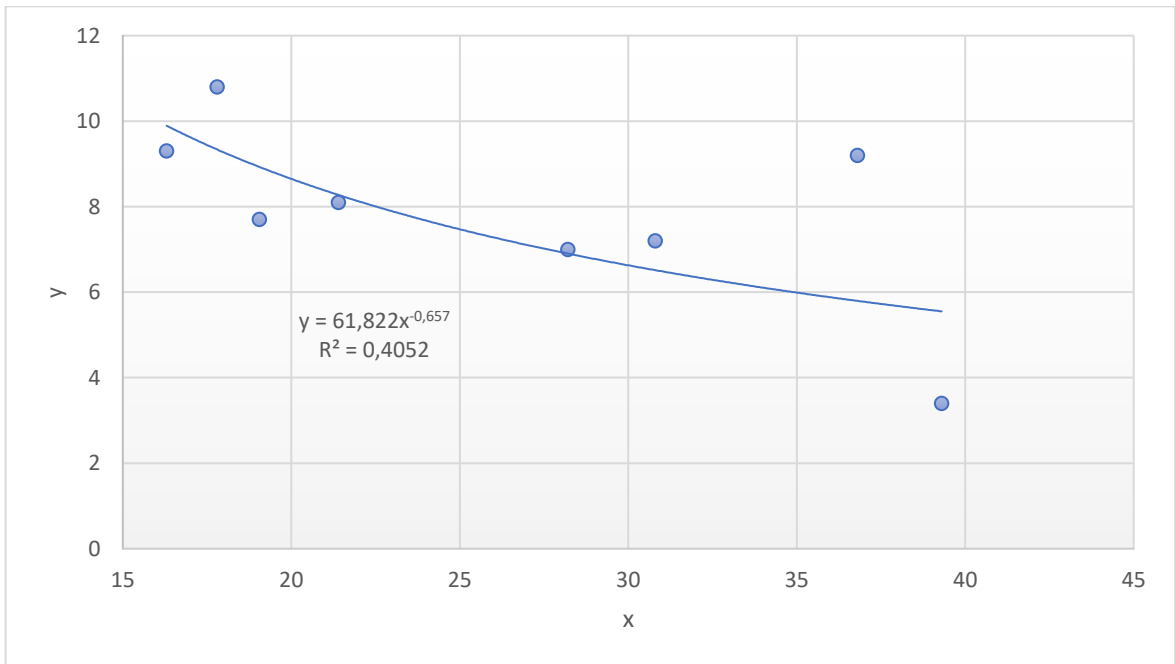

Рис. 3.6. Прогнозування залежності рентабельності власного капіталу від структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» за степеневим трендом

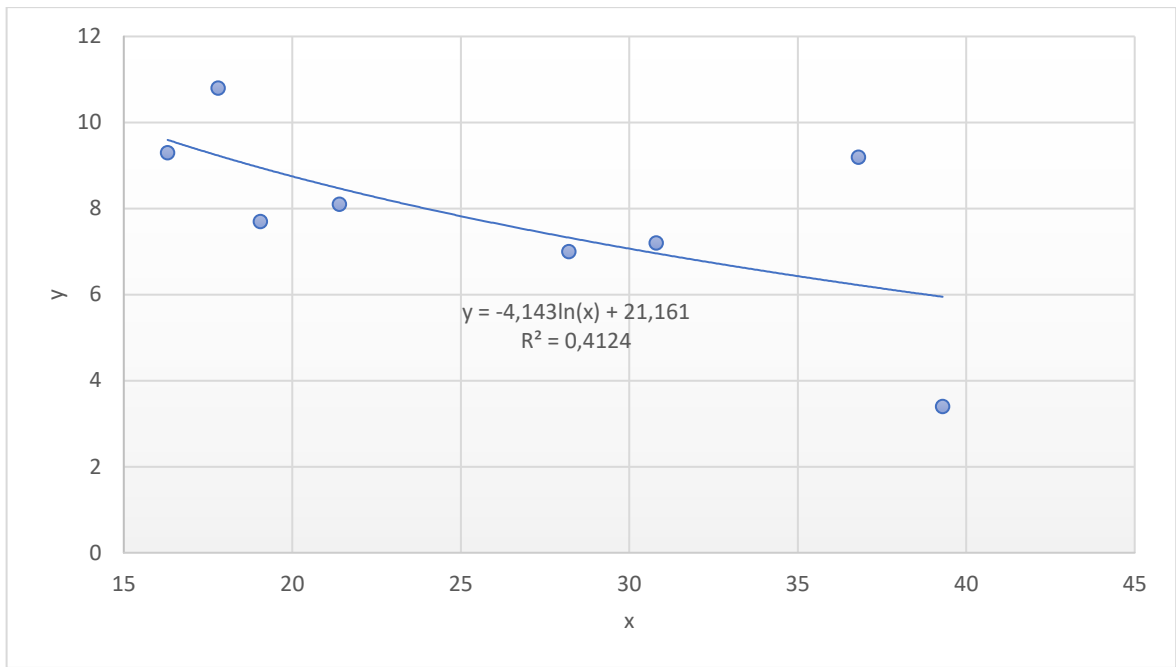

Рис. 3.7. Прогнозування залежності рентабельності власного капіталу від структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» за логарифмічним трендом

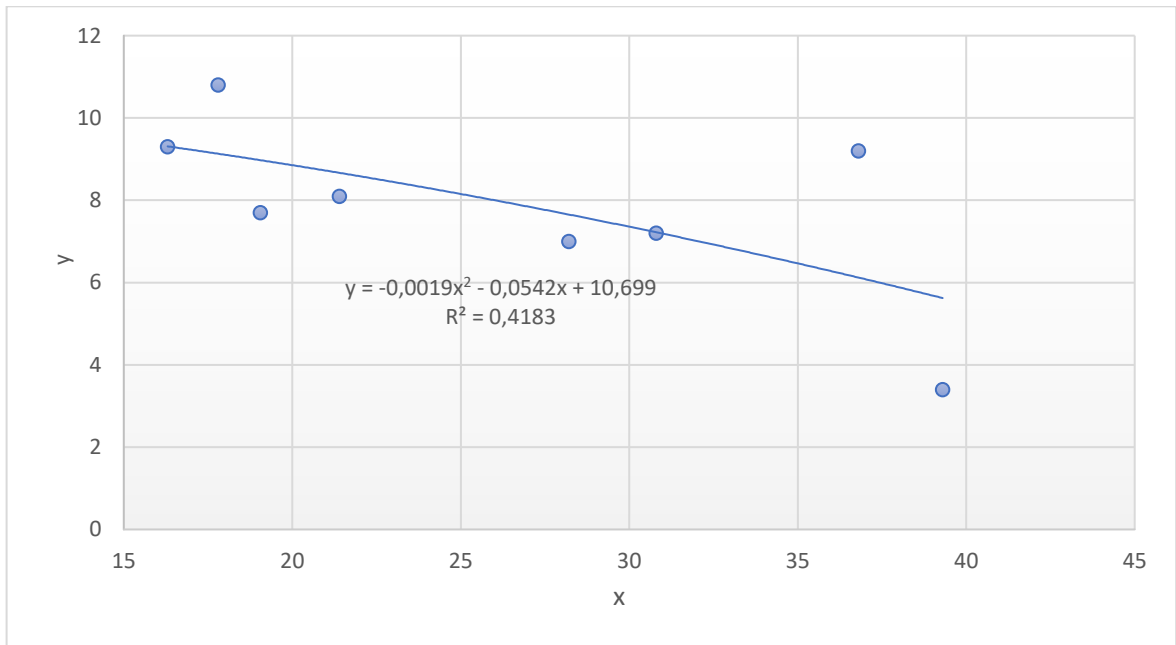

Рис. 3.8. Прогнозування залежності рентабельності власного капіталу від структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» за поліномінальним трендом

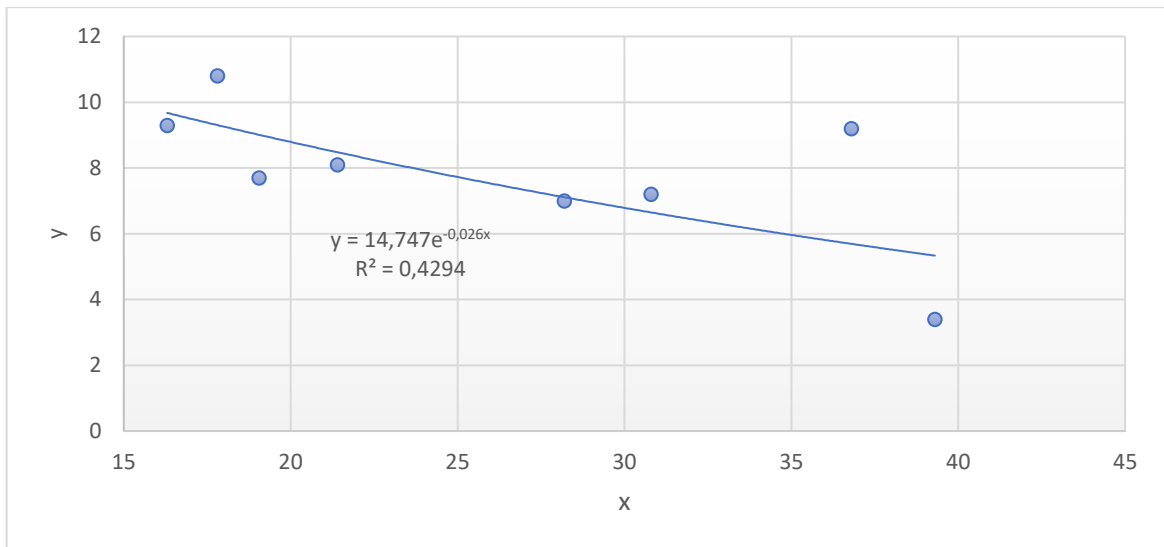

Рис. 3.9. Прогнозування залежності рентабельності власного капіталу від структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» за експоненційним трендом

Параметри моделей щодо визначення залежності рентабельності власного капіталу від структури капіталу наведено в табл. 3.9

Таблиця 3.9

Прогнозування залежності рентабельності власного капіталу від структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»

Тренд	Модель	Коефіцієнт детермінації	Точність моделі
Лінійний	$y = -0,1593x + 12,013$	0,42	2,8
Степеневий	$y = 61,822x^{-0,657}$	0,405	20,4
Логарифмічний	$y = -4,143\ln(x) + 21,161$	0,412	32,5
Поліноміальний	$y = -0,0019x^2 - 0,0542x + 10,699$	0,418	4,6
Експоненційний	$y = 14,747e^{-0,026x}$	0,429	41,2

Для характеристики точності прогнозу визначають середню помилку апроксимації, що виражається у відсотках щодо фактичних значень ознаки, і визначається за формулою виду [27]:

$$\varepsilon^* = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^n \frac{|y_t - \hat{y}_t^*|}{y_t} \times 100\% \quad (3.22)$$

Даний показник є відносним показником точності прогнозу й не відбиває розмірність досліджуваних ознак, виражається у відсотках і на практиці використовується для порівняння точності прогнозів отриманих як по різних моделях, так і по різних об'єктах. Інтерпретація оцінки точності прогнозу на основі даного показника представлена в таблиці 3.10 [37].

Таблиця 3.10

Інтерпретація оцінки точності прогнозу

$\bar{\varepsilon}, \%$	Інтерпретація точності
< 10	Висока
10-20	Хороша
20-50	Задовільна
>50	Не задовільна

Таким чином, пропонується обрати лінійну регресійну модель за формулою :

$$y = -0,1593x + 12,013; \quad (3.23)$$

Отже, точність моделі з лінійним трендом є найбільш достовірною при прогнозуванні рентабельності власного капіталу від структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт», точність моделі якої складає 2,8%, а коефіцієнт детермінації 42%. Найменшу точність серед розрахованих моделей має логарифмічна модель (41,2%), при коефіцієнті детермінації 32,5%.

Виконаємо моделювання рентабельності власного капіталу в залежності від зміни структури капіталу за обраною лінійною регресійною моделлю результати розрахунку представимо у табл. 3.11.

Таблиця 3.11

Моделювання рентабельності власного капіталу від зміни структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт»

Показник	Значення								
	10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%
Структура капіталу									
Рентабельність власного капіталу	0,031	0,027	0,024	0,204	0,017	0,014	0,0102	0,007	0,003

Аналізуючи зміну рентабельності власного капіталу в залежності від структури капіталу приходимо до висновку, що за умови збереження питомої ваги позикового капіталу на рівні 10-30%, отримаємо максимально можливий рівень рентабельності власного капіталу 2,4-3,1% за умови забезпечення стабільної середньозваженої вартості капіталу. На основі проведених досліджень та аналітичних розрахунків встановлено, що існує лінійна залежність рентабельності власного капіталу від структури капіталу при зростанні питомої ваги позикового капіталу на 1 пункт, рентабельність власного капіталу знижується на 0,15 пунктів.

3.3. Розробка заходів щодо модернізації обладнання ПАТ «Металургтрансремонт»

Основними недоліками в роботі підприємства є те, що воно має нестійкий фінансовий стан, не володіє ліквідністю і платоспроможністю, прибуток і рентабельність підприємства зменшуються в 2019 році в порівнянні з 2018 роком. Тому в даний час потрібно поліпшення діяльності підприємства шляхом модернізації обладнання.

Головним видом діяльності ПАТ «Металургтрансремонт» є ремонт пересувного складу залізниці та його агрегатів. Обсяг реалізації послуг за звітний

рік склав 97856,3 тис.грн. Підприємство ремонтує маневрові тепловози, дрезини та окремі вузли з цих машин. На експорт послуги підприємство не надає. Від сезонних змін не залежить. Основні клієнти товариства- це металургійні комбінати, промислові підприємства, які використовують своїй діяльності пересувной залізничий транспорт. Постачальниками матеріалів та запасних частин є підприємства України, а також фірми, які є ділерами продукції закордонних підприємств.

За останні 3 роки виробництво є нестабільним, тому обсяги виробництва за останні 3 роки мають нестабільну динаміку. Це пов'язане з забезпеченням підприємства заказами на виконання ремонтів транспортних засобів і їх вузлів.

Технологічний склад капітальних вкладень (за видами основних фондів) і їх розподіл по роках реалізації проекту представлені в додатку табл. 3.12.

Таблиця 3.12

Витрати по інвестиційній діяльності , тис. грн.

Показники	2017	2018	2019
Будівлі, споруди	110	690	420
Машини та устаткування	608	100	200
Пакетувальні преси та крани;	630	-	-
Всеопераційні обладнання	228	-	-
Всього	1576	790	620

Річна норма амортизаційних відрахувань за видами основних фондів становить,%:

1. будівлі, споруди - 2;
2. пакетувальні преси, крани - 10;
3. всеопераційні обладнання - 8.

Для підприємства, яке працює у видавничій сфері є надзвичайно затратною статтею обладнання на якому виготовляється продукція та яке крім того також надзвичайно швидко зношується, фізично та морально устаріває. Крім того надзвичайно висока ціна цього обладнання також впливає на затратну частину підприємства. Тобто придбання за власні кошти такого обладнання є економічно не доцільним, тоді як скористатися послугами лізингу для даного видавництва було б набагато вигідніше. Адже, по-перше, придбання обладнання в лізинг дозволить зменшити видаткову частину бюджету видавництва; по-друге, дозволить вивільнити в обіг додаткові та надзвичайно необхідні видавництву кошти (якщо це поворотний лізинг); по-третє, дозволить зменшити собівартість продукції за рахунок придбання більш модернізованого обладнання, що в свою чергу також значно поновить технічну та технологічну базу видавництва[42].

При ремонті пересувного складу залізниці та його агрегатів в рік:

1. цехові витрати становлять 56% від зарплати виробничих робітників;
2. загальногосподарські витрати становлять 30% від зарплати виробничих робітників;
3. позавиробничі витрати складають 0,5% від виробничої собівартості [38].

Для розвитку бізнесу і також необхідна реклама компанії, на яку будуть потрібні витрати в сумі 100 тис. грн. на рік. Всі витрати, необхідні на розвиток підприємства, зведемо в таблицю 3.13.

Таблиця 3.13

Одноразові витрати на розвиток ПАТ «Металургтрансремонт»

Стаття витрат	Од. вим.	Кількість	Сума за одиницю, тис. грн	Загальна сума, тис. грн
Комплекс обладнання для виробництва	шт.	7	676,7	4736,9

Продовження табл. 3.13

Навчання персоналу	чол.	21	30	630
Реклама	шт.	2	100	200
Всього				5566,9

Економія в порівнянні з використанням старого обладнання досягається за рахунок більш легкого роботи, зменшення часу ремонту, меншої кількості вантажно-розвантажувальних робіт, вартості матеріалу. При цьому термін ремонт пересувного складу залізниці скорочується до 1 - 2 місяців, вони визначаються кваліфікацією майстрів, роботою обладнання, складністю монтажу, а також наявністю необхідних матеріалів.

У цьому випадку кожна бригада зможе відремонтувати за рік по 6 тепловозів, т. е. В загальному компанією буде зведено за рік 12 тепловозів. Тоді виручка компанії в перший рік складе 28,8 млн.грн.

Собівартість продукції в 2010 році склала 86 536 тис. Грн. За оцінками експертів ремонтних компаній в середньому собівартість від виручки в даній галузі становить 75% від виручки підприємства. При цьому велика частина собівартості - це витрати на матеріали.

Якщо всі деталі для ремонту будуть проводитися самим підприємством, то собівартість знизиться до 775 тис. Грн. У цьому випадку собівартість продажів складе:

$$C = V + k, \quad (3.24)$$

C - собівартість зроблених ремонтів;

k – коефіцієнт, що показує відношення собівартості до виручки продукції[38].

За розрахунком собівартості продажів складає 21,6 млн,грн. Тоді прибуток підприємства складе [35]:

$$\Pi = 28,8 - 21,6 = 7,2 \text{млн. грн.}; \quad (3.25)$$

Розрахуємо чистий дохід підприємства, якщо протягом 4 років підприємство буде отримувати однакову прибуток [40]:

$$NVP = \sum_{t=1}^n \frac{CF}{(1+r)^t} - I; \quad (3.26)$$

де CF - чисті грошові надходження від операційної діяльності;

I - інвестиції, здійснювані в нульовому році;

n - горизонт розрахунку;

r - ставка дисконтування (бажаний рівень прибутковості інвестованих коштів).

$$NVP = \frac{7200}{(1+0,12)^1} + \frac{7200}{(1+0,12)^2} + \frac{7200}{(1+0,12)^3} + \frac{7200}{(1+0,12)^4} - 1573,4 = 20295,52 \text{ тис. грн.}; \quad (3.27)$$

Розмір ризикової премії розраховується на підставі експертних оцінок. У сукупності поправка на ризик склала 8,33%, незважаючи на класифікацію рівня ризику, пов'язаного з розширенням діючого виробництва, як «середнього», логіка проекту все ж полягає в істотній зміні масштабу діяльності підприємства і потребують структурної зміни бізнес-процесів. По суті, обсяг майбутньої роботи порівнюється з просуванням на ринок нового продукту. У зв'язку з цим проектом присвоєна класифікація ризику на рівні «вище середнього», а ставка дисконтування в гривнях з урахуванням ризику в сукупності склала 12% [10].

Індекс прибутковості знайдемо за формулою :

$$P1 = \frac{\frac{7200}{(1+0,12)} + \frac{7200}{(1+0,12)^2} + \frac{7200}{(1+0,12)^3} + \frac{7200}{(1+0,12)^4}}{1573,4} = 13,9, \quad (3.28)$$

Виконаємо розрахунки дисконтування терміну окупності проекту в табл.3.14.

Таблиця 3.14

Розрахунок терміну окупності інвестиційного проекту по поліпшенню технології ремонту ПАТ «Металургтрансремонт»

Показники	IC	P1	P2	P3	P4
		-1573,4	7200	7200	7200
Рік	0	1	2	3	4
Коефіцієнт дисконтування	1,00	0,89	0,79	0,71	0,63
Дисконтований чистий грошовий потік	-1573,40	6428,57	5739,80	5124,82	4575,73
Дисконтований чистий грошовий потік з наростаючим підсумком	-1573,40	4855,17	10594,97	15719,79	20295,52

Дисконтований термін окупності дорівнює:

$$DPP = 0 + 1573,4/6428,57=0,245 \text{ р.}=2,94 \text{ місяці}, \quad (3.29)$$

Таким чином, поліпшення технології ремонту залізничного транспорту підприємства за допомогою застосування нового обладнання виявляється досить вигідним, так як чистий приведений дохід підприємства за 4 роки складе 20295,52 тис. грн., індекс прибутковості дорівнює 13,9, термін окупності складе приблизно 3 місяці. Це означає, що при ремонті 2 бригадами 4 поїзди, далі підприємство вже буде працювати з прибутком.

Реалізація запропонованих заходів дасть можливість підприємству підвищити виручку і прибуток, а також підвищити фінансову стійкість і ліквідність ПАТ «Металургтрансремонт».

У перспективі можливе розширення підприємства за рахунок збільшення чисельності працівників, отже, можливо і збільшення обсягу робіт підприємства ПАТ «Металургтрансремонт», а значить, виручки і прибутку.

Висновки до розділу 3

Потреба організації прогнозування капіталу підприємства обґрунтована перш за все тим, що отримання стабільного приросту обсягу грошей є найважливою перспективною метою будь-якого підприємства і гарантією постійного відтворення його конкурентного потенціалу. Тому, фінансове завдання прогнозування капіталу на підприємстві полягає в забезпеченні і підтримці його фінансової рівноваги.

Середньозважена вартість капіталу характеризує середній рівень витрат для підтримки економічного потенціалу підприємства за наявної структури джерел коштів, вимог інвесторів і кредиторів та прийнятої дивідендної політики. Згідно з отриманими результатами розрахунків прогнозована середньозважена вартість капіталу на 2020 рік за обраною регресійною поліноміальною моделлю складає 6,93%, а це більше за показник у 2019 році на 0,9%. За результатами розрахунку обсягу капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» на 2020 рік отримаємо суму 58084,2 тис. грн., враховуючи тенденцію зміни обсягу капіталу у досліджуваному періоді.

Таким чином, витрати на формування і функціонування капіталу у 2020 році зростуть на 522,76 тис. грн. ($0,009 * 58084,2$), що негативно відобразиться на фінансових результатах підприємства зменшивши чистий прибуток на відповідну суму.

Якщо на підприємстві не зміниться тенденція до зростання середньозваженої вартості капіталу, то це призведе до погіршення фінансових результатів. Необхідно впровадження інноваційного проекту з розвитку та модернізації технології виробництва на підприємстві.

Спосіб удосконалення структури капіталу за критерієм максимального рівня прогнозованої фінансової рентабельності передбачає використання механізму фінансового важелю. Згідно з результатів розрахунків можна свідчити

про те, якщо підприємство залучить позичковий капітал, то це не дозволить підприємству підвищити ефективність його діяльності. Тому використовуючи поточні зобов'язання як джерело виділення фінансових коштів своєї діяльності, не може забезпечити продуктивність господарювання, поміняти спрямованість до зниження прибутковості свого капіталу. ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019 роки має від'ємне значення ефекту фінансового левериджу в умовах стабільності цін, так у 2018 році показник складає -0,083%, а у 2019 році показник склав 0,0061%. Це свідчить про можливість зменшення рентабельності власного капіталу при залученні позичкового капіталу. За даними 2019 року на основі отриманого результату можна зробити висновок, що при збільшенні позичкового капіталу на 1% підприємство зменшує рентабельність власного капіталу на 6,1%.

Для доцільності оптимізації структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» ми використали кореляційно-регресивний метод прогнозування на основі даних рентабельності власного капіталу та питомої ваги позикового капіталу. Таким чином точність моделі з лінійним трендом є найбільш достовірною при прогнозуванні рентабельності власного капіталу від структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт», точність моделі якої складає 2,8%, а коефіцієнт детермінації 42%. Найменшу точність серед розрахованих моделей має логарифмічна модель (41,2%), при коефіцієнті детермінації 32,5%. Аналізуючи зміну рентабельності власного капіталу в залежності від структури капіталу приходимо до висновку, що за умови збереження питомої ваги позикового капіталу на рівні 10-30%, отримаємо максимально можливий рівень рентабельності власного капіталу 2,4-3,1% за умови забезпечення стабільної середньозваженої вартості капіталу. На основі проведених досліджень та аналітичних розрахунків встановлено, що існує лінійна залежність рентабельності власного капіталу від структури капіталу при

зростанні питомої ваги позикового капіталу на 1 пункт, рентабельність власного капіталу знижується на 0,15 пунктів.

Основними недоліками в роботі підприємства є те, що воно має нестійкий фінансовий стан, не володіє ліквідністю і платоспроможністю, прибуток і рентабельність підприємства зменшуються в 2019 році в порівнянні з 2018 роком. Тому в даний час потрібно поліпшення діяльності підприємства шляхом модернізації обладнання. За останні 3 роки виробництво є нестабільним, тому обсяги виробництва за останні 3 роки мають нестабільну динаміку. Це пов'язане з забезпеченням підприємства заказами на виконання ремонтів транспортних засобів і їх вузлів.

Таким чином, поліпшення технології ремонту залізничного транспорту підприємства за допомогою застосування нового обладнання виявляється досить вигідним, так як чистий приведений дохід підприємства за 4 роки складе 20295,52 тис. грн., індекс прибутковості дорівнює 13,9, термін окупності складе приблизно 3 місяці. Це означає, що при ремонті 2 бригадами 4 поїзди, далі підприємство вже буде працювати з прибутком. Реалізація запропонованих заходів дасть можливість підприємству підвищити виручку і прибуток, а також підвищити фінансову стійкість і ліквідність ПАТ «Металургтрансремонт».

У перспективі можливе розширення підприємства за рахунок збільшення чисельності працівників, отже, можливо і збільшення обсягу робіт підприємства ПАТ «Металургтрансремонт», а значить, виручки і прибутку.

ВИСНОВКИ

З вище викладеного матеріалу ми бачимо, що немає чіткого і єдиного визначення капіталу і в законодавстві бухгалтерського обліку, надається визначення власного капіталу як частини в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань, а не капіталу, як загального поняття. Таким чином, при виникненні спірних ситуацій можна лише з впевненістю говорити про власний капітал, а при формулюванні капіталу, як загального поняття, допускаються різні варіанти.

Найголовнішим у методиці оцінки ефективності формування і використання капіталу є управління капіталом підприємств, а воно поділяється на два типи:

- формування капіталу: аналіз складу та структури власного капіталу; аналіз складу необоротних активів; аналіз системи показників майнового стану; аналіз динаміки оборотних активів; аналіз основних джерел позикових та залучених коштів.
- використання капіталу: аналіз системи показників оцінки рентабельності; аналіз показників ліквідності (платоспроможності); аналіз фінансової стійкості; аналіз показників ділової активності.

На основі проведеного аналізу формування фінансових результатів ПАТ «Металургтрансремонт» можна зробити висновки, що впродовж 2017-2019 років спостерігається зростання чистого доходу від реалізації 35488 тис. грн або 57,58 % у 2018 році та його зростання у 2019 році на 732 тис. грн або 0,75%. Зростання чистого доходу від реалізації у 2019 році відбулось за рахунок собівартості реалізованої продукції, а валовий прибуток зменшився на 5023 тис. грн або 30,7% якщо порівнювати з 2018 роком. Собівартість реалізованої продукції у 2018 році збільшилась на 30391 тис. грн або 60,3 %, та у 2019 році вона збільшилась на 5755 тис. грн або 7,1 %.

Фінансові результати від операційної діяльності в 2019 році порівняно з 2018 роком зменшились на 2413 тис. грн. або на 63 %. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування також зменшились порівняно з 2018 р. на 2596 тис. грн. або 62 %. Виходячи з даних у таблиці ми бачимо, що чистий прибуток у порівнянні 2018 рік з 2017 роком збільшився на 1016 тис. грн або 42,1%, а вже у 2019 році він знизився на 2122 тис. грн або 61,8%.

Виходячи з даних та виконаного аналізу формування прибутку до оподаткування на ПАТ «Металургтрансремонт» можна зробити висновки, що загалом прибуток мав нестабільну тенденцію. Так прибуток до оподаткування у 2018 році порівняно з 2017 роком збільшився на 1479 тис. грн або 54,58%, але у 2019 році порівняно з 2018 роком він зменшився на 2596 тис. грн або 62%.

Структура капіталу нашого підприємства доволі неоднозначна та зазнає сильних змін впродовж досліджуваного періоду, капітал підприємства в 2018 році збільшився в порівнянні з 2017 р. на 11162 тис. грн або 22,5%, а у 2019 році показник збільшився на 3214 тис. грн або 5,3%. Власний капітал в 2018 році в порівнянні з 2017 р. збільшився на 2813 тис. грн, або на 8%, а у 2019 році показник збільшився на 382 тис. грн або 1%. Поточні зобов'язання і забезпечення у 2018 році порівняно з 2017 р. збільшився на 8349 тис. грн або 60%, та у 2019 році показник збільшився на 2832 тис. грн або 12,7%.

Виходячи з даних та виконаного аналізу ми можемо стверджувати, що найбільшу питому вагу має власний капітал, але власний капітал мав тенденцію на зниження показників, а поточні зобов'язання навпаки зросли. У 2017 році найвищий показник власного капіталу, який складає 71,80%, а поточні зобов'язання склали 28,2%. Поточні зобов'язання збільшились у 2018 році, а власний капітал в свою чергу знизився і складає 63,20%. Власний капітал у 2019 році зменшився і склав 60,90%, а поточні зобов'язання збільшились до 39,3%.

Середньозважена вартість капіталу характеризує середній рівень витрат для підтримки економічного потенціалу підприємства за наявної структури

джерел коштів, вимог інвесторів і кредиторів та прийнятої дивідендної політики. Згідно з отриманими результатами розрахунків прогнозована середньозважена вартість капіталу на 2020 рік за обраною регресійною поліноміальною моделлю складає 6,93%, а це більше за показник у 2019 році на 0,9%. За результатами розрахунку обсягу капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» на 2020 рік отримаємо суму 58084,2 тис. грн., враховуючи тенденцію зміни обсягу капіталу у досліджуваному періоді.

Таким чином, витрати на формування і функціонування капіталу у 2020 році зростуть на 522,76 тис. грн. ($0,009 * 58084,2$), що негативно відобразиться на фінансових результатах підприємства зменшивши чистий прибуток на відповідну суму.

Якщо на підприємстві не зміниться тенденція до зростання середньозваженої вартості капіталу, то це призведе до погіршення фінансових результатів. Необхідно впровадження інноваційного проекту з розвитку та модернізації технології виробництва на підприємстві.

Спосіб удосконалення структури капіталу за критерієм максимального рівня прогнозованої фінансової рентабельності передбачає використання механізму фінансового важелю. Згідно з результатів розрахунків можна свідчити про те, якщо підприємство залучить позичковий капітал, то це не дозволить підприємству підвищити ефективність його діяльності. Тому використовуючи поточні зобов'язання як джерело виділення фінансових коштів своєї діяльності, не може забезпечити продуктивність господарювання, поміняти спрямованість до зниження прибутковості свого капіталу. ПАТ «Металургтрансремонт» за 2017-2019 роки має від'ємне значення ефекту фінансового левериджу в умовах стабільності цін, так у 2018 році показник складає -0,083%, а у 2019 році показник склав 0,0061%. Це свідчить про можливість зменшення рентабельності власного капіталу при залученні позичкового капіталу. За даними 2019 року на основі отриманого результату можна зробити висновок, що при збільшені

позичкового капіталу на 1% підприємство зменшує рентабельність власного капіталу на 6,1%.

Для доцільності оптимізації структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт» ми використали кореляційно-регресивний метод прогнозування на основі даних рентабельності власного капіталу та питомої ваги позикового капіталу. Таким чином точність моделі з лінійним трендом є найбільш достовірною при прогнозуванні рентабельності власного капіталу від структури капіталу ПАТ «Металургтрансремонт», точність моделі якої складає 2,8%, а коефіцієнт детермінації 42%. Найменшу точність серед розрахованих моделей має логарифмічна модель (41,2%), при коефіцієнті детермінації 32,5%. Аналізуючи зміну рентабельності власного капіталу в залежності від структури капіталу приходимо до висновку, що за умови збереження питомої ваги позикового капіталу на рівні 10-30%, отримаємо максимально можливий рівень рентабельності власного капіталу 2,4-3,1% за умови забезпечення стабільної середньозваженої вартості капіталу. На основі проведених досліджень та аналітичних розрахунків встановлено, що існує лінійна залежність рентабельності власного капіталу від структури капіталу при зростанні питомої ваги позикового капіталу на 1 пункт, рентабельність власного капіталу знижується на 0,15 пунктів.

Основними недоліками в роботі підприємства є те, що воно має нестійкий фінансовий стан, не володіє ліквідністю і платоспроможністю, прибуток і рентабельність підприємства зменшуються в 2019 році в порівнянні з 2018 роком. Тому в даний час потрібно поліпшення діяльності підприємства шляхом модернізації обладнання. За останні 3 роки виробництво є нестабільним, тому обсяги виробництва за останні 3 роки мають нестабільну динаміку. Це пов'язане з забезпеченням підприємства заказами на виконання ремонтів транспортних засобів і їх вузлів.

Таким чином, поліпшення технології ремонту залізничного транспорту підприємства за допомогою застосування нового обладнання виявляється досить вигідним, так як чистий приведений дохід підприємства за 4 роки складе 20295,52 тис. грн., індекс прибутковості дорівнює 13,9, термін окупності складе приблизно 3 місяці. Це означає, що при ремонті 2 бригадами 4 поїзди, далі підприємство вже буде працювати з прибутком. Реалізація запропонованих заходів дасть можливість підприємству підвищити виручку і прибуток, а також підвищити фінансову стійкість і ліквідність ПАТ «Металургтрансремонт».

У перспективі можливе розширення підприємства за рахунок збільшення чисельності працівників, отже, можливо і збільшення обсягу робіт підприємства ПАТ «Металургтрансремонт», а значить, виручки і прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Петти, В. Антологія економічної класики [Текст]: В. Петти, А. Смит, Д. Риккардо; – М.: Изд-во "ЭКОНОВ" – "Ключ", 1993. – 475 с.
2. Лишиленко, О.В. Теорія бухгалтерського обліку. Підручник [Текст] / О.В. Лишиленко; К.: Вид-во « Центр навчальної літератури», 2005. – 219 с.
3. Малюга, Н.М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: Монографія [Текст] / Н.М. Малюга; Житомир: ПП «Рута», 2005. – 388с.
4. Закон України від 16.07.1999 р №996 -XIV "Про фінансовий облік і фінансову звітність в Україні"згідно з МСФЗі і П(С)БО.
5. Остап'юк, М.Я. Історія бухгалтерського обліку [Текст]: Навч. Посіб. – 2-ге вид., виправл. і доповн. / М.Я. Остап'юк, М.Р. Лучко, Й.Я. Даньків; – К.: Знання, 2009. – 278 с.
6. Величко В.В. Економіка підприємства: конспект лекцій – Харків: ХНАМГ, 2004. - 114 с.
7. Терещенко О.О. Навч. посіб-ник. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.
8. Мойсеєнко І. П. Інвестування / І. П. Мойсеєнко: навч. посібник .– К.: Знання, 2006. – 490 с.
9. Системний аналіз в економіці / І.П.Мойсеєнко //Навчальний посібник– Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 248 с.
10. Данілов О.Д., Паєнко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.
11. Терехов Л. Л. Экономико-математические методы / Терехов Л. Л. – М.: Статистика, 1972. – 250 с.
12. Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [Електронний ресурс] : Наказ

Міністерства фінансів України від 25.02.00 р. № 39. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.

13. Аналіз формування капіталу підприємства: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.04 / О.В. Ярошук; Терноп. акад. нар. госп-ва. - Т., 2004. - 20 с.

14. Бабіч В.В. Фінансовий облік (облік активів) : [навчальний посібник] / В.В. Бабіч, С.В. Сагова. – [2-е вид., без змін]. – К. : КНЕУ, 2007.г.

15. Василик О.Д. «Теорія фінансів»: Підручник. - К.: НІОС - 2000. - 416 с.

16. Воробйов Ю.М. Особливості формування фінансового капіталу підприємств // Фінанси підприємства, №2, 2007. - С. 131-135.

17. Воробйов Ю.М. Формування власного фінансового капіталу підприємств // Фінанси підприємства, №6, 2007.-432 с.

18. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2009. - 132с.

19. Грачова Р. Як визначити реальний фінансово-майновий стан свого підприємства / Р. Грачова // Дебет-Кредит. - 2000. - № 34. - С. 18–27.

20. Ковальов В.В. Фінансовий аналіз: Керування капіталом. Вибір інвестицій. Аналіз звітності. - М.: Фінанси і статистика, 2007 р.

21. Кожанова Є. П., Отенко І. П. Економічний аналіз: Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни - Х.: ВД «ІНЖЕК», 2003. -208

22. Косинский Р.А. Основные принципы и особенности формирования капитала предприятия // Тези доп. Міжнар. наук.-теорет. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених «Соціально-економічні, політичні та культурні оцінки і прогнози на рубежі двох тисячоліть», 20 лют. 2003 р. - Тернопіль: Підручники & посібники, 2003. - С. 285.

23. Мец О.В. Економічний аналіз фінансової діяльності та фінансового стану підприємства: Навч. Посібник: К.: Вища школа, 2003. -278 с.

24. Облік і аудит формування та руху статутного капіталу відкритих акціонерних товариств: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.04 / О.О. Разборська; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К., 2004. - 23 с.
25. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз: Навчальний посібник-3-тє видання, перероблене. - Львів: «Новий світ-2000», 2004.-344 с.
26. Ковалев В. В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности / В. В. Ковалев. - М., 1999. - 512 с.
27. Фролова Т.О. Фінансовий аналіз: Навчально-методичний посібник.-К.: видавництво Європ. Ун-ту, 2007. -253 с.
28. http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ1_u.htm
29. Івко А.В. Ефект фінансового левериджу як інструмент управління структурою капіталу// Тези доп. Міжнар. наук.-теорет. – 2016
30. О.В. Гурнак, Т.В. Прийменко Моделювання оптимальної структури капіталу промислових підприємств // Економічний вісник Донбас. – 2007
31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : затверджене наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
32. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації [Електронний ресурс] : затверджене наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України № 49/121 від 26.01.2001 р. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>.
33. Про затвердження положень (стандартів) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] :Наказ Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87. – Режим доступу :<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0391-99>.
34. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств : навч. посіб. / О. С. Філімоненков. – К. : Кондор, 2007. – 400 с.

35. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навчальний посібник /Г. І. Філіна. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 320 с.
36. Родионова В.М. Финансовая устойчивость предприятия в условиях инфляции / В.М. Родионова, М.А. Федотова. - М.: Перспектива, 1995. - 98 с.
37. Дікань Л.В. Фінансовий результат підприємств: теоретичні узагальнення та прикладний аналіз : [монографія] / Л. В. Дікань, О. О. Вороніна. - Х. : СПД ФО Лібуркіна Л.М., 2008. - 92 с.
38. Про акціонерні товариства: Закон України № 2435-VI від 06.07.2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2435>
39. Мартюшева Л. С. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва, Навчальний посібник /Л. С. Мартюшева, Л.О. Меренкова. – Х. : Вид.ХНЕУ, 2008. - 218 с.
40. Климаш Н. Економічна природа позикового капіталу та ефективність його використання на вітчизняних підприємствах / Н. Климаш // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013. – № 12. – С. 150–155.
41. Концева В. Фінансові аспекти управління структурою капіталу в сучасних умовах / В. Концева, І. Хоменко, Н. Бойко // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2014. – № 2. – С. 69–74.
42. Рибіцька А. Політика управління формуванням галузевого позикового капіталу / А. Рибіцька // Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Економічні науки. – 2013. – Вип. 2. – С. 57–67. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvbdfa_2013_2_9.
43. Ковалев В. Финансовый менеджмент : теория и практика. – 2-е изд., перераб. и доп. / В. Ковалев. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2008. – 1024 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2019 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	584	684	70
первісна вартість	1001	718	882	119
накопичена амортизація	1002	134	198	49
Незавершені капітальні інвестиції	1005	442	238	503
Основні засоби:	1010	9 073	9 235	10 724
первісна вартість	1011	34 554	35 395	32 265
знос	1012	25 481	26 160	21 541
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0

Продовження додатку А

Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	192	234
Відстрочені податкові активи	1045	370	370	169
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом І	1095	10 469	10 719	11 700
ІІ. Оборотні активи				
Запаси	1100	18 338	15 370	10 367
Виробничі запаси	1101	8 064	6 420	2 383
Незавершене виробництво	1102	10 257	8 933	7 935
Готова продукція	1103	17	17	31
Товари	1104	0	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрашування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	27 361	31 755	13 777
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 498	1 115	486
з бюджетом	1135	0	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	195	157	62
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0

Продовження додатку А

Гроші та їх еквіваленти	1165	2 528	4 348	2 793
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	2 528	4 348	2 792
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	287	426	14
Усього за розділом II	1195	50 207	53 171	27 535
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	60 676	63 890	39 235

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 851	3 851	3 851
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	16 813	16 813	16 813
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0

Продовження додатку А

Резервний капітал	1415	991	991	991
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	16 720	17 102	11 800
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	38 375	38 757	33 455
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0	0

Продовження додатку А

III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	11 567	17 156	2 165
за розрахунками з бюджетом	1620	2 860	1 870	1 543
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	300	299	256
за розрахунками з оплати праці	1630	1 204	1 180	492
за одержаними авансами	1635	820	249	82
за розрахунками з учасниками	1640	84	237	124
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	5 427	4 095	1 104
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	39	47	14
Усього за розділом III	1695	22 301	25 133	5 780
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	60 676	63 890	39 235

Додаток Б

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2019 р.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	97 856	97 124
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(86 536)	(80 781)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	11 320	16 343
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	10 982	8 705
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(13 454)	(12 567)
Витрати на збут	2150	(578)	(765)

Продовження додатку Б

Інші операційні витрати	2180	(6 871)	(7 904)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1 399	3 812
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	234	345
Інші доходи	2240	0	32
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(30)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(10)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1 593	4 189
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-286	-760
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1 307	3 429
збиток	2355	(0)	(0)

Продовження додатку Б

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 307	3 429

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	60 934	62 770
Витрати на оплату праці	2505	28 201	25 488
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 381	5 529
Амортизація	2515	936	880
Інші операційні витрати	2520	9 520	9 766
Разом	2550	105 972	104 433

Продовження додатку Б

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	15 404 904	15 404 904
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	15 404 904	15 404 904
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,084840	0,222590
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,084840	0,222590
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0.00	0.00

Примітки

валюта баланса на кінець року збільшилась.

Керівник

Крутій Юрій Іванович

Головний бухгалтер

Шевчук Анжеліка Юріївна

Підприємство

Публічне акціонерне товариство "Металургтрансремонт"

(найменування)

Дата(рік, місяць, число)

КОДИ

2018 | 01 | 01

за ЄДРПОУ

05509858